

«LAIKS» IS PUBLISHED SINCE 1949 // «LAIKS» IZNĀK NO 1949. GADA

Published 48 times per year except the first week in January, the first week of May, the last week in June, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper «Laiks», Inc., 6145 SUN BLVD Apt. 203, ST PETERSBURG, FL 33715

POSTMASTER: Send address change to: «Laiks», 50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740

E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXXI Nr. 32 (5969)

2020. gada 29. augusts – 4. septembris

Rīgas pilī sumina Valsts augstākā apbalvojuma saņēmējus

Valsts prezidents Egils Levits un Ordeņu kapituls 2020. gada 23. aprīlī nolēma par īpašiem nopelniem Latvijas neatkarības atjaunošanas periodā, sekmējot Latvijas Tautas frontes uzvaru 1990. gada 18. marta Augstākās Padomes vēlēšanās un Augstākās Padomes balsojumu 1990. gada 4. maijā par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu, kā arī par īpašiem nopelniem Latvijas Trešās Atmodas notikumu dokumentēšanā apbalvot ar Triju Zvaigžņu ordeni un iecelt par **Triju Zvaigžņu ordeņa komandieriem** mūsu tautiešus – bijušo Latvijas Tautas frontes Informācijas centra un Augstākās Padomes Preses centra darbinieci, juridisko ekspertu **Inesi Birznieci**; bijušo Latvijas Tautas frontes Informācijas centra vadītājas vietnieku un Augstākās Padomes Preses centra vadītājas vietnieku, žurnālistu **Paulu Aleksandru Raudsepu**; bijušo Latvijas Tautas frontes Informācijas centra darbinieku, žurnālistu, mūsu pastāvīgo politisko komentētāju **Kārli Streipu**, kā arī bijušo Latvijas Tautas frontes Vēlēšanu centra darbinieku, tiesību zinātņu ekspertu un Publisko tiesību institūta direktoru **Arvidu Dravnieku**.

Par Triju Zvaigžņu ordeņa virs-

Latvijas Valsts prezidents Egils Levits kopā ar mūsu izcilajiem tautiešiem (no kreisās) Māru Šimani, Kārli Streipu, Inesi Birznieci un Paulu Raudsepu // FOTO: Ilmārs Znotiņš

niecī iecelta bijusi Latvijas Tautas frontes Informācijas centra darbiniece, stratēģiskās plānošanas speciāliste **Māra Šimane**.

Kārlis Streips šo savas dzīves nozīmīgo dienu atceras:

“Ceremonija bija ļoti skaista. Sākām ar valsts himnas dziedāšanu, un šoreiz, atšķirībā no citām reizēm, kamola kaklā nebija. Sekoja brīnišķīgā dziedātāja Dauriņa dziesma, kuŗu pavadīja klavieres, kontrabass un bungas. Tālāk klātesošos uzrunāja Valsts prezidents: “Šai datumā pirms 29 gadiem mūsu valsts

pilnā apjomā atjaunoja savu neatkarību. 4. maijā tautas vairākuma vārdā pieņemtā Neatkarības deklarācija uzsāka neatkarības atgūšanas ceļu uz valstiskās nepārtrauktības pamata. Bet 21. augustā Latvijas valsts konstitucionālā identitāte tika pilnībā atjaunota tiesiskajā un sociālajā realitātē. Mūsu valsts atgriezās starptautiskajā kopienā, un mēs varējām sākt Latvijas atjaunošanas darbu.”

Un tad pasākuma vadītājs, Jāņa Rīgas teātra aktieris Kaspars Znotiņš, man par lielu pārsteigumu un prieku, nolasīja frag-

mentu no manām atmiņām:

“Tautas fronti atceros ar vislielāko pateicību. Ar vislielāko bijību uztvēru frontes ļaudis. Piedalījies frontes valdes sēdēs. Man katru mēnesi trešajā stāvā samaksāja par padarīto, un es pa taisno devos uz pirmo stāvu un naudu ziedoju fronteī atpakaļ. Teicu, varbūt var vienkārši nemaksāt. Nē, kārtībai jābūt! Paldies Latvijas Tautas fronteī! Bez tās diez vai tauta būtu bijusi spējīga panākt valsts neatkarību, un ar tās palīdzību kļuva nūdien par lepru un patriotisku latvieti. (..) Un tajā dienā, kad Augstākā padome pieņēma neatkarības deklarāciju, mans uzdevums bija tulkot notiekošo lielam pulkam ārvalstu žurnālistu. Kad sākās balsošana, jo tuvāk tika vajadzīgajam skaitam, jo ciešāk es ieskatījos grīdsegā, jo zināju – ja ar kādu saskatīšos, tad būs jāraud. Pēc balsojuma iegājām plenārsēdes zālē, kur visi dziedāja “Dievs, svētī Latviju!” Iznēmot mani. Es biju rau-doša nelaiimes čuņiņa, tik aizkustinošs tas brīdis bija. Šodien esmu vēl lepnāks un patriotiskāks latvietis nekā biju Tautas frontes laikā.”

No visas sirds sveicam mūsu cienījamos tautiešus! Lai spēks un spars, turpinot strādāt Latvijai!

Brīvības ceļš Baltkrievijai

Valsts prezidents kopā ar Romualdu Ražuku un Sarmīti Ēlerti Brīvības ķēdē // FOTO: Ilmārs Znotiņš

Cilvēku ķēdē, kas 23. augustā bija izveidota Rīgā Baltkrievijas atbalstam, sapulcējušies apmēram 400 cilvēki. Pasākumu apmeklēja arī Valsts prezidents Egils Levits (*attēlā*). Viņš teica: “Es pats pirms 31 gada piedalījos *Baltijas ceļā*, un mēs toreiz labi apzinājāmies un sapratām, ko nozīmēja atbalsts ārpus Latvijas mūsu neatkarības un demokrātijas kus-

tībai. Es domāju, ka tas ir mūsu pienākums kā pilsoniskai un brīvai sabiedrībai atbalstīt arī Baltkrievijas tautas prasības pēc neatkarīgas, brīvas un demokrātiskas Baltkrievijas. Mūsu kustība tolaik uzvarēja, un mēs ceram, ka arī Baltkrievijas demokrātiskā kustība sasniegs savus mērķus.”

Cilvēku ķēdē piedalījās dažāda vecuma cilvēki, kā arī vairāki

Atbalsta akcija Piedrujā // FOTO: Dzintra Geka

politīki. Atbalsta ķēdes dalībniekiem rokās ir baltisarkanbaltais Baltkrievijas karogs, kā arī Latvijas, Lietuvas un Igaunijas karogi. Ķēdes noslēgumā pie Latvijas Tautas Frontes mūzeja cilvēkiem rokās ir liels Baltkrievijas karogs, kuŗš stiepjas visas Vecpilsētas ielas garumā. Uz akciju bija ieradušies dažāda gadatūkstuma cilvēki gan jauni, gan

veci, ar bērniem un bez bērniem. Valdīja patriotisks noskaņojums, daudziem rokās ir Baltijas valstu un arī Baltkrievijas opozīcijas karogi. Cilvēki bija tērpušies balti sarkanās drēbēs, un jaunieši baltos tērpos bija izveidojuši karogu goda sardzi pie Brīvības pieminekļa. Atbalsta akcija tika sarīkota arī Krāslavas novada Piedrujā.

(*Vairāk lasiet 11. un 12. lpp.*)

Lasītāji
diskutē

2. lpp.

ALAs
jaunumi

3. lpp.

Numura intervijā –

Mārtiņš
Andersons,
PBLA un ALAs
vicepriekšsēdis

4. un 5. lpp.

Nometņu
vasaras stāsti

6. un 7. lpp.

Degpunktā
Baltkrievija

12. lpp.

Kā top
Covid-19
vakcīna Latvijā?

13. – 14. lpp.

Trimdas
rokmūzika

16. lpp.

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - JAN, 1ST WK - MAY,
LAST WK - JUN; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Abonēšanas maksa ASV dolāros:
3 mēn. US \$ 50.00
6 mēn. US \$ 100.00

Redakcija Rīgā, Ģertrūdes ielā 27, Rīga, LV-1011, Latvija.
Tālr.: +371 67326761, fakss: +371 67326784
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Redaktore: Ligita Kovtuna
mob. tālr.: +371 29439423, e-pasts: ligita@laiks.us

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti LATVIJĀ, maksājumi notiek EURO.**

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.

Laikrakstā iespiestajos, ar autora vārdu vai iniciāļiem
parakstītajos rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli
par pašu jautājumu var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Sarīkojumu un dievkalpojumu ziņas sūtīt Inesei Zaķis
e-pasts: rigaven@aol.com

**Par REKLĀMU un SLUDINĀJUMIEM,
kas iesniegti ASV, maksājumi notiek ASV dolāros.**

Sēru sludinājumus un adrešu maiņas sūtiet pēc adreses
50 Sternberger Ave Unit 5, Long Branch, NJ 07740
e-pasts: LaiksDSR@aol.com

Ja vēlaties saņemt vairāk informācijas par avīzi,
lūdzu, zvaniet LAIKA ASV tālr.: 727 385-4256

LAIKS

50 Sternberger Ave Unit 5,
Long Branch, NJ 07740
laiksdsr@aol.com
www.laiks.us

Lūdzu, maksāt ASV dolāros uz «Laiks» Inc. vārda
Abonējiet laikrakstu LAIKS, neizejot no mājām – lietojiet
www.laiks.us!

«LAIKA» abonements maksā: 3 mēnešiem.....ASV \$50.00
6 mēnešiem.....ASV \$100.00

FLORIDAS IEDZĪVOTĀJU IEVĒRĪBAI! Lūdzu pievienojiet
7% Floridas nodokli par laikraksta abonēšanu!

Laiks pa gaisa pastu Amerikā ..... 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Latvijā ..... 3 mēneši \$69.00
6 mēneši \$138.00
Laiks pa gaisa pastu Kanadā ..... 3 mēneši \$75.00
6 mēneši \$150.00
Laiks pa gaisa pastu citur ārzemēs 3 mēneši \$93.00
6 mēneši \$186.00

Ārpus ASV LAIKU var pasūtīt tikai pa gaisa pastu.

Uzvārds, vārds: _____

Adrese: _____

zip: _____

LASĪTĀJU BALSIS

Kāpēc man kļuva skumji?

Sāku lasīt *Laika* nr. 30 un kļuva skumīgs. Skumjas uz-
nāca, jo *Laika* redakcijai licies,
ka ir vērts publicēt žurnālista
Juŗa Lorenca komentāru par
Black Lives Matter kustību un
vēl izcēl to kā "nedēļas teiku-
mu". Skumji, jo tas pierāda, ka
ne Lorenca kungam, ne *Laika*
redakcijai ir kaut kāda sapra-
šana par kustību.

Un arī kauns, jo tas man
atgādināja par tiem vairākiem
izteiktiem, bezkaunīgiem, pre-
tīgiem rasistiem, kuŗus esmu
saticis gan starp tautiešiem
Amerikā, gan Latvijā. Vēl arī

kauns par sevi, ka klusēju un
gandrīz nemaz nerunāju pretī.

Esmu pārliecināts – ja Džor-
džam Floidam būtu bijusi balta
ādas krāsa, viņš vēl šodien
būtu dzīvs. Tā kā viņam tum-
šāka āda, policisti izvēlējās
izpildīt nāves sodu bez tiesas.
Ignorējot viņa skaidri teikto, ka
nevar palpot, policists apzināti
pārvērtās par bendi. Dzīvība
tika izdzēsta par niekiem. Ne
tas pirmais, ne pēdējais šāds
gadījums Amerikā.

Ne Lorenca kungs, ne es ne-
varētu iedomāties, ka nekādā
ziņā nevajag strīdēties ar poli-

cistu, pat par sīkumiem. Pat ja
policists uzliek rokudzelžus, un
iegrūž mašīnā. Nedrīkst neko
teikt, nedrīkst pretoties. Jāpie-
ņem, lai cik netaisnīgi un pa-
zemojoši tas viss būtu. Ja runāsi
pretī vai cīnīsies – tad liktenis
būs kā Džordžam. Ne Lorenca
kungs, ne es nevarētu iedomā-
ties, ka tas būtu bērniem jā-
māca jau laikus, tā, lai jau bēr-
nībā saprot, ka pilnībā jāpa-
kļaujas policistiem.

Tieši melno dzīvības ir sva-
rīgas, jo līdz šim mums tās nav
bijušas svarīgas.

EGILS KALJO

Interesanta sagādīšanās

Vakar, kad lasīju B. Gudriķes
ievadvārdus Jēkaba Janševska
romānam "Dzimentene", pienāca
Laiks, nr. 30 ar ļoti cienītā
mācītāja Juŗa Čāliša citātu par
milzu netaisnību ASV vēsturē,
tādu, kas vēl nav pilnīgi pār-
varēta. B. Gudriķes 80 lpp.
gaŗais skaidrojums par Janšev-
ska milzīgi gaŗo romānu izrā-
dījās man nepieciešama vēstu-
res mācība. Ne tik daudz par
Latviju, kā pašiem latviešiem.
Tiek skaidrots, kā pēc nežēlīgās
verdības latviešiem, baltvācu
baronu muižu kalpiem, sakarā
ar grozījumiem likumos radās
iespēja iegūt zemi, pašu spē-
kiem uzcelt mājiņu. Pilnveidot
šo iespēju esot bijis tik ārkārtīgi
grūti, ka tikai mazāk par 20%
to spējuši. Neveiksmīgiem bijis
jāstrādā lauku darbus kā kal-
piem vai nu pie baltvācu baro-
niem, vai latviešu saimniekiem.
B. Gudriķe nemin tos latviešus,
kuŗi cara laikā saņemamo zemi
atradaši Sibīrijā.

Mācītāja Čāliša vārdi arī ir

nepilnīgi. Pēc "viņi tiek uz-
tvērti un dīdīti...." iztrūkst –
„cienīti, slavēti, mīlēti, biedro-
ti". Institūcijas un policija rei-
zēm liekas nežēlīgas. Pats esmu
piecās institūcijās strādājis par
pasniedzēju un piecas reizes
netaisnīgi atlaists. Nu jūs sme-
jaties! Viens atlaidējs teica: "Es
nespēju mācīt tā, kā tu, tāpēc
man tevi jāatlaiž." Manam
dēlam ceļu policists uzlika ro-
kudzelžus, domāju, kamēr pār-
bauda automašīnas saturu. Reiz
man atteicās izīrēt dzīvokli –
mākslinieki tak ir "aizmugur-
nieki".

Tā kā esmu redzējis, kā veicas
ASV veiksmīgajiem, nedomāju
par līdzīgu tikšanu jeb līdzinā-
šanos. Viņiem jādzīvo bez māks-
las, bez literatūras, bez vēstures
izpratnes. Tomēr arvien esmu
pateicīgs, ka viņi prot piepildīt
veikalu plauktus, nodarbināt
strādniekus, arvien uzlabot in-
terneta pakalpojumus un arī
pārējo dzīvei nepieciešamo.

Kad jau – tad jau. Zem mā-

cītāja Čāliša vārdiem lasām
žurnālista Lorenca vārdus. Vien-
mēr baudu viņa komentārus.
Bet ne šoreiz. Lorenca loģiskais
prāts tver "*Black Lives Matter*"
kā loģiski izteiktu vārdu kopu.
Bet tā nav! Šie vārdi ir sauklis,
parole. Tas, kas te domāts, kat-
ram, kuŗš spēj godīgi izteikties
un pazīst ASV tautas valodu, ir
skaidrs. Nebūtu jēgas tēzēt, vai
vārds *lives* jātulko kā *dzīves* vai
dzīvības. Galīgs analfabēts pat
varētu uztvert *Black* archaiskā
negatīvajā formā, un *Matter* ne
kā darbības, bet lietvārdu. ASV
politpareizība ir tik plaši pie-
ņemta, izplatīta, ka tiem, kas
kavējas momentā pievienoties
pūlim, jācieš acu žilbināšanu
(*eye roll*).

Nu jautājums mūsu gudrinie-
kiem. Kuŗi pasaules ļaundari ir
iejaukušies ASV tautas izjau-
tāšanā? Samērā plašajā indivi-
du kategorizēšanā iztrūkst šo-
dienai vissvarīgākais paša apzi-
ņas jautājums, jautātas vai mai-
sītas rases piederība. Ar to iztrū-
kumu daudzi ASV iedzīvotāji
tiek atstumti, tiek piespiesti nerē-
ķināties vai nu ar māti, vai tēvu.
PETER SCHNORE

Nedēļas gudrība

„Novērotāja loma man vienmēr iedvesusi šausmas. Kas es
esmu, ja nepiedalos? Lai es dzīvotu, man jāklūst dalībniekam.”

Rakstnieks Antuāns de Sent-Ekziperī

Nedēļas teikums

“Šodien esmu vēl lepnāks un patriotiskāks latvietis nekā biju
Tautas frontes laikā.”

Žurnālists Kārlis Streips
pēc Triju Zvaigžņu ordeņa saņemšanas

Riga Ven Travel Inc.

«Šosezon
ceļosim ar
upju kuģiem»
Jūsu Inese

Zvaniet – INESE ZAĶIS
Tālr.: 727-623-4666, e-pasts: rigaven@aol.com
6051A Sun Blvd #604, St. Petersburg, Florida 33715

ANITA DEMANTE
Mineapolē
(turpināts 3. lpp.)

Atbalsts bērniem ir ieguldījums nākotnē

Amerikas Latviešu apvienība ziedo 100 tūkstošus dolaru
ASV latviešu skolām un vasaras nometnēm

Latviešu skolai ārpus Latvijas vienmēr bijusi nozīmīga loma latviskās identitātes uzturēšanā un saglabāšanā, gan tad, kad Latvija bija okupēta, gan šodien, kad jaunākajai diasporas paaudzei ir svarīgi neaizmirst latviešu valodu un stiprināt savas saknes.

Pēc Latvijas neatkarības atgūšanas dažkārt uzmācās šaubas, vai atvērto robežu dēļ neapsiks latviešu skolu un nometņu darbība ASV, bet tas nenotika. Latviešu skolas, vasaras nometnes un vidusskolas ir diasporas latviešu vienotības. Tās saista visas paaudzes un stiprina Amerikas latviešu centrus. 2019./2020. mācību gadā Amerikā darbojās 21 latviešu skola, un tajās mācījās 694 skolēni, no tiem 532 mācījās ziemas pamatskolās, 162 skolēni – vasaras skolās.

2020. gada pavasaris un COVID-19 vīrusa izraisītā pandēmija kopā ar neziņu un izjauca ierasto ikdienas ritmu, krīze skāra arī latviešu skolas un vasaras nometnes Amerikas Savienotajās Valstīs. Par mūsu ikdienu jau daudzus mēnešus kļuvusi virtuāla komunikācija. Lieliska bija ziņa, ka aptuveni puse no latviešu skolām pavasara mēnešos paspēja pāriet uz attālinātām mācībām. Arī visas vasaras nometnes un abas va-

saras vidusskolas izveidoja virtuālu programmu, lai uzturētu saikni ar saviem dalībniekiem. Virtuālas tikšanās, protams, nevar aizvietot mācīšanās un kopā būšanas prieku klātienē. Tuvojās jauns mācību gads, un mūsu skolas gaida vēl daudz šķēršļu un nezināmā, ieskaitot ekonomiskās lejupslīdes radītas materiālās rūpes. Skolām un nometnēm, kuŗu misija ir latviešu valodas un kultūras uzturēšana ārpus Latvijas, ir vajadzīga ticība nākotnei.

Kad ALA valde satikās virtuālā sēdē 11. augustā, viens no svarīgākajiem jautājumiem bija par atbalsta sniegšanu skolām un nometnēm. “Mēs nevaram kļūdīties, palīdzot bērniem,” savā ziņojumā uzsvēra ALA Izglītības nozares vadītāja Elisa Freimane. ALA valdes sēdē vienprātīgi nolēma: **2020. gada pandēmijas radīto apstākļu dēļ piešķirt finansiālu atbalstu 100 tūkstoš dolaru apjomā (\$100,000) latviešu skolām un nometnēm ASV. Piešķiruma apjoms aprēķināts, balstoties uz pēdējo trīs mācību gadu skolēnu skaitu skolās, nometnēs un mācību posmu gaŗumiem. Atbalsts paredzēts, lai palīdzētu segt programmu operatīvo budžetu iztrūkumus, kā arī palīdzētu**

nodrošināt programmu ilgtspēju.”

Grūtajā brīdī atbalstot skolas un vasaras nometnes, ALA kā lielākā latviešu organizācija ASV, uzsver bērniem, ka viņi ir svarīga mūsu tautas daļa un apliecina

mu vadlīnijas, lai nodrošinātu kvalitatīvu mācību pieeju. ALA turpina palīdzēt skolām, rīkojot skolotāju seminārus, pieredzes apmaiņas un citus pasākumus, tāpēc ir svarīgi, ka arī grūtākā brīdī mūsu apvienība sniedz

fornijai, ka tā nonāks pie visu vecumu bērniem – gan pie vidusskolēniem, gan pie Čikāgas Latviešu bērnu dārza un pirmsskolas “Stariņš” audzēkņiem.”

Ziedošanas kopējā summa – 100 tūkstoši dolaru – kļūs par vienu no lielākajiem ziedojumiem Amerikas Latviešu apvienības 70 gadu pastāvēšanas vēsturē. No šīs summas ziemas skolas saņems kopā nedaudz vairāk par 50 tūkstošiem dolaru, to sadalot starp lielākajām skolām (no 5 līdz 10 tūkstošiem dolaru katrai) un mazākajām, kam piešķirs no 1,000 līdz 2,000 dolaru. Vasaras nometnes un vidusskolas – Kurša, Mežotne, Katskiļu nometne, Gaŗezera Vasaras vidusskola, Sagatavošanas skola un Nometne kopā saņems aptuveni 50 tūkstošus dolaru, kas tiks sadalīti, balstoties uz skolēnu skaitu pēdējos trīs gados. Precīzi ziedošanas apjomi katrai mācību iestādei tiks publicēti ALA mājaslapā www.alausa.org

Amerikas Latviešu apvienība novēl ASV latviešu skolām veiksmi, pārvarot grūtības un ierobežojumus, pateicas par 70 gadu ilgo kalpošanu latviešu bērniem un tic, ka latviešu skolām ASV ir gaiša nākotne! Lai mūsu bērni nes tālāk Latvijas vārdu pasaulē!

Pēteris Blumbergs kopā ar Rasmu Krauli, Čikāgas Krišjāņa Barona latviešu skolas pārzini. Šī ir lielākā latviešu skola ASV, kuŗā mācās apmēram 100 skolēnu

visiem apvienības ziedotājiem, ka viņu nauda tiek ieguldīta latviskās sabiedrības nākotnē. “Amerikas Latviešu apvienība ir atbalstījusi skolas kopš organizācijas dibināšanas, kad palīdzējām sagatavot mācību vielu un izveidojām mācību program-

atbalstu skolēniem, viņu ģimenēm, skolotājiem un skolām,” atzīst ALA priekšsēdis Pēteris Blumbergs, piebilstot: “Esam īpaši priecīgi par to, ka šī palīdzība sasniegs mūsu jauno paaudzi no viena ASV krasta līdz otram, no Ņujorkas līdz Kali-

Dimants it visā...

Vairas Viķes-Freibergas un Imanta Freiberga 15 gadu
sadarbība ar Vītolu fondu

ANNIJA BULLE

Vītolu fonda ziedotāji ir īpaši viedī cilvēki, jo viņi prot ieskaitīties nākotnē un ir laimīgi, ja spēj dot un piepildīt Latvijas jauniešu sapņus. Un ikreiz, kad kādam no fonda lielās saimes ir laimīgs notikums – mēs priecājamies līdzī! Tā šogad savu mīlestības apliecinājumu visā Latvijā ziņoja Freibergu pāris – Vaira Viķe-Freiberga un Imants Freibergs atzīmēja savas laulības 60 gadu jubileju. Īpaši šim notikumam ģimenes draugi no Austrālijas Anita un Greims Andersoni ziedoja Vairas Vi-

ķes-Freibergas stipendijai, kas būs atbalsts izcilībai – īpaši talantīgiem studentiem Latvijā. Esam pagodināti, ka ziedotāju dibinātās stipendijas ir viesušas vēlmi atbalstīt fonda ideju arī citiem, jo Andersonu ģimene ik gadu veic ziedojumu Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas stipendiju fondā.

Vairas Viķes-Freibergas darbība ar Vītolu fondu aizsākās 2005. gadā, kad, godinot prezidentu par viņas sasniegumiem zinātnē un valsts darbā, Korp! Spīdola Kanadas kopa ierosi-

nāja dibināt prezidentes Vairas Viķes-Freibergas mūža stipendiju. Lai savāktu kapitālu stipendijai, Korp! Spīdola ar Kanadas Latviešu centra palīdzību 2005. gada 4. jūnijā rīkoja līdzekļu vākšanas vakariņas “Latvieši jaunā pasaulē”, un sarīkojuma galvenā viesņa bija Vaira Viķe-Freiberga. Mūža stipendijas neaizskaramajam kapitālam par godu Vairai Viķei-Freibergai, Kanadas un ASV latvieši toreiz saziedoja 65 000 Kanadas dolaru. Stipendija ir paredzēta pedagoģijas, baltu

filoloģijas vai latviešu literatūras studentiem, un kopš 2005. gada Vairas Viķes-Freibergas, Korp! Spīdola, ASV un Kanadas latviešu devuma stipendiju ir saņēmušas jau trīspadsmit studentes, vairākas jaunietes ir arī aktīvas Korp! Spīdola biedres Latvijā.

Valsts prezidentes Vairas Viķes-Freibergas stipendija ir atbalsts arī bāreņiem. Kopš 2006. gada izskoloti 11 jaunieši. Ziedotājas apjomīgais darbs un veikums Latvijā ir nenovērtējams, jo izglītībai un labdarībai Vairas Viķes-Freibergas dzīvē allaž ir bijusi liela loma – tai viņa atvēlējusi Ģētes universitātes Valtera Halšteina (*Walter Hallstein*) balvu un Batlinera (*Batliner*) institūta Mazo valstu balvu, daļu no pensijas, dažādu projektu ienākumus un aicinājusi jubilejās ziedu un dāvanu vietā ziedot stipendijām.

Šogad darbībā ar firmu “Grenardi” Vairai Viķei-Freibergai izveidoja īpašu rotu kolekciju par godu Latvijas 101. dzimšanas dienai. No katra kolekcijas „Rotājies, Latvija!” pirkuma 10 EUR tika ziedoti Vairas Viķes-Freibergas vārdā nosauktajai un Vītolu fonda administrētajai stipendiju programmai spējīgiem, centīgiem, bet maznodrošinātiem jauniešiem studijām Latvijas augstskolās. Kopā tika saziedots 4890 EUR.

Mērķtiecība, zinātkāre, uzņēmība – šie vārdi raksturo Vairas Viķes-Freibergas izskolotos. Edgars Kļaviņš (stipendiāts no 2011. līdz 2015. gadam) izstudēja sporta skolotāja profesiju un šobrīd vada Latvijas Neredzīgo sporta savienību. Savukārt stipendiāte Inga Šlakota (2010-2012) pabeidza baltu filoloģijas studijas un šobrīd ir latviešu valodas un literatūras skolotāja Rīgas Juglas vidusskolā un ir programmas “Iespējamā misija” kuratore. Pēteris Kloks (2011–2015), absolvējot Rīgas Ekonomikas augstskolu, uzsāka darbu Latvijas Bankā par ekonomistu. Zane Lūse (2005–2009) ieguva bakalaura gradu baltu filoloģijā un šobrīd strādā LNMM, Mākslas muzejā Rīgas birža par krājuma darba vadītāju.

Un šie ir tikai daži no visiem izskolotajiem, kuŗi ir izcili savas nozares speciālisti. Arī šogad Vaira Viķe-Freiberga turpinās atbalstīt četrus jauniešus ceļā uz izglītību un izcilību. “*Es ticu nākotnes Latvijai. Es ticu Latvijas tautai. Tieši tu esi vajadzīgs Latvijai. Tieši uz tevi Latvija gaida.*” šie Vairas Viķes-Freibergas teiktie vārdi arī šodien spēj uzrunāt un stiprināt ikvienu, kuŗš kalpošanu savai Tēvzemei uzskata par sūtību un svētu pienākumu.

Paldies par darbību 15 gadu gaŗumā!

LASĪTĀJA BALSS

Juŗa Lorenca atbilde

Atbildot uz mūsu lasītāju vēstulēm, vispirms vēlos pateikties par Jūsu ieinteresētību un vēlēšanos apspriesties. Jūs sakāt, ka es līdz galam neizprotu, ko īsti nozīmē “*Black Lives Matter*”. Nu, ko, atliek vien piekrist! Acīmredzot, lai pilnībā zinātu, kas īsti ir “*Black Lives Matter*”, droši vien ir jādzīvo Amerikā. Un ne tikai jādzīvo – ir jāpiedzimst un jāzaug šai valstī. Vienīgais attaisnojums manai nezinašanai – tā kā nedzīvoju Amerikā, informāciju smeļos no medijiem. Bet tie bieži ir neobjektīvi, nezinoši un vienpusīgi.

Šis rindas rakstu brīdī, kad tepat blakus Latvijai, mūsu kaimiņvalstī Baltkrievijā top pasaules vēsture. Tauta mēģina gāzt diktatoru, kuŗš nu jau 26 gadus atrodas pie varas. Notikums, kas ietekmēs ne tikai Baltkrievijas, bet arī Krievijas un Eiropas likteņus. Bet CNN, kas ir viena no ietekmīgākajām mediju kompānijām pasaulē, par notikumiem Baltkrievijā ziņo ļoti maz. 16. augustā Mīnaskas centrā pulcējās 200 000 cilvēku liela demonstrācija, bet CNN interneta lapā nākamajā dienā, 17. augustā, kaut kur pa vidu citām

ziņām bija *paslēpies* neliels rakstiņš: “*Angry workers heckle Belarus’ Lukashenko as challenges to his decades-long rule grow*”...

Esam kļuvuši globāli, bet mūsu domāšana kļūst aizvien provinciālāka. Par attiecībām ar policiju. Jā, Latvijā cilvēki nereti strīdas ar policistiem. Taču pie mums nav ne redzēts, ne dzirdēts, ka policists rīkotos tik agresīvi kā Džordža Floida arestā gadījumā. Ne Latvijai, ne Eiropai tas nav raksturīgi.

Cienā –
JURIS LORENCIS

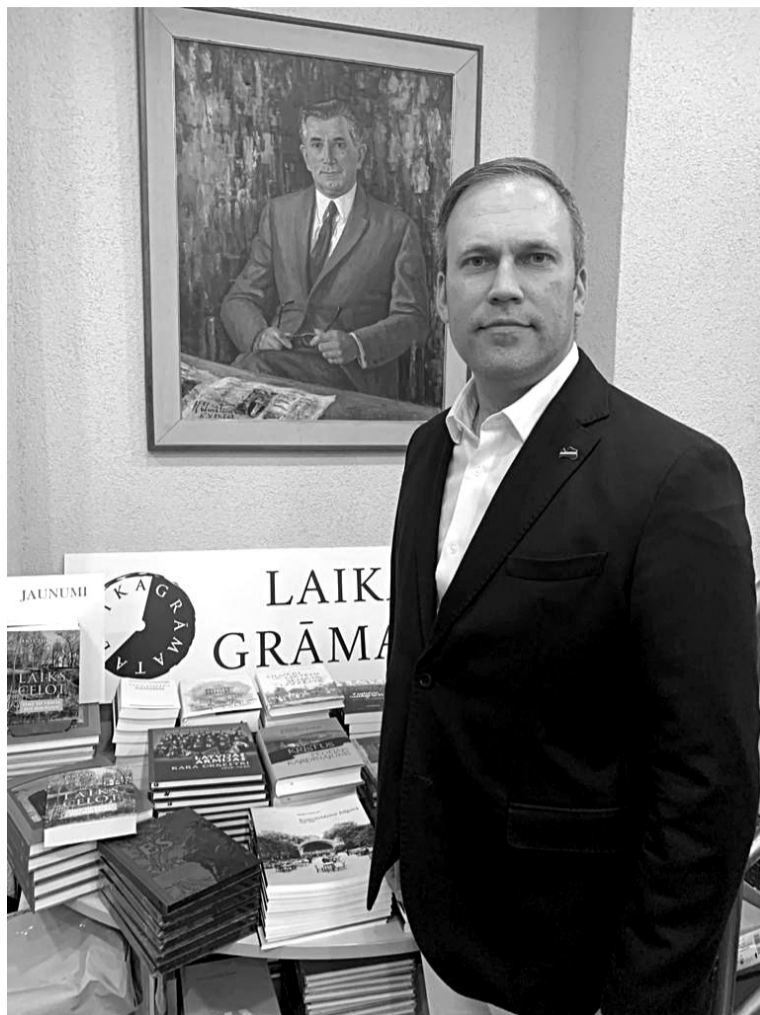
„Rīgā es uzlādēju savas garīgās baterijas”

PBLA un ALAs valdes priekšsēža vietnieks Mārtiņš Andersons intervijā Ligitai Kovtunai

Tevis ir daudz atbildīgu sabiedrisko pienākumu ārzemju latviešu organizācijās – PBLA un ALAs vicepriekšsēdis, Ziemeļkalifornijas Latviešu apvienības priekšsēdis un vēl Latvijas Universitātes fonda valdes loceklis. Tātad tici šo organizāciju nepieciešamībai un nākotnei, ja tajās ieguldī tik daudz sava laika?

Protams! It visām latviešu organizācijām, ne tikai tevies iepriekš nosauktajām, bet arī Austrālijas un Jaunzēlandes, Kanadas, Eiropas u. c., ir milzīga loma tautiešu dzīvē ārpus Latvijas. Un tā kļūst vēl jo lielāka, ņemot vērā to, ka Latvijas pavalstnieku skaits ārzemēs ir sasniedzis 370 tūkstošus. Vēsturiskā loma – saglabāt un attīstīt latviskumu ārpus dzimtenes un iestāties par Latvijas neatkarību, izmantojot visas iespējas – atbalstu, protesta akcijas, tautas diplomātiju utt. – ir paveikta godam. Latvieši pasaulē ir citīgi darbojušies, gan aizstāvēt Latvijas brīvvalsts ideju, gan palīdzot īstenot iestāšanos NATO, ANO, Eiropas Savienībā. Un nu darbs turpinās, aizstāvēt un attīstot demokrātijas principus, stiprinot drošības jomu un, protams, turpinot vēsturisko, kultūras un izglītības misiju. Sābrīža apstākļos ir vajadzīga organizācija, kas ir sadarbības partneri starp valdību un mītnes zemju tautiešiem, organizācija, kas uzklausa un vienotu pasaulē izkaisītos latviešus. Un otrādi – lai palīdzētu Latvijas valdībai īstenot to politiku, kas saistās ar diasporu.

Kas attiecas uz Latvijas Universitātes fondu, izjūtu savu lomu tajā kā senču tradīciju

Mārtiņš Andersons: „Diasporas likums „iecirta akmeni” to, ka Latvijas valdība atzīst – diaspora (jā, man arī šis vārds nepatīk, bet ko darīt!) ir nozīmīga tautas daļa, un par ārzemēs dzīvojošajiem latviešiem ir jārūpējas tieši tāpat kā par visiem pavalstniekiem. Tagad tam ir likuma spēks, un tagad tiek detalizēti izstrādāts, kā šī valsts atbildība izpaudīsies konkrēti katrā jomā – izglītības, kultūras, likumdošanas u. c. Jācer vien, ka tas neapaus ar apgrūtināšu birokratiju. Kā PBLA un ALAs vadības pārstāvim man ir svarīgi, lai šis likums ir saprotams, tostarp uzrakstīts saprotamā valodā. Jo mums tas ir jāstāsta, jāskaidro tautiešiem ārzemēs.”

lai šis nozīmīgais brīdis pienāktu. Jāteic gan, ka ģimenes lokā viņš tika dēvēts par Dadiņu. Kad biju vēl mazs, man stāstīja, ka abi esam pastariši savās ģimenēs... Gustavs Zemgals ir manas mātes vectēvs, un mamma viņu vēl pieredzēja. Kad viņa piedzima, 1936. gadā, vectēvs savai pirmajai mazmeitiņai uzdāvināja latviešu tautastērpu

Ģimenes valoda, bez šaubām, bija latviešu, mājās valdīja latviešu pasaule, bet aiz durvīm, saprotams, bija Amerika. Esmu ļoti pateicīgs vecmāmiņai, ka viņa iesaistījās mūsu, visu trīs brāļu audzināšanā. Kas attiecas uz maniem brāļiem Pēteri un Filipu, notika tāda savdabīga sacensība mūsu starpā. Protī, tā kā mani vecāki runāja vairākās

Mārtiņš ar brāli Filipu 2016. gada 11. novembrī stāda ozolu par godu savam vecvectēvam Džūkstē, kur Gustavs Zemgals piedzima. Šeit Piemiņas parkā ir piemineklis Gustavam Zemgalam

mazas meitenītes izmērā, kas joprojām glabājas mūsu ģimenes arhīvos. Dāvanā bija vēl

valodās, tēvs četrās, mamma – sešās, brāļi valodas treniņā nolūkā ar vecākiem sarunājās

Kopā ar ALAs valdi pie Gustava Zemgala portreta Rīgas pili 2019. gadā

turpinātājs, jo vairāki manas dzimtas pārstāvji ir bijuši ne vien LU absolventi, bet arī aktīvi atbalstītāji.

Tavos senčos ir arī Latvijas Valsts prezidents (1927 – 1930)

Gustavs Zemgals, vīrs, kas pasludināja Latvijas valsti 1918. gada 18. novembrī. Kad un kā tu, Amerikā dzimis bērns, par to uzzināji?

Grūti pateikt, kad, – es ar šo

faktu īstenībā uzaugu. Mūsu mājā pie sienas bija vēsturiskais valsts dibināšanas foto, ik gadu, svinot 18. novembri, tika pieminēta Gustava Zemgala loma, arī priekšdarbos, kas tika veikti,

arī kaut kas gluži praktisks – Kuzņecova porcelāna servīze, no kuŗas daži elementi vēl ir saglabājušies. Bēgļu gaitās tās kāda daļa tika paņemta līdzī, daļa glabājās pie radiem Latvijā. Nu, bet 50 gadus, protams, šis tas saplīsis...

Tu runā skaistā, pareizā latviešu valodā – droši vien tas ir vecmāmiņas nopelns?

Paldies! Pats gan tā nejutos, raugu „slēpt” galotnes, jo baidos kaut ko aplam pateikt. Varbūt tāpēc man ir sacījuši, ka es runājot ventīņu izloksnē.

franciski. Es to nevarēju paciest, jo man, jaunākajam brālim, likās, ka viņi apspriež kaut ko ļoti svarīgu, kā Ziemsvētku dāvanas, piemēram. Tad arī pieņemu lēmumu iemācīties vācu valodu, ko brāļi nezināja, lai ar tēti un mammu varētu runāt vāciski. Un iemācījos arī! Jāteic gan, mana latviskā izglītība beidzās 12 – 13 gadu vecumā, neesmu gājis Ģeozera Vasaras vidusskolā, vien „Mežotnē” pie Sietlas, un, protams, Losandželosas latviešu skoliņā.

(Turpināts 5.lpp.)

Mārtiņš Andersons kopā ar PBLA valdes priekšsēdi Kristīni Saulīti PLEIF konferencē Valmierā 2019. gadā

„Rīgā es uzlādēju savas garīgās baterijas”

PBLA un ALAs valdes priekšsēža vietnieks Mārtiņš Andersons intervijā Ligitai Kovtunai

(Turpināts no 4. lpp.)

Vecāki mani ātri vien sāka sūtīt prestižā Amerikas ģimnazijā, līdzīgā kā Rīgas Valsts 1. ģimnazija, un mācības tur bija ļoti intensīvas. Taču tagad mēģinu izkopt savu latviešu valodu, lasu *Laiku* un citus preses izdevumus un cenšos analizēt teikumus, apgūt jaunus vārdus. Un uzskatu, ka galvenais ir runāt, uz ko mudinu arī mūsējos jauniešus, – labāk runāt sākumā kļūdaini, nevis turēt muti ciet.

Kas ir tavs „maizes darbs”, par ko esi izmācījies?

Palīdzu plānot tirdzniecības stratēģiju lielām kompānijām. Latvijā, arī Baltijā, tās nozīmi varbūt ir grūti saprast, bet „lielajos” tirgos, īpaši Āzijā un Amerikā, ir ļoti svarīgi stratēģiski izplānot, kā viņi tirgos savas preces vai pakalpojumus. Īpaši – kā pareizi ģeografiski izplānot stratēģiju jeb izvietojumu, lai sasniegtu pircējus, motivētu pārdevējus utt. Tas ietver arī klientu stratēģisko analīzi, proti, kā viņus „saslanot”, motivēt, kā tas atbilst firmas kopīgajai stratēģijai.

Tad jau tu esi istis atradums latviešu organizācijām, kam šobrīd arī ļoti nopietni jādomā par tādām kategorijām kā ilgtspēja, tālredzīga domāšana un rīcība. Vai šai ziņā tev palīdz Diasporas likums?

Pirmām kārtām – ar vai bez Diasporas likuma latviešu organizācijas pasaulē turpinās savu darbību, turklāt visās mūsu sarunas sākumā minētajās jomās – demokrātijas un drošības stiprināšanas, izglītības un kultūras laukā. Vai tam bija nepieciešams īpašs likums? Jā un nē! Bet šis likums apvieno Latvijas resursus – ministrijas, iestādes u. c., kas līdz šim bija strādājušas katra „savā tornī”. Diasporas likums licis tām sadarboties, kā tagad mēdz teikt, horizontāli. Ar Ārlietu ministrijas palīdzību savilkti kopā šie izkliedētie spēki, kas nu precīzi darbosies vienam mērķim. Formāli – Diasporas likums „iecirta akmeņi” to, ka Latvijas valdība atzīst – diaspora (jā, man arī šis vārds nepatīk, bet ko darīt!) ir nozīmīga tautas daļa, un par ārzemēs dzīvojošajiem latviešiem ir jā rūpējas tieši tāpat, kā par visiem pavalstniekiem. Tagad tam ir likuma spēks, un tagad tiek detalizēti izstrādāti, kā šī valsts atbildība izpaudīsies konkrēti katrā jomā – izglītības, kultūras, likumdošanas u.c. Jācer vien, ka tas „neapauš” ar apgrūtinātu birokratiju. Kā PBLA un ALAs vadības pārstāvim man ir svarīgi, lai šis likums ir saprotams, tostarp uzrakstīts saprotamā valodā. Jo mums tas ir jāstāsta, jāskaidro tautiešiem ārzemēs.

Ārlietu ministrijas paspārnē darbojas Diasporas Konsultatīvā padome. Kas aizvadītā gada laikā ir padarīts, kas nepaspēts padarīt, ko no šīs

padomes darbošanās sagaidi?

Sagaidu vairāk izmaiņu pašā Diasporas likuma iedzīvināšanas procesā, un – tas nav

Mārtiņa mamma Anda viņas vectēva Gustava Zemgala dāvatāajā tautastērpā

pārmetums! – process ir pārlietu sarežģīts. Jā, ir jādod katrai ministrijai un iestādei iespēja izteikties, bet, pie viena galda sēžot pussimt cilvēkiem, ir grūti pieņemt un formulēt lēmumus. Būdamis biznesa cilvēks, uzskatu, ka šis darbs ir jāpadara kompaktāks, strādājot darba grupās, kodolīgākās grupās, lai sēdes raitāk ritētu uz priekšu. Man šobrīd ir bažas, ka pēc gada joprojām sēdēsīm ap lielo galdu un joprojām būs grūti pieņemt konkrētus lēmumus.

Kā tas notika, piemēram, ar preses grupu, ko iesāka vadīt

Mārtiņš Andersons – Latvijas Universitātes fonda valdes loceklis, godinot fonda mecenātu Andreju Jurgenu pie viņa kapa vietas

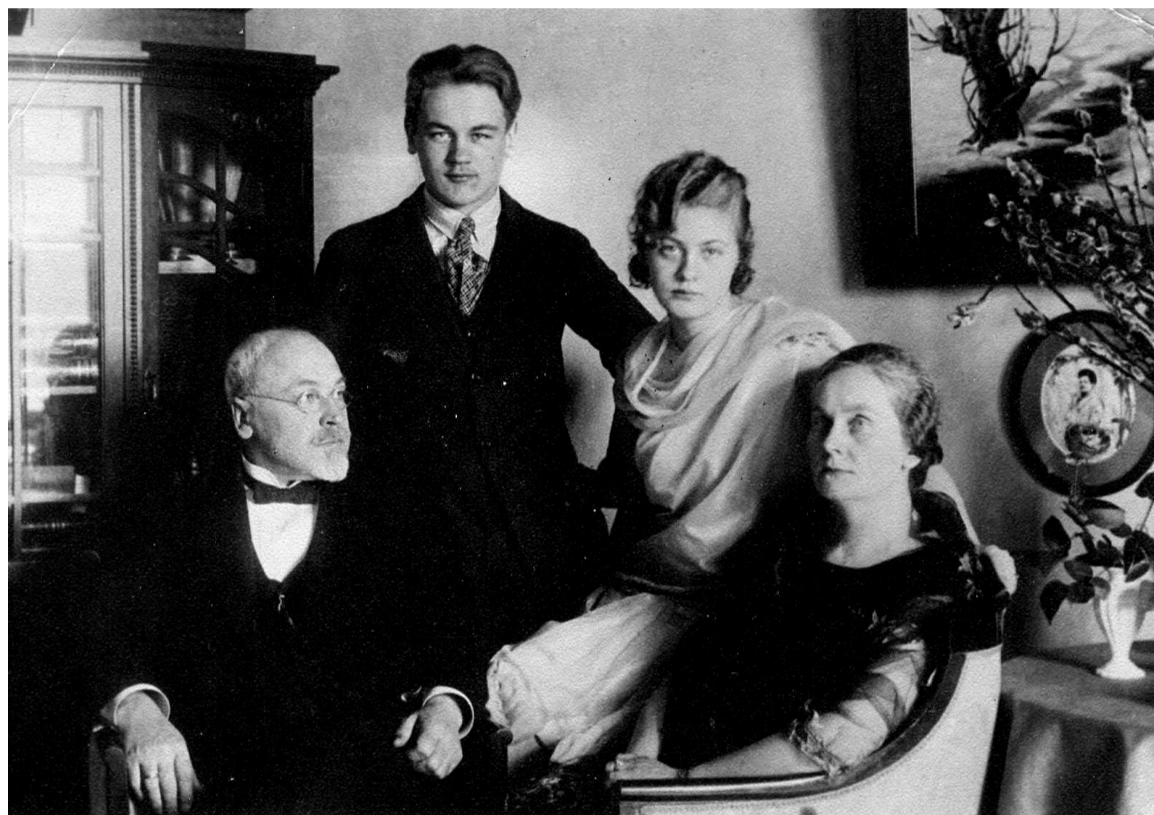
šai jomā pieredzējušī Valda Liepiņa (Austrālija – Latvija – Luksemburģa). Proti, viņa bija ievēlēta uz vienu gadu, tad rotācijas kārtā tika izbalsojta, lai gan nule bija „uzņēmusi apgriezienus”. Turklāt – nomainījies arī mūsu Diasporas vēstnieks, kas bija ļoti iestrādājies.

Piekrītu! Bet, acīmredzot, šo kārtību rēgulē kāds Nolikums vai Statūti. Es, piemēram, PBLA darbojos vienu gadu un joprojām turpinu izprast lietas, domāt līdzīgi, iedziļināties – tas prasa laiku.

Savukārt labu tempu un rezultātus ir panācis PLEIF – Pasaules latviešu ekonomikas un inovāciju forums. Kad gaidāms nākamais?

Jā, tagad galvenais uzdevums ir šo tempu un rezultātus saglabāt un turpināt, ņemot vērā īpašos apstākļus. Ir iecerēts PLEIF rīkot novembrī, ap Valstssvētku laiku un, vēl ņemot vērā to, ka 14. – 15. novembrī Rīgā notiks kārtējā Drošības konference. Šai laikā Latvijā ierodas daudz tautiešu, tostarp no biznesa aprindām.

patik atpūsties laukos, savas „garīgās baterijas” uzlādēju Rīgā. Redzi, esmu uzaudzis Amerikā ar stāstiem ne vien par savu slaveno senci, bet arī par „ideālo Latviju”. Tagad, te ierodoties, es staigāju pa Rīgu, kur dzīvojuši un strādājuši manas dzimtas cilvēki – Vaļņu ielā – Gustava Zemgala notāra kantoris, vēlāk tas pārcēlās uz Smilšu ielu, eju garām Brīvības piemineklim un atceros, ka viņš bija arī viens no tā idejas autoriem. Gustavs Zemgals bija arī liels mākslas cienītājs un

Gustavs Zemgals ar ģimeni – sievu Emiliju, meitu Annu, dēlu Paulu 1927. gadā pēc ievēlēšanas par Valsts prezidentu

Es lepojos, ka man arī bijusi iespēja darboties PLEIF Rīcības komitejā un būt par moderatoru, tādējādi izjūtu savu personisko pienesumu šim lieliskajam pasākumam, kas vienmēr rezultējas ar precīziem, konkrētiem biznesa kontaktiem un ir idejām bagāts.

Bet pārāk maz par to zina...

Droši vien vairāk jāstrādā pie PLEIF publicitātes. Cilvēki domā, ka tas ir tāds specifisks biznesa pasākums, bet tā gluži nav – te risinām arī jautājumus par Latvijas tēlu jeb zīmolu pasaulē, par to, kā populārizēt Latvijas valsti, lai attīstītu tūrismu, investīcijas. Un te var iesaistīties ikviens.

Šogad īpašo apstākļu dēļ nenotika arī ALAs 69. Kongress Mineapolē, tas plānots oktobrī. Vai domājat, kā tas notiks?

Jāteic gan – privātos sociālos kontaktus nekas neaizstās. ALAs kongresi vienmēr bijusi vieta, kur cilvēki satiekas ļoti daudzveidīgās programmās, te tradicionāli notiek ne vien kongresa sēdes, bet arī izstādes, tirdziņš, organizāciju tikšanās. Par šāgada kongresa norisi neko vairāk neņemam pateikt.

Kā jūties Latvijā?

Latvijā mēdz teikt – „aizbraucu uz laukiem uzlādēt baterijas”. Lai gan man arī ļoti

atbalstītājs, it īpaši teātra un dzejas. Viņa tuvs draugs bija Rainis. Būdamis valdes priekšsēdis, iemūrēja pirmo ķieģeli Jaunā teātra ēkā, Rīgā, Lačplēša ielā, turpat blakus namam, kur atrodas PBLA birojs, darbojās tā valdē. K. Barona un Elizabetes ielu stūrī ir nams, kurā viņš ar ģimeni dzīvoja 20 gadus, tagad tur atrodas K. Barona muzejs. Mūzikas akadēmijā studēja mana vecmāmiņa, Gustava meita Anna Ūdre. Mans vectēvs Aleksandrs bija tiesnesis Bāriņtiesā, kas atradās iepretim tagadējam Melngalvju namam. Starp citu, Aleksandrs Ūdris darbojās arī „Mazās Latvijas” – Eslingenas administrācijā, vēlāk, dzīvojot Vašingtonā D. C., bija viens no ALAs dibinātājiem... Es esmu „ģimenes vēsturietis”, man patīk pētīt, turklāt, uzaugot ASV, kas ir imigrantu valsts, jūtos pavisam īpaši, jo es zinu, ka manas saknes ir Latvijā un es tās varu izziņāt 300 gadus senā pagātnē. Ar to es ļoti lepojos.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finansiālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība „Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

MĀRA LINDE
LAILA MEDNE

Aizvadītas Gaņezera un Katskiļu 3x3 virtuālās nometnes

3x3 nometņu rīkotāju komandām teiciens "Kal ratus ziemā" ir pašsaprotams. Lai nākamajā vasarā sarīkotu veiksmīgas nometnes, vadība pie darba ķēras jau iepriekšējā oktobrī. Visu ziemu notiek gaņas vēstulju apmaiņas ar nometņotājiem – kuŗš šogad būs ar mieru ziedot savu nometņošanas laiku un vadīt ievirzes, kuŗš varēs salikt avīzi, kuŗš pieskatīt bērnus, kuŗš salikt krēslus ugunsкура vakaram? Tādā pacietīgā sarakstē pagāja arī 2019. gada rudens, pienāca 2020. gada pavasaris, un sāka virzot pandēmijaun arī neziņa. Vai būs atļauts tikties? Vai būs droši tikties? Vai dalībnieki gribēs braukt uz nometnēm? Bet laiks gāja uz priekšu, un maija vidū Gaņezera 3x3 izsūtīja aptauju, lai noskaidrotu potenciālo dalībnieku noskaņojumu. Daudzi bija gatavi braukt lūst vai plīst, daudzi uztraucās par savu un citu drošību. Katskiļu nometnes vadība un dalībnieki nepacietīgi gaidīja, ko nolems Ņujorkas ev. lut. draudzes nometnes plānošanas komiteja sakarā ar karantīnas drošības noteikumiem. Redzot, ka Latvijas 3x3 nometnes bija atceltas, vasaras plāni nelikās spoži. Abu nometņu vadības maija vidū pieņēma sirdi plosošo lēmumu atcelt šīs vasaras nometnes. Ap 300 ikgadējo dalībnieku palika bez sava vasaras centrālā notikuma. Noskaņojums bija drūms. Lai uzlabotu omu, Gaņezera 3x3 kopš maija tikās savos ik pārnedēļu nikšanas (dziedāšanas) vakaros, lietojot Zoom, kur šī tehnoloģija parādīja sevi par ērti lietojama visām paaudzēm. Ap Jāņiem dzima doma, ka varētu sarīkot virtuālu nometni, ar atklāšanu un nobeigumu, un vismaz vienu ievirzi dienā, tāpēc 26. jūnijā Māra Linde uzrunāja plānotos 2020. gada nometnes ieviržu vadītājus, lai saprastu, vai šajā sarežģītajā laikā ieviržu vadītājiem ir spēks, gribēšana un varēšana noturēt virtuālas lekcijas. Nedēļas laikā izradījās, ka ir gan un pat mazliet vairāk par vienu lekciju dienā. Steidzīgi zvanījām Katskiļu 3x3, gan lai pastāstītu par plāniem, gan lai pārrunātu vieslektoros no Latvijas, un Katskiļu 3x3 komanda Lailas Mednes vadībā arī atlocīja

liels satraukums, beidzot izsūtot gatavo nometnes plānu un pieņemšanās anketas 3x3 atbalstītājiem, un tad jau sākām gaidīt dalībnieku pieteikumus. Lai lieki netērētu brīvprātīgo lektoru laiku, bijām uzlikusi noteikumu, ka ievirzē jābūt vismaz 5 dalībniekiem, lai tā notiktu. Dažu dienu laikā varējām visiem lektoriem teikt, ka par viņu ievirzēm ir liela interese.

Pirmajā nedēļā uz Gaņezera 3x3 pieteicās ap 30 dalībnieku, un rīkotāju pulks bija gandarīts. Uz nometnes sākumu bija

Katru dienu Katskiļu nometne iesāka ar ļoti iecienīto kopējo rīta vingrošanu. Notika trīs kustību nodarbības – rīta vingrošana, virtuves un mākslas ievirze un 5 klausāmās lekcijas. Svētdienas vakarā notika arī sveču dievkalpojums. Nometnē piedalījās divi lektori no Amerikas, kā arī trīs no Latvijas. Mācījāmies, kā atrast savus radu rakstus un kā atšķirt latviskas rotas no cittautiešu. Dzirdējām stāstus par to, kā latvieši glābās no mēra, kā šopavasār pandēmijavīrus iespajdoja dzīvi Lat-

siksti, pragmatiski un vienmēr domā par nākotni." Ļoti ceram nākamvasar atkal tikties mūsu mīļajos Katskiļos un Gaņezera!

Gaņezera 3x3 atklāšana

Lai gan Gaņezera 3x3 nometnes Atklāšanā nevarējām apkaupties kā ierasts, tomēr sarudzēšanās prieks bija neviltois un sasaukties varējām tāpat kā vienmēr! Atklāšanu uzsāka Elga un Zinta Pones ar dziesmu "Ko dziedāšu, ko runāšu", tai sekoja nometnes vadītājas Maijas Zeskas uzruna un Līgas Rupertes uzmundrinošie vārdi. Vakaru vadīja nometnes līdzvadītājas Daiga Rūtiņa ar Māras Lindes tehnisko palīdzību. Mēs visi iepazīnāmies un tikāmies ar ieviržu vadītājiem, uzzinājām, par ko šonedēļ dzirdēsim. Dzirdējām un katrs savās mājās līdz dziedājam gan Māras Vārpas dziedātajai "Es nenācu šai vietā", gan Daigas un Andra Rūtiņa dziedātajai "Rīgā iešu es, māmiņa". Vakaru noslēdzām, kā pie mums 3x3 pieņemts, ar vakara dziesmu, pēc kuŗas turpinājās atmiņu stāsti par nometnes sākuma gadiem un attīstību.

Gaņezera 3x3 Bērnu nodarbība "Gatavosim puķi"

Pirmdienu uzsākām ar bērnu nodarbību pieredzējušās 1/2x1/2 skolotājas Laimas Zvilnas vadībā. Laima nodarbību vadīja no savas mājas Jūrmalā, Latvijā, palīgā ņemot ne tikai savu meitu, bet arī mūsu nometnes dalībnieci Ingu Lagzdiņu ar dēliem. Nemaz nezinajam, ka Inga ir tik talantīga filmētāja! Skolotāja Laima visiem, gan taipus okeānam uz ekrānam, gan šaipus, stāstīja, kā gatavot puķi. Pat daži klātesošie pieaugušie uztaisīja savu pirmo puķi. Ar kādu prieku mēs visi vērojām Kiras Birmanes bērnu puķi, kuŗu Silvija cēla gaisā Mineapoles pagalmā! Nodarbību visi pabeidzām ar gatavu puķi un labi padarīta darba sajūtu! Paldies skolotājai Laimai un čaklajai komandai!

Gaņezera 3x3 Lilitas Spures lekcija

Uz Lilitas Spures lekciju bija pieteikušies 38 dalībnieki. Liels bija mūsu pārsteigums, kad apmeklētāji tikai nāca un nāca, līdz vienu brīdi bija jau 55! Šī bija īpaša lekcija, jo lekciju ierakstījām arhīvam un bijām lūguši Lilitai stāstīt visu visu, cik nu stundā var izstāstīt. Bet kāda gan nozīme ir laikam? Ar visiem papildjautājumiem un jauko kompāniju gandrīz divas stundas pagāja kā nemanot. Lilita bija sagatavojusi lielisku stāstījumu par savu pieredzi, iepazīstoties ar archeoloģisko rotu krājumiem un pašai mācoties tās darināt. Stāstījumam sekoja arī nebeidzami jautājumi.

Gaņezera 3x3, Mākslas ievirze "Māksla un vīns, un kafija, un sula"

Pirmdienas pievakarē daudzās mājās Amerikā un Kanaadā kūpēja katliņi, vārijās vīns un kafija, kādā mājā arī dažādu ogu ievārijumi, jo mākslas ievirzes dalībnieki gatavojās savai nodarbībai. Ievirzes vadītāja Linda

Treija šoreiz solīja mācīt zīmēt/gleznot ar mājās pieejamajiem produktiem, un vārot to krāsas kļūstot intensīvākas. Ievirzes sākumā noskatījāmies un noklausījāmies ļoti interesantu stāstījumu, no kuŗa ieguvām iedvesmu saviem mākslinieciskajiem drbiem. Izradās, gleznojot ar kafiju vai vīnu ir vajadzīga vēl lielāka pacietība, nekā gleznojot ar akvareļkrāsām! Ja vajadzīgs tumšāks tonis, tad krāsa jāuzklāj vairākas reizes tikai ar to niansi, ka starp katrām krāsas uzklāšanas reizēm darbs jānožvē... Pacietību, pacietību... Un tas maģiskais mirklis, kad visi dalībnieki ķērās pie otām... Skat, kādi brīnumi šoreiz radās!

Gaņezera 3x3 Koklēšanas ievirze

Ceturtdienas Koklēšanas ievirzē Daces Veinbergas (Toronto) vadībā astoņi dalībnieki pārrunāja, kādos toņos skaņot un kā uzskaņot kokli. Trimdas kokles (pārsvārā 13 stīgas, E kokles) atšķiras no Latvijas koklēm (parasti 11 stīgas, C kokles), bet trimdas kokli var skaņot uz C kokles toņiem. Gaņakas, zemāko toņu stīgas var skaņot minorā vai mažorā, pēc vajadzības. Liela ciņa ir ar vecām koklēm, kad mēģina noteikt kāda bija vecā stīga, kā to atvīnot, lai meistara iecerēto skaņu atdarinātu. Kā mērit bijušo stīgu un ko likt tajā vietā? Uzzinājām, ka tapiņas var izskustināt ar āmuru, notrīt ar smilšpapīru, vai "iesmērēt" ar krīta gabaliņu. Tagadējos laikos ar tehnoloģijas trīsdimensiju drukātāju var pagatavot tapiņu griežamo kļoķi.

Runājam arī par nākotnes plāniem: Dziesmu svētkiem, "Trimdas kokles" projektu, kokļu meistariem, pieredzi un nākotnes cerībām.

Gaņezera 3x3 Danču ievirze "Par dančiem"

Ēriks Zeps vadīja ievirzi par dančiem, piedalījās 18 dalībnieku. Danču kustība sākusies ar folkloras grupu nodarbībām 80. gados. Ilga Reizniece, Skandinieki un folkloras festivals "Baltika" atjaunoja rotaļās iešanu, tradicionālās tautasdejas, un mācījās dančus no kaimiņu valstīm. Kāpēc? Danči noder, lai būtu izejums iepazīties, ar prieku izkustēties, uzņemt un izlietot enerģiju. 3x3 un citur Latvijā ir populāri danču vakari, danču klubi, un pat danču naktis, kur visu nakti līdz rītam mūzikanti spēlē un publika danco.

Šajā nodarbībā bija vairākas iespējas izkustēties un padančot. Ēriks iepazīstināja ar tīmekļa lapu dancukratuve.lv, kur ir video ar danču ierakstiem, soli un danču notis. Ievirze beidzās ar padomu, kā apdomīgi sakārtot danču "tūri", t.i. danču sarakstu. Tādu var sastādīt izvēloties dančus pēc dažādiem parametriem – ģeogrāfiski (lietot dančus no kaimiņvalstīm), pēc dalībnieku skaita (vieninieku, pāru, trijātā vai visiem kopā dejojami), vai pēc citas tēmas. Nu tad "Danco, lāci!"

(Turpināts 18.lpp.)

Birmaņu (Mineapole) ģimenes bērni ar savām Gaņezera 3x3 2020. gada gadagrāmātām

pieteikušies 107 dalībnieki, un nometnes laikā dalībnieku skaits pieauga līdz 136 – 118 pieaugušie un 18 bērni. Gaņezera 3x3 izdevās sarīkot atklāšanu ar īsu iepazīstināšanu ar ieviržu vadī-

vijā un kāds tur patlaban ir politiskais klimats. Pēdējās dienas lekcijā aizceļojām uz Latvijas Nacionālo bibliotēku neklātienē apskatīt šobrīd aktuālo izstādi "Tautasdziesmu teicējas 1991."

Katskiļu 3x3. Latvijas Nacionālās bibliotēkas izstāde "Tautasdziesmu teicējas 1991", Kurzemes galds // FOTO: D. Micāne-Zālite

tājiem, septiņas praktiskas ievirzes, kuŗās sālijām gurķus, skaņojām kokles, taisījām puķus, rakstījām, gleznojām un dancojām, sešas klausīšanās ievirzes, kuŗas dzirdējām par rotām, vēsturi, nemateriālo kultūras mantojumu, izglītību un literātūru un nobeigumu, kuŗā apskatījām padarīto un dziedājām ieviržu vadītājiem veltītās dziesmas. Divas no ievirzēm sarīkojām, abām nometnēm sadarbojoties.

Uz 3x3 Katskiļu lekcijām pieteicās 97 dalībnieki. Drīz bija skaidrs, ka Katskiļu lekcijās piedrojojās Gaņezera nometņotāji un Katskiļu dalībnieki pievienojās Gaņezera lekcijām. Bijām kā viena liela 3x3 ģimene!

Vēja spārniem aizskrēja vairāk nekā nedēļu gaņā nometne. Pēdējā vakarā daudzi vilcinājās aizvērt virtuālo lodziņu, kas astoņas dienas bija ļāvis redzēties ar draugiem un piedalīties nodarbībās. Daži brīnījās: "Nu, ko es tagad darišu? Bija tik jauki katru rītu iesākt ar kopēju vingrošanu!"

Mēs priecājāmies satikt visus nometņotājus un izmantosim šo iespēju arī pateikt paldies visiem, kuŗi pielika roku, lai mūsu virtuālās nometnes notiktu un izdotos.

Kā Egils Levits saka intervijā: "Taču katrai krīzei vienmēr seko izaugsme. Tas ir dabas likums. Latviešiem šī vēsturiskā pieredze ir iekodēta. Tāpēc latvieši ir ļoti

VECMĀMIŅ, PALASĪSIM LATVISKI!

KĀRLIS ŅEZBERS

Takšelis Makšelis

(Turpināts no nr. 30)

“Labi, Raita, ja tu tā vēlies! Bet tikai viens rieksts! Pagājušo reizi, kad ieraudzīji brālēnu Viljamu un Tomu, salasīju tev labu tiesu. Zinu, ka riekstus krāj ziemai un līdz tai vēl laika gana!”

Raita paskatījās lielceļa virzienā.

“Nācējs ir vecs vīrs. Galvā viņam melna, apaļa cepure, kā katliņš. Svārki melni, plati, ar tādām kā līpām, kā divi astēm. Pie svārku atloka piesprausta milzīga, balta puķe. Bikses nošļukušas un līdzinās ermoņikām, uz kā saimnieks spēlē, kad Silājos notiek kulšanas talikas. Kurpes – gariem purniem, platas kā uztūkuši plāceņi.”

“Pie rokas spožs spieķītis, ko šad tad pavicina?” uztraukts ievaicājās Makšelis.

“Jā gan. Kā zini, kas nācēja rokās?”

Makšelis uztraucās.

“Tāds cilvēks ir tikai viens pasaulē – klauns Koko no lielā cirkus!”

Mērkaķis Čiči aiz pārsteiguma gandrīz nokrita no koka.

Pēdējā mirklī viņš ar asti un pakājkāju noturējās pie zara, tad – zibens ātrumā bija galotnē blakus vāverei Raitai.

“Koko,” iespiedās Čiči. “Koko – mans draugs un skolotājs nāk uz Silājiem!”

Viņš nošļūca zemē pa koku kā īsts akrobāts, apmeta divus kūleņus, pacēlās trīs reizes gaisā un aizmetās pa ganu ceļu. Smiltis vien noputēja.

“Koko bija viņa saimnieks cirkū, Kristofer!” Makšelis paskaidroja runcim, kas sākumā visai lietai nepiegrīza nekādu vēribu.

“Nāk pakal mērkaķim!” lie-tiški atbildēja runcis. “Nu tik-sim vaļā no mazā nelieša! Sil-lājos atkal valdīs miers un kārtība. Putniem nepostīs liz-das, vāvere Raita mierīgi varēs lasīt riekstus, pat ūpis, ko neva-ru ne acīs ieredzēt, ieradīsies atpakaļ. Nevieni gaili neraustīs aiz astes, netramdīs vistas un pārspilē.”

Makšelim šķita, ka runcis pārspilē.

“Čiči patik nedarbi, bet viņš tos veic aiz prieka un drais-kulības, bez ļauna nolūka, Čiči

mani izglāba no tīgeru būra cirkū, kad nelietis zonglieris mani tur naktī iemeta. Mēr-kaķis nav ļauns, viņš ir tikai, kā lai saku...?”

“īsts mērkaķis!” teikumu pa-beidza Kristofers. “Nem, kā gribi, Makšel, Silājos nav viņa vieta. Citādi taču visās lauku saimniecībās būtu pa mērka-ķim! Čiči vieta ir cirkū rādīt

gāja apstaigāt laukus, kas vizēja rāsas rotā kā milzīgs, spožu dārgakmeņu rotāts paklājs. Kad saule bija pakāpusies, viņš at-griezās sētā, atsēdās uz mau-riņa. Ap viņu sapulcējās Silāju saimes ļaudis, kas vien tanī brīdī nebija nodarbināti. Dzīv-nieki saprata, ka Koko milēja dzīvo radību un neturēja naidu ne uz vienu. Zosis gāginādamas

uzkalniem, pļavām, ganībām, upēm, ezeriem, purviem, cie-miem un pilsētām atrodas Brī-numu mežs. Tikai retais cilvēks to redzējis. Daudz dzīvnieku tur mīt, jo vieta ir skaista. Lieta tāda, ka Brīnumu mežā cilvēks iekļūst tikai tad, kad viņš at-brīvojas no ļaunuma un var mīlēt visus, mazos un lielos. Tad viņš redz un brīnās, kas šai mežā notiek.”

“Esmu bijis Brīnumu mežā divi reizes,” svarīgi noteica takšelis Makšelis.

Klauns papurināja galvu.

“Paša mežā neesi bijis, jo suņu pilsēta, kaķu ciems un zosu pļava ir tikai meža pamale. Tie, kas uzkāpj Brīnumu meža aug-stākajā uzkalnā, vairs neatgrie-žas, jo tur ir tik labi kā nekur visā pasaulē.”

Pēcpusdienā, kad ļaudis gu-lēja diendusā, klauns Koko pas-auca takšeli Makšeli un mēr-kaķi Čiči.

“Stāstīsi jaunu pasaku, Ko-ko?” priedīgs klaunam apkārt lēkāja Čiči.

“Par suni, kas izglāba saim-nieku un aizdzina ļauno vilku!” plijās vīrs Makšelis, lai gan ļabi zināja, ka Koko nekad nestāsta to pašu pasaku otru reizi.

“Nekā nebūs!” atbildēja Koko. “Gribēju jums tikai pateikt, ka atpakaļ cirkū vairs neatgrie-zīšos!”

“Kāpēc, Koko?” Čiči jautāja un uzlēca uz klauna pleca.

“Pēdējās reizēs man likās, ka viņi vairs jokus tik labi nesap-rot!” viņš teica.

“Sejas ar arēnu izskatījās drūmas. Vairāki ēda siltas de-siņas ar kāpostiem. Divi viri strīdējās par manu sarkano bumbu – viens teica, ka tā ne-esot gluži apaļa, otrs apgalvoja, ka esot gan. Viņi iekarsa tik tālu, ka sāka viens otru apstrā-dāt dūrēm. Vēl cits uz arēnas malas skaitīja naudu. Redzēju visādas naudas zīmes, lielas un mazas, arī sīknaudu, rūpīgi sa-liktu kaudzītēs. Tas vīrs bija gandrīz katru vakaru, bet vien-mēr skaitīja naudu, līdz reiz zilonis Jumbo pagrāba naudas čupu, iebāza mutē un mierīgi norija. Jums vajadzētu redzēt, kas par traci bija pēc tam!”

Makšelis ievēroja, ka Koko sadrūma.

“Pie jums jūtos kā senāk, jo jūs klausāties viens otrā. Ja strīdaties, tad tikai – pa jokam!”

Viņš noglāstīja Makšeli un pakasīja Čiči galviņu.

“Gribu iet prom.”

Šūnelis saskatījās ar mērkaķīti.

“Kurp, Koko?”

“Uz Brīnumu mežu.”

Kā vienā balsī abi draugi iesaucās:

“Nem mūs līdzi, Koko, būsim ļabi, tikai ņem mūs līdzi!” Klauns ilgi nedomāja. Viņš uz-sēdināja mērkaķīti sev uz labā pleca, pasvilpa takšeli Makšeli, kas bija nostājies blakus, un sāka iet uz to pusi, kur mežs kā zilgans, tumšs brīnums bija saskatāms debesu pamalē.

Fricis Bārda

RASAS PRINCESĪTE

*Mazā rāsas princesīte,
bālā pusnakts varavīksnīte,
cik tev niecīgs viss un mazs –
tīri kā viens itnekas.*

*Nelikst asniņš, kur tu eji,
netrūkst tīmeklītis, kur deji,
ak – tik brīnišķīgi mazs
ir tavs mazais itnekas!*

*Teic, kur tik daudz pārļu ņēmi –
bērtin apbērt visu zemi?
– Viss man mazais itnekas
ir tik zvaigžņu asaras –*

visādus trikus. To mērkaķis prot un grib!”

Kad Koko ienāca sētā, mērkaķis tam jau sēdēja uz pleca un kaut ko čukstēja ausī.

“Grūti bija iztikt bez Makšeļa un tevis,” klauns teica. “Mēģi-nāju ar lauvu Leo, bet tam bija sasāpējies zobs un netika trikus taisīt. Zilonis nobijās no peles, kas parādījās uz arēnas malas. Gandrīz sagāza visu telti. Kaķus vislabāk izprot Arabella, un tie nevarēja pierast pie mana sar-kanā, apaļa deguna, nošņācās un aizbēga. Dabūju iztikt viens.”

Uz lieveņa iznāca saimnieks.

“Labdien,” sveicināja klauns. “Esmu Koko, cirkus klauns, un šis te mazais palaidnieks ir mans mērkaķītis Čiči, ko čigānu puikas nozaga tirgus laikā.”

“Tā jau domāju,” atbildēja saimnieks. “Apsēdies vien, Koko, kamēr saimniece salūkos azai-du, kas lieti derēs, jo esi staigājis tālu ceļu.”

“Ne pārāk tālu, saimniek! Cirkus ir tepat kaimiņu pilsētā. Biju aizņemts, gatavojot visādus uzvedumus. Neiznāca vaļas la-sīt avīzes. Arabella bija atradusi sludinājumu.”

“Mērkaķis!” viņa sauca. “Koko, tavs mērkaķis Čiči atradies! Tikai nedomā viņu vest te atpakaļ uz cirku! Pietiek viņa muļķību!” Pirmajā brīvdienā devos ceļā, un te nu esmu mazo palaidni Čiči atradis.”

***

Klauns Koko Silājos palika vairākas dienas. No rīta viņš

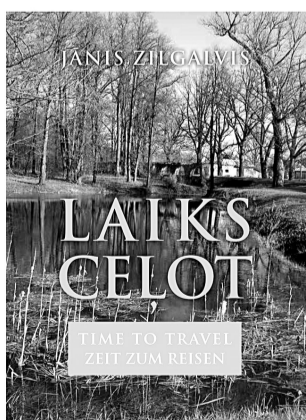
garā virknē nāca augšā no diķa pa zālaino nogāzi un nogūlās zālē. To pašu darija pīles, kamēr vistas, smilšu graudus un zāļu stiebrus knābādams, lēnām atstaigāja no ceļa, kur tās līdz tam bija apmetušās. Zvirbulis Čiepstis un viņa saime sēdēja uz sētas garā virknē kā pogās pie kunga svārkiem. Liepas zemākajā zarā tupēja vāvere Raita ar savu saimi. Āzis Goliāts izlikās, ka nejauši tuvumā gadījies, tomēr palika paklausīties Koko zvēru pasakās, kas viņam gauži patika, it sevišķi vietās, kur varoņdarbu bija veicis kāds āzis vai kaza. Pie klauna kājām saritinājies gulēja runcis Kristofers, pa paradumam izliekoties, ka ir aizmidzis. Takšelis Makšelis sēdēja blakus Koko, lai nekas, ko vecais teiktu, nepaietu secen, Čiči, kā jau vistuvākais, sēdēja klaunam uz pleca.

Pa laikam dzīvnieku bariņam, kas klausījās klauna pasakās, pievienojās zaķis Jāzeps, uzmanīgi turoties krūmu paēnā. Makšelim reiz šķita, ka krūmos pazib arī smerdeļa Franča baltā aste, bet noteikti apgalvot, ka tas tur bijis, šūnelis nespēja.

Klaunam Koko bija daudz pasaku. Viņš varēja stāstīt no rīta līdz vakaram, nevienai neat-kārtojoties. Saimniekam pati-ka, ka Silājos valda miers, un viņš priedējās, ka Koko bija ar mieru kādu laiciņu pasērst.

Septītajā dienā Koko stāstīja pasaku par Brīnumu mežu.

“Tālu, tālu, aiz mežmalas,

Teksti arī angļu un vācu valodā.

**Klajā nākusi
Dr. Jāņa Zilgalvja
“LAIKS CEĻOT”
III grāmata**

Informatīvi bagāta un ērti lietojama grāmata – ceļvedis par Latvijas sakoptākajām pilīm un muižām, parkiem un pastorātiem, senienu viduslaiku cietokšņiem, barona un klasicisma rezidencēm.

Cena 45,- USD

www.laikagramata.lv

**Čekus rakstiet Inesei Zaķis –
6051A Sun Blvd #604,
St. Petersburg, Florida 33715**

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

***

PBLA piedalās atbalsta akcijā Baltkrievijai

Lai paustu atbalstu Baltkrievijas tautas brīvības centieniem un solidarizētos ar cilvēkiem, kas 23. augustā pieminēja Baltijas ceļa 31. gadadienu, arī PBLA pārstāvji piedalījās akcijā, ko Rīgā rīkoja Latvijas Tautas frontes mūzeja pārstāvji un citi sabiedriski aktīvi ļaudis. Akcijā piedalījās arī bijušie Tautas frontes vadītāji Romualds Ražuks, Sarmīte Ēlerte un Sandra Kalniete, kā arī vairāki politiķi, tai skaitā ministrs Juris Pūce, Saeimas deputāti Ojārs Kalniņš, Vita Anda Tērauda, Daniels Pavļuts un citi. Bija pamanāmi arī Rīgas mēra amata tikotāji Mārtiņš Staķis un Oļegs Burovs. Uz akciju bija ieradusies dažāda gadagājuma cilvēki – gan jauni, gan veci, ar bērniem un bez bērniem. Valdija patriotisks noskaņojums, daudziem rokās ir Baltijas valstu un arī Baltkrievijas opozīcijas karogi. Cilvēki bija tērpušies balti sarkanās drēbēs, un jaunieši baltos tērpos bija izveidojuši karogu gēda sardzi pie Brīvības pieminekļa.

PBLA jau aizvadītajā nedēļā publicēja paziņojumu, kurā nosodīja Baltkrievijas režīma vardarbīgo protestu apspiešanu, kā arī nosūtīja vēstuli Baltkrievijas vēstniekam Rīgā, protestējot pret policijas vardarbību Minskā un citās Baltkrievijas pilsētās. PBLA arī aicināja Latvijas valdību stingrāk nostāties pret Lukašenko režīmu starptautiskajā vidē.

“PBLA aicina Latvijas valsti noteiktāk atbalstīt demokrātisko opozīciju Baltkrievijā, morāli un, iespēju robežās, materiāli, kā arī aicināt mūsu sabiedrotās valstis darīt to pašu. Uzskatām, ka Latvijai jābūt drosmīgai un nelokāmai demokrātisko principu pautājam un aizstāvētajai starptautiskajā vidē, jo tikai tā mēs nostāsimies “vēstures pareizajā pusē” un iegūsim cieņu un patiecību Baltkrievijas tautas acīs. Mēs ticam, ka Lukašenko režīms Baltkrievijā drīz būs vēsturē, līdzīgi kā Janukoviča režīms Ukrainā, un Latvija varēs veidot nākotnes ekonomiskās un politiskās attiecības ar demokrātisku un draudzīgu kaimiņvalsti,” teikts PBLA 14. augusta vēstulē premjērministram Krišjānim Kariņam un ārlietu ministram Edgaram Rinkēvičam.

***

21. augustā Valsts prezidents Egils Levits piedalījās

nevalsts organizācijas “Klubs ‘Māja’ – jaunatne vienotai Eiropai” organizētajā diskusijā – pirmajā paaudžu sarunā “Latvijas cilvēkkapitāls – jaunietis”. Atklājot diskusiju, Valsts prezidents uzsvēra: “Šai diskusijai ir ļoti labs uzstādījums – paaudžu dialogs kopējai sabiedrībai. Runājot detalizētāk par jauniešu iekļaušanos sabiedrības diskursā, es domāju, ka tas ir ļoti svarīgi, ka jaunieši piedalās sabiedrības publiskās domas veidošanā, bet šajā procesā tikpat aktīvi jāiesaistās jebkurai citai pa-

audzei. Jauniešiem nav jābūt īpašām priekšrocībām, salīdzinot ar citām paaudzēm, piemēram, senioriem. Visām grupām jāiekļaujas līdzvērtīgi. Tomēr jauniešu redzējums par pasauli un nojauta par nākotni ir citādāka nekā citu paaudžu pārstāvjiem, jo jaunieši ir tā sabiedrības daļa, kas vēl veidojas.”

Valsts prezidents Egils Levits 20. augustā pa tālruni sazinājās ar Vācijas prezidentu Franku Valteru Šteinmeieru (*Frank-Walter Steinmeier*), apspriežot situāciju Baltkrievijā.

Franks Valters Šteinmeijers

Abas puses pauda gandarījumu par ārkārtas Eiropadomē pieņemtajiem lēmumiem – par individuālu sankciju piemērošanu tām amatpersonām, kurās vērusas represijas pret iedzīvotājiem un grozījušas vēlēšanu rezultātus, par aicinājumu izbeigt vardarbību pret opozīciju, atbrīvot cietumā ieslodzītos protestantus, rīkot atkārtotas, godīgas vēlēšanas ar līdzvērtīgu iespēju visiem kandidātiem piedalīties vēlēšanu procesā, kā arī pieaicināt vēlēšanu novērotājus. E. Levits un F. V. Šteinmeiers vienojās detalizētāk apspriesties klātienē sarunā vēlāk Berlīnē.

25. augustā, Valsts prezidents Egils Levits, turpinot Latvijas kultūrvēsturisko zemju apmeklējumu un diskusiju ciklu par identitātes jautājumiem pirms likuma iniciatīvas iesniegšanas Saeimā, viesojās Piebalgā. Ar kultūrvēsturiskā novada Piebalgas apmeklējumu E. Levits turpina diskusiju ciklu par Latvijas kultūrvēsturiskajām zemēm pirms rudenī gaidāmās Valsts prezidenta likuma iniciatīvas iesniegšanas Saeimā, tādēļ Vecpiebalgas Kultūras namā Valsts prezidentam bija paredzēta diskusija par piebaldzēnu identitāti un attīstību.

Vecpiebalgā Valsts prezidents tikās arī ar Piebalgas porcelāna fabrikas, *Gardenia Eco* sveču ražotnes un bišu kosmētikas ražotnes SIA *ApiMI* īpašniekiem un apskatīja Vecpiebalgas muižas parka teritoriju. Savukārt Jaunpiebalgā E. Levits viesojās Emīla Dārziņa un Jāņa Sudrabkalna memoriālajā mūzejā “Jāņaskola”, apskatīja Jaunpiebalgas Mūzikas un mākslas skolu un Jaunpiebalgas lietišķās un tēlotājas mākslas studiju “Piebaldzēni”, kā arī tikās ar zemnieku saimniecības *Mazvieķi* īpašnieku.

***

Latviju apmeklēja Saūda Arabijas ārlietu ministrs

Latviju 20. augustā pirmo reizi apmeklēja Saūda Arabijas ārlietu ministrs, princis Faisals Binfarhāns Ālsauds.

Saūda Arabijas ārlietu ministrs vizītē pie Valsts prezidenta Egila Levita

Vizītes laikā austais viesis tikās ar Valsts prezidentu Egilu Levitu, Ministru prezidentu Krišjāni Kariņi, ārlietu ministru Edgaru Rinkēviču. Kā liecina aģentūras LETA arhīvs, Rinkēvičs tikās ar princi pagājušajā gadā, kad ārlietu ministrs devās vizītē uz Saūda Arabiju. Vizītes laikā Rinkēvičs ar ārlietu ministru pārrunāja Latvijas un Saūda Arabijas divpusējo attiecību un Tuvo Austrumu un Afrikas raga reģiona aktualitātes.

Tiekoties ar Egilu Levitu viņa Jūrmalas rezidencē, Faisals Binfarhāns Ālsauds sacīja, ka “Latvija ir ļoti skaista zeme, un man ir patīams gandarījums par to, ka par spīti sarežģītajam pandēmijas laikam man ir iespēja būt Latvijā un paplašināt sadarbību starp mūsu valstīm.” Tikšanās laikā abas puses apspriedās par situāciju Tuvajos Austrumos un Saūda Arabijas redzējumu uz stabilitātes garantēšanu reģionā. Tāpat Viņa Augstība princis Faisals bin Farhāns Ālsauds informēja par sava reģiona valstu cīņu ar vīrusu.

***

23. augusts – Staļinisma un nacisma upuru atceres diena

Pirms deviņiem gadiem Eiropas Parlamentā tika oficiāli pieņemta un izsludināta deklarācija „Par 23. augusta pasludināšanu par Eiropas staļinisma un nacisma upuru atceres dienu”, aicinot arī nacionālos parlamentus pasludināt 23. augustu, dienu, kad tika noslēgts Molotova-Ribentropa pakts, par staļinisma un nacisma noziegumu upuru piemiņas dienu.

Baltijas ceļš // Foto no Pēterā Šķiņķa personīgā arhīva

Šādas piemiņas dienas mērķis ir paturēt atmiņā masu deportāciju un iznīcināšanas upurus, lai tādējādi nepieļautu staļinisma un nacisma noziegumu atkārtoties iespējamību, vienlaikus nostiprinot demokrātiju, mieru un stabilitāti kontinentā. Latvija ir viena no Eiropas valstīm, kas noslēgta Molotova-Ribentropa pakta un tā slepenā protokola

rezultātā ir cietusi visvairāk, tāpēc Saeima, sekojot Eiropas Parlamenta aicinājumam, nepilnu gadu pēc deklarācijas pieņemšanas, 2009. gada 16. jūlijā, atbalstīja grozījumus likumā “Par svētku, atceres un atzīmējamām dienām” un noteica 23. augustu par Staļinisma un nacisma upuru atceres dienu. (Pēc *latviesi.com*).

***

Brīvības laukumā, Rīgā, atklāta lielformāta fotografiju izstāde,

kas veltīta deklarācijas “Par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu” trīsdesmitgadiem. Izstādē apskatāmas Latvijas Nacionālā arhīva, kā arī Lietuvas un Igaunijas nacionālo arhīvu dokumentārās liecības, kurās atspoguļoti 1990. gada 4. maija un Atmodas laika notikumi.

No kreisās: Selga Laizāne, Velta Čebotarenoka, Gunārs Janaitis, Ināra Mūrniece, Māra Sprūdzā, Nauris Puntulis, Aivars Endziņš // Foto: Reinis Oliņš, Kultūras ministrijas Latvijas valsts simtgades birojs.

Kultūras ministrs Nauris Puntulis izstādes atklāšanā uzsvēra: “Pirms simts gadiem Latvija tika atbrīvota un sāka apgūt parlamentārisma pieredzi, pirms 30 gadiem notika vēsturisks balsojums par neatkarības deklarāciju – radio tiešraidē, klātienē pie Augstākās Padomes ēkas vai krastmalā teju ikviens Latvijas iedzīvotājs sekoja deklarācijas pieņemšanas procesam, skaitīja balsis, liksmoja, sadzirdot katru no 138 “par”! Šādu emocionāli patiesu un spēkpilnu kopību un vienotību izjūtam dziesmusvētkos – mums tie ir jāglabā sirdīs un tautas atmiņā kā neizmējamu tautas garīgā spēka un iedvesmas avotu. Mūsu tautas griba gan pirms vairāk nekā simts gadiem, gan vēstures izšķirošajos posmos pēc tam ir bijusi tik liela, lai mēs šobrīd vārdus un vērtības – neatkarība un brīvība – uztvertu tik pašsaprotamus, ka pašu esību. Bet vēsture un pasaulē aktuālie procesi rāda, ka brīvība netiek dāvināta, tā jāiegūst un jānosargā. Un šajā procesā ir būtisks katra ieguldījums.”

***

Apbalvo Vācijas atašeju par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā

21. augustā, aizsardzības ministrs Artis Pabriks tikās ar Vācijas aizsardzības atašeju pulkvežleitnantu Torstenu Frīsu (*Thorsten Fries*), lai pasniegtu viņam Goda zīmi “Par ieguldījumu bruņoto spēku attīstībā”.

Pulkvežleitnants T. Friss, pildot dienesta pienākumus Latvijā kopš 2017. gada 21. augusta,

nodrošinājis nepārtrauktu informācijas apriti starp Vācijas bruņoto spēku un Latvijas aizsardzības nozares augstākajiem virsniekiem un civilajām amatpersonām, kā arī sniedzis ievērojamu atbalstu valstu savstarpējo augstāko amatpersonu vizīšu norisē.

Apbalvojums dibināts 1991. gada 11. novembrī un tiek piešķirts kā atzinības apliecinājums par nopelniem Nacionālo bruņoto spēku attīstībā, valstiskās apziņas veidošanā karavīros vai priekšzīmīgu dienesta pienākumu pildīšanu. Vācijas bruņotie spēki sniedz nozīmīgu ieguldījumu reģionālās drošības stiprināšanā, tostarp vadot NATO paplašinātās klātbūtnes Lietuvā kaujas grupu, atbalstot NATO patulēšanas misiju gaisa telpā virs Baltijas jūras, kā arī piedaloties NATO 1. pastāvīgajā jūras pretmīnu grupā un 1. pastāvīgajā jūras spēku grupā. Vācijas bruņoto spēku karavīri veic dienesta pienākumus Latvijā izvietotajā NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centrā un NATO spēku integrācijas vienībā, kā arī rēgulāri piedalās militārajās mācībās gan Latvijā, gan ārvalstīs, sadarbojoties ar Latvijas un citu NATO valstu bruņoto spēku karavīriem.

***

NATO ziedojumus izmanto projektā “Sveču darbnīca”

Biedrība “Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi”, kuŗa ikdienā rūpējas par jauniešiem ar smagiem kustību traucējumiem, saņēmusi daļu NATO Labdarības tirdziņā savāktajiem ziedojumiem 7296, 65 eiro vērtībā. Nevalsts organizācija naudu izmantos sociālā projekta “Sveču darbnīca” īstenošanai.

Kā ziņu portālam *Sargs.lv* norāda biedrības “Latvijas Kustība par neatkarīgu dzīvi” priekšsēde Inga Šķestere – jau tagad redzams piešķirto līdzekļu rezultāts – pateicoties NATO, darbnīcas plaukti ir pilni ar skaistām svečiem.

(Turpinājums 10. lpp.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

(Turpināts no 9. lpp.)

***

Atklāts Ādažu bāzes Sporta komplekss

Sporta kompleksā ietilpst dažādas sporta zāles – basketbola zāle, florbola/handbola zāle, cīņas zāle, boksa zāle, galda spēļu telpa, atlētikas un grupu nodarbību zāles, kā arī telpa, kas paredzēta alpinisma nodarbībām. Sporta kompleksa teritorijā būs pieejams vieglatlētikas stadions un mākslīgā zāliena futbola laukums, plūdmales volejbola laukumi, basketbola/strītbola laukumi, tenisa laukumi, kā arī ielu vingrošanas laukums.

Jauno sporta kompleksu svinīgi atklāja 25. augustā, klātesot aizsardzības ministram Artim Pabrikam, Nacionālo bruņoto spēku komandierim ģenerālleitnantam Leonīdam Kalniņam, Sauszemes spēku Mechanizētās kājnieku brigādes komandierim pulkvedim Sandrim Gaugeram, NATO kaujas grupas Latvijā un Kanadas bruņoto spēku pavēlniecības vadībai, karavīriem un citiem aicinātiem viesiem.

***

Cēsis atzīmē Zemessardzes 29. dibināšanas gadadienu

Līdz ar Latvijas valsts neatkarības atjaunošanu radās nepieciešamība pēc brīvprātīgas tautas paš aizsardzības organizācijas. Tā 1991. gada 23. augustā tika pieņemts likums "Par Latvijas Zemessardzi". 23. augustā Cēsis aizsardzības nozares vadība, karavīri, zemessargi un Cēsu pilsētas iedzīvotāji atzīmēja 29. Zemessardzes dibināšanas gadadienu.

Aizsardzības nozares vadība uzsver – pirms 29 gadiem tūkstošiem Latvijas pilsoņu brīvprātīgi apliecināja savu gatavību aizstāvēt atjaunotās Latvijas neatkarību.

Zemessardzes gadadienai veltītajos pasākumos piedalījās aizsardzības ministrs Artis Pabriks, Nacionālo bruņoto spēku komandieris ģenerālleitnants Leonīds Kalniņš, Zemessardzes komandieris brigādes ģenerālis Egils Leščinskis, Cēsu pašvaldības vadība, kā arī karavīri un zemessargi, kuŗi pārstāvēja visas Zemessardzes brigādes. Pie Uzvaras pieminekļa Vienības laukumā, karogiem plīvojot, notika svinīgais Zemessardzes gadadienai veltītais pasākums un ziedu nolikšana.

Aizsardzības ministrs savā uzrunā sacīja – 1939. gada 23. augustā Latvija krita, kad divas lielvaras izlēma viena otrai tirgot to, kas tām nepieder. Tomēr šis lēmums bija lemts neveiksmi, jo ar spēku nav iespējams mainīt cilvēku prātus un ticību. Tāpēc, kā uzsvēra A. Pabriks, simbolis-

ki, ka pēc 50 okupācijas gadiem 1991. gada 23. augustā tika dibināta Zemessardze

***

Vienotības kongresā

Vienotības kongress Cēsu pils parkā bija viens no diviem politiskajiem pasākumiem, ar ko nedēļu pirms Rīgas domes ārkārtas vēlēšanām pagājušajā sestdienā tika atklāta partiju kongresu sezona.

Vienotības mērķis ir gūt pārstāvniecību visās 42 jaunajās pašvaldībās, ko uzsvēra ne tikai Vienotības priekšsēdis Arvils Ašeradens, bet vēl vairāki runātāji. Vienotība ir viena no premjera Krišjāņa Kariņa vadītās Jaunās Vienotības dalīborganizācijām. Pirmo reizi kongress notika brīvā dabā, nodrošinoties ar lietussargiem, kuŗus gan nenācās izmantot. No 2168 partijas biedriem kongresā klātienē piedalījās 101 delegāts, bet vēl 30 delegāti izmantoja iespēju kongresa darbā iesaistīties attālināti.

***

Latvijas Reģionu apvienība pārtapusi partijā

Partiju apvienība "Latvijas Reģionu apvienība" 21. augustā dibināšanas kongresā, iesaistīto partiju amatpersonām parakstot reorganizācijas dokumentus un klātesošajiem nobalsojot par šo jautājumu, pārtapa partijā "Latvijas Reģionu apvienība" (LRA). Līdz ar to apvienību veidojošās partijas "Ogres novadam" un "Reģionu aliansē" ir apvienojušās partijā LRA. LRA kā partijai nepievienosies, taču kā partijas sadarbības partneri paliks "Vidzemes partija", kā arī biedrības "Liepājnieki", "Latgales spēks" un "Sabiedrība centriskai politikai", kuŗu pārstāvji piedalījās un teica atbalsta uzrunas dibināšanas sanāksmē.

Edvards Smiltēns

Politiskā spēka līderis Edvards Smiltēns dibināšanas kongresā sacīja, ka LRA ir īstais laiks pārtapt par partiju, lai politiskais spēks kļūtu stiprāks, ietekmīgāks un jaudīgāks.

***

KPV LV mainīs partijas nosaukumu un identitāti

Partijas KPV LV valde 24. augustā pieņēma lēmumu sākt darbu pie jauna partijas nosaukuma un identitātes izstrādes, ar ko sabiedrību paredzēts iepa-

zistināt trīs mēnešu laikā. Kā aģentūru LETA informēja politiskajā spēkā, šāds lēmums pieņemts, balstoties uz partijas jaunajam vērtībām un ar mērķi spert pēdējo soli, lai pilnībā noslēgtu partijas saistību ar tās agrākajiem partijas līderiem Artusu Kaimiņu un Aldi Gobzemu, kuŗi vairs nav partijā.

Atis Zakatistovs

"Partijas kopsapulce iezīmēja jaunu virzienu partijas tālākai attīstībai, noslēdzot tās vēsturē nozīmīgu attīstības posmu. Partijā jau pirms kāda laika sācies pārmaiņu process ar jaunām vērtībām un ideoloģiskiem virzieniem, tāpēc pieņemts atbildīgs lēmums par partijas nosaukuma un identitātes izstrādi", sacīja KPV LV priekšsēdis Saimes deputāts Atis Zakatistovs.

***

Latvija pēc 10 – 15 gadiem būs vīrs Eiropas vidējā līmeņa

Latvija pēc 10 – 15 gadiem attīstībā pārsniegs Eiropas vidējo līmeni, partijas Vienotība kongresā sacīja Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (JV). Viņš norādīja, ka patlaban Latvija augsto tehnoloģiju eksportā ir lidere – tas ir valsts pelnošākais eksports. Viņš atzīmēja, ka Latvijā to līdz galam vēl neapjēdz, bet Latvija pēdējo 10 – 15 gadu laikā ir attīstījusies strauji. Valstij ir uzņēmumi, kas rada starptautiski pieprasītas sarežģītas un augstas tehnoloģijas. Ministru prezidents uzsvēra, ka Latvija būs vīrs vidējā līmeņa attīstības jomā Eiropā un turpinās to pilnveidot. Atskatoties uz pēdējo pusotru gadu un tajā paveiktajiem darbiem, Kariņš atzīmēja, ka gan partija, gan valdība ir guvušas vairākus panākumus. Kā prioritāti politikā norādīja sakārtoto finanču sistēmu, kuras rezultātā Latvijas starptautiskais kredītreitings ir sasniegts labākajā līmenī, kāds līdz šim bijis.

***

Latvijā sākusies tautas skaitīšana, izmanto jaunu metodi

Tautas skaitīšana Latvijā sākusies jau tagad! Turklāt, pirmo reizi valsts vēsturē skaitīšana nenotiks ar intervijām klātienē vai aptaujājot elektroniski. Pirmie skaitīšanas rezultāti būs zināmi jau pavisam drīz – augusta beigās. Šobrīd rit 11. tautas skaitīšana Latvijā. Kā ReTV Ziņām apgalvo Centrālā statistikas pārvalde (CSP), šis tautas skaitīšanas dati būšot vēl precīzāki nekā 2011. gadā, jo tiks izmantoti tikai administratīvie dati. Sigita Šulca, CSP Sociālās statistikas departamenta direktore vietniece: "Reģistrus izmantojam kopš 2012. gada, Iedzīvotāju

VĒSTNIECĪBU ZIŅAS

KANADA. 23. augustā Latvijas vēstnieks Kanadā Kārlis Eichenbaums Staļinisma un nacisma upuru atceres dienā uzrunāja klātesošos Montrealas Latviešu Trīsvienības ev. lut. draudzes rosinātā un atbalstītā uz Sibīriju izsūtīto un represēto piemiņas akmens atklāšanā Tērvetē, Kvebekā. Savā uzrunā Eichenbaums sacīja: „Pēc 50 gadiem trīs Baltijas tautas pārsteidza pasauli, kopīgi pieprasot atjaunot savu valstu neatkarību. Mūsu tautu izveidotais Baltijas ceļš ienesa nozīmīgas izmaiņas pasaules vēsturē – tas tika panākts ar kopīgu apņemšanos un pašāvēību, ko pūdam katrs atsevišķi un visi kopā. 1989. gada 23. augustā nevardarbīgā protestā divi miljoni cilvēku Latvijā, Igaunijā un Lietuvā sadevās rokās, pieprasot brīvību no nomācošās padomju okupācijas. Izveidojās 600 kilometru garā cilvēku ķēde, kuru ar lepnumu dēvējam par Baltijas ceļu, kas savienoja trīs Baltijas galvaspilsētas – Tallinu, Rīgu un Viļņu. Baltijas ceļš ir vēsturisks simbols, kas joprojām ir dzīvs mūsu kopīgajā vēsturiskajā atmiņā. Tas ir bagātinājis pasaules izpratni par solidaritāti, cilvēcību un vārda brīvību.”

reģistrā ir vairāk, uz vietas – krietni mazāk. Statistiski kombinē no 40 reģistriem, aptuveni 250 mainīgos par katru cilvēku, tad saprotam to varbūtību.”

***

Kuldīga un Cēsis apsver kopā mēģināt kļūt par Eiropas kultūras galvaspilsētām 2027. gadā.

Kuldīgas novada domes priekšsēde Inga Bērziņa (V) un Cēsu novada domes priekšsēdis Jānis Rozenbergs (V) ir pārrunājuši iespēju abām pilsētām startēt kopā priekšatlases konkursā, lai kļūtu par Eiropas kultūras galvaspilsētu 2027. gadā, aģentūru LETA informēja Kuldīgas novada domē. Abi vadītāji vienojušies ar šo jautājumu vispirms vērsties katrs pie savas pašvaldības kultūras jomas līderiem, nevalsts organizāciju aktivistiem un ieinteresētajiem iedzīvotājiem. Diskusiju rezultātā abas pašvaldības varētu vienoties par kopīgu rīcību, pieļauj Kuldīgas novada domē. 2. septembrī, plkst.16 Kuldīgas novada domes lielajā zālē notiks diskusija par to, vai Kuldīga kopā ar Cēsīm var kļūt par Eiropas kultūras galvaspilsētu.

***

Viedokli par Astravjecas AES nomainīs

Elektrības tirgū politiski neiejaucamies. Šādu pozīciju saistībā ar jaunuzcelto Astravjecas atomelektrostaciju paudis Latvijas Ministru prezidents Krišjānis Kariņš (Jaunā Vienotība). Lietuva jau ilgstoši cenšas pierunāt Latviju stacijā saražoto elektrību nepirkt, taču arī pēdējie notikumi Baltkrievijā Latvijas pozīciju nomainīs. Jaunajā Astravjecas atomelektrostacijā šobrīd tiek ievadīta kodoldegviela, un drīzumā tā uzsāks ražošanu. Lietuva uzskata staciju par bīstamu, it īpaši ņemot vērā, ka tā atrodas tikai dažus kilometrus no robežas. Tāpēc Lietuva lēmusi staciju boikotēt.

***

Latvijas kļūgu pinēji pārsteidz Ansi ainavas festivālu

Latvijas arhitekta un mākslinieku komanda šogad jau otro reizi pārsteidz prestižā vides objektu festivāla "Ansi ainavas" (Annecy Paysages) apmeklētājus. Latvijas komanda piedalās festivālā, izrādot vides objektu "Pinumu paviljons" (Wicker Pavilion), kuŗa tapšanā tika piesaisti-

ti arī Latvijas tradīciju kopēji – kļūgu grozu pinēji. Šogad arhitekts Didzis Jaunzems ar komandu tika izaicināti radīt laikmetīgu vides objektu īpaši Ansi ainavu festivālam.

"Pinumu paviljonu veidojām kā laikmetīgu dizaina un tradicionālās amatniecības apvienojumu. Tā ir vieta atpūtai un meditācijai Eiropas dārzos Ansi pilsētā. Paviljons saplūst ar apkārtni ainavu un veido noēnotu telpu, kuŗā parka apmeklētāji var patverties no karstās vasaras saules. No paviljona paveras brīnišķīgi skati uz apkārt esošo dabu un auzūrā konstrukcija veido dinamiskus ēnu zālājus," stāsta arhitekts Didzis Jaunzems

***

Izdots Ziemeļlatgales vīru dziesmu albums

Viļakas novada folkloras kopa "Upīte" izdevusi Ziemeļlatgales vīru dziesmu albumu "Padzīdam i..."

Ierakstā līdzās folkloras kopas dalībniekiem piedalījušies arī Renārs Kaupers, Kaspars Zlidnis, Jānis Štrāpcāns, Kristaps Rasims, Guntis Rasims, Katrīna Dimanta un citi.

***

Grāmata par Rundāles vēsturiskajām rozēm

Pie cienīga slavinājuma šovasar tikusi krāšņā Rundāles pils dārza mazāk zināmā, bet ne mazāk interesantā daļa – vēsturiskās rozēs.

To īsais ziedēšanas laiks jūnijā gan jau ir garām, bet turpmāk vairumu no sešsimt vēsturisko rožu šķirnēm visu gadu varēs apskatīt Rundāles pils mūzeja ekspertes Laumas Lancmanes grāmatā „Vēsturisko rožu dārzs”. Tā ir pirmā reize, kad grāmatā vienkop aplūkojams tik bagāts vēsturisko rožu klāsts, kādas Eiropā pazina līdz 20. gadsimta sākumam. Senākās grāmatā iekļautās rozēs aprakstītas vēl pirms 15. gadsimta. Un atšķirībā no daudziem Eiropas vēsturisko rožu dārziem Rundālē to krūmiem neļauj izplesties savā mežonībā, tādēļ Rundāles vēsturisko rožu kolekciju var uzskatīt par vienu no krāšņākajiem ziedošajām.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem

KĀRLIS
STREIPS

“Lūdzu, apliecināt savu klātbūtni zilē ar reģistrēšanos. Lūdzu, rezultātu: 99 deputāti, 100 ... 101 ... 102 deputāti ieradušies. Apspriežam šīs dienas darba kārtību.” Ar šādiem vārdiem okupētās Latvijas Augstākās padomes priekšsēdētājs Anatolijs Gorbunovs uzsāka sēdi 1991. gada 21. augusta rītā. Pirmais runātājs bija Latvijas Tautas frontes frakcijas vadītājs Jānis Dinēvičs: “Es gribētu Latvijas Tautas frontes frakcijas vārdā teikt, ka pašreiz ir ļoti sarežģīta situācija, un, ņemot vērā to, ka pretējā frakcija un tās vadītājs vakar viennozīmīgi paziņoja, ka viņi ir parakstījuši dokumentu, kurā likšes apvērsumu padara par likumīgu, un es gribētu lūgt mūsu plēnārsēdes vadību pārtraukt šo plēnārsēdi līdz pulksten 12.00, lai varētu noturēt frakcijas sēdi,” Deputāte Emerita Buķele: “Es nācu šurp kājām cauri Rīgai. Cilvēki stāv un gaida mūsu informāciju. Vai mums ir lietderīgi šeit sēdēt līdz pulksten 12?”

Varbūt mums vajadzētu ātri visu pārrunāt un doties tur, kur mūs gaida?” Deputāts Einārs Cilinskis: “Es vērsos pie tiem pretējās frakcijas deputātiem, kuŗi šeit atrodas. Ņemot vērā, ka pretējās frakcijas līderis Sergejs Dimanis vakar akceptēja frakcijas pieredību šim apvērsumam, militārajai huntai, (...) acimredzot pēc huntas sagrāves šie cilvēki un arī pretējās frakcijas deputāti tiks tiesāti par valsts nodevību. Varbūt, ka ne visi deputāti piedalās šajā apvērsumā, vismaz vēl ir laiks padomāt un norobežoties no tā.”

Latvijas Augstākajā Padomē bija 201 deputāts, un 21. augusta sēdi liela daļa no opozīcijas boikotēja. Piedalījās Anatolijs Aleksejevs, un viņš piedāvāja debatēt par faktu, ka Latvijā ir pārtikas deficīts. Taču vairākums nobalsoja par pieprasīto pārtraukumu. Kad deputāti atgriezās plēnārsēdē, klāt bija 129 deputāti. A. Gorbunovs: “Es jums jautāju par darba kārtību šīsdienas ple-

nārsēdei. Kādi ir jūsu priekšlikumi?” Deputāts Andrejs Krasņiņš: “Frakcijas izveidotā darba grupa ir sagatavojusi dokumentu – Latvijas Republikas konstitucionālo likumu “Par Latvijas Republikas valstisko statusu.” Pašlaik šis likumprojekts tiek izdalīts latviešu valodā, tiek gatavots krievu valodā. Es arī lūdzu iekļaut šā dokumenta izskatīšanu šīsdienas plēnārsēdes darba kārtībā.”

Opozīcijas “stratēģija” – tāpat kā 4. maijā – bija censties „stiept gumiju”. Deputāts Sergejs Zaļetajevs: “Mums piedāvāts izskatīšanai pietiekami nopietns likumprojekts. Atbilstoši mūsu reglamentam, kas pagaidām vēl darbojas, likumprojekti vispirms ir jāizskata attiecīgajās komisijās. Mani pārsteidz, ka var tik nopietnu likumprojektu izvirzīt izskatīšanai sesijā, ja tas līdz tam nav apspriests komisijās. Es ierosinu šo likumprojektu apspriest vismaz Likumdošanas jautājumu komisijā.” Sekoja balsojums

par likumprojekta iekļaušanu darba kārtībā, par ko balsoja 108 deputāti. Bija 15 minūšu pārtraukums, lai dokumentu pavairotu pietiekamā skaitā, un pēc tam deputāti nolēma to izskatīt pirmajā un tad arī otrā un galīgajā lasījumā. Opozīcija centās panākt projekta grozījumus, tajā skaitā pilsonības jautājumā, bet tad deputāts Indulis Bērziņš nāca klajā ar šādu repliku: “Pašlaik Doma laukumā atrodas tanki ar desantniekiem. Es aicinātu pārtraukt pilnīgi neloģiskas un nevajadzīgas debates un pieņemt gan pirmajā, gan otrajā lasījumā, gan trešajā lasījumā šo dokumentu, lai vismaz tauta, kas atrodas apkārt un dzird mūs pašlaik, zinātu, ka šāds dokuments ir pieņemts! Tātad – tūdaļ pārtraukt debates un pieņemt šo dokumentu! Tāds ir mans priekšlikums, un es lūdzu to nekavējoties likt uz balsošanu.”

Tā tas arī notika, pirms otrā un galīgā lasījuma sēdes vadītā-

jam bilstot: “Man liekas, kolēģas dzird rūkoņu, kas tuvojas Augstākajai padomei!? Es aicinu balsot par šo konstitucionālo likumu otrajā lasījumā un kopumā!” 111 deputāti nobalsoja par, 13 – pret. Jau nākamajā dienā Latvijas neatkarību atzina Īslande, Igaunija un Lietuva (Latvija nākamajā atzina brāļu tautu valstu neatkarību), sekoja Dānija, Eiropas kopiena un daudzas citas valstis. Krievijas PSFR neatkarību atzina 24. datumā, kad PSRS kā tāda vēl nebija gatava to darīt. Amerika vilcinājās līdz pat 2. septembrim, kas bija viens no iemesliem, kāpēc 1992. gada ASV vēlēšanās daudzi latvieši balsoja nevis par prezidentu Bušu, bet gan par viņa sāncensi Bilu Klintonu, kuŗš drīz vien izrādījās liels mūsu valsts draugs esam. Bet Latvija bija patiesi un nepārprotami neatkarīga. Vien beigās piebilde, ka nekad neesmu sapratis, kāpēc 21. augusts Latvijā nav valsts svētku diena...

SALLIJA
BENFELDE

23. augustā Baltijas valstīs un daudzviet pasaulē, atceroties Baltijas ceļu, kas notika pirms 31 gada, tika rīkotas akcijas Baltijas ceļš – Brīvību Baltkrievijai.

Rīgā cilvēki sastājās dzīvā ķēdē no Brīvības pieminekļa līdz Latvijas Tautas Frontes (LTF) muzeja ēkai Vecrīgā, kur LTF atradās Atmodas gadus. Atbalsta pasākums notika svētdien Krāslavas novada Piedrujā. Šo vietu izvēlējās tāpēc, ka Latvijas ciemu Piedruju un Baltkrievijas Druju šķir tikai Daugava. Pasākumā tika veidota simboliska cilvēku ķēde un tika pacelts Baltkrievijas baltsarkanbaltais karogs, ko no Austras koka Meikšānos līdz Piedrujai gar Baltkrievijas robežu nesa akcijas dalībnieki vairāk kā 70 kilometru garumā. Pēc simboliskajām akcijām Latvijā tie dalībnieki, kuŗi to vēlējās, turpināja ceļu uz Lietuvas galvaspilsētu Viļņu, lai pievienotos lielākajam Baltijas solidaritātes pasākumam un palīdzētu veidot cilvēku ķēdi no Viļņas līdz pat Baltkrievijas robežai. Šajā Brīvības ceļā piedalījās aptuveni 50 tūkstoši cilvēku. Taču – Brīvības ceļa akcijas rīkotājus un dalībniekus Krāslavas novadā nepatīkami pārsteidza gan daudzu vietējo iedzīvotāju, gan pašvaldības un pat baznīcas attieksme. Zaļo un zemnieku savienības (ZZS) vadītā Krāslavas novada pašvaldība bijusi klaji noraidoša pret to, ka te tiks pausts atbalsts Baltkrievijas opozīcijai. Jāpiebilst, ka no 15 deputātiem 12 ir no ZZS, divi no *Saskaņas*. Pašvaldība atteicās izkārt baltsarkanbalto karogu, baznīca bija slēgta un negribēja piedāvāt

iespēju gājiena dalībniekiem mazliet atpūsties, padzerties, pat vietējais Piedrujas veikals bija slēgts. Daudzi ceļā satiktie iedzīvotāji brīnījās vai pat bija nepamierināti, jo – Baltkrievija esot laimes zeme! Arī Piedrujas iedzīvotāji, izņemot dažus cilvēkus, bija tādās pašās domās, jo Baltkrievijā esot tik laba dzīve un tik labs prezidents.

Protams, tā bija sabiedriska akcija, un pašvaldībai neviens nevar likt atbalstīt šādu pasākumu, ja tā to nevēlas. Tāpat ir ar baznīcu un vietējo veikalu. Tomēr jautājums paliek – kā tas iespējams, ka Latvijā ir novads, kuŗā uzskata, ka mūsu valstij nav nekādas daļas par kaimiņos – Baltkrievijā notiekošo un ka morālais atbalsts tai nav vajadzīgs?!

Jau gadiem ilgi tika runāts par to, ka Austrumu pierobežā iedzīvotājiem nav pieejams Latvijas TV signāls vai arī tas ir ļoti vājš un sliktā kvalitātē, tādēļ cilvēki skatās Krievijas vai Baltkrievijas televīziju raidījumus, kas viņiem ir pieejami bez maksas. Latvija uz digitālo televīziju pārgāja jau pirms desmit gadiem, un tolaik kļuva aktuāls jautājums par TV translāciju pierobežā. Pēc 2014. gada, pēc Krimas aneksijas un Krievijas veicinātiem nemieriem Ukrainas austrumos kļuva skaidrs, ka Latvijas TV pieejamība pierobežā ir valsts drošības jautājums. Tomēr tikai šī gada sākumā beidzot Latgalē tika iedarbināti divi TV apraides torni, kuŗu uzdevums ir nodrošināt, lai Latvijas televīzijas raidījumus būtu iespējams skatīties arī pierobežā. Viens no torniem uzbūvēts Medņevas pagasta Aizpurvē.

Otrs šāds tornis uzbūvēts Krāslavas novada Skaistas pagastā. Abu tornu būvniecība kopā izmaksāja gandrīz 500 000 eiro, un šīs izmaksas tika pamatotas ar nepieciešamību stiprināt Latvijas informātīvo telpu. “Latvijas austrumu pierobežā ir arī Eiropas Savienības un NATO ārējā robeža, tāpēc TV signāla pieejamība ir būtisks solis preti nacionālās drošības uzlabošanai. Daudzām mājāsaimniecībām visā Latvijā bezmaksas programmas ir vienīgais pieejamais informācijas avots gan ikdienā, gan kritiskās situācijās,” sacīja Latvijas Valsts radio un televīzijas centra (LVRTC) valdes priekšsēdētājs Edmunds Beļskis.

Jāpiebilst, ka ne pirmo gadu notiek arī t.s. informātais karš, ko plašākā nozīmē mēdz dēvēt arī par hibrīdkaru. Krievija ir atvēlējusi miljonus lieluligas un melnās informācijas veidošanai un izplatīšanai ne tikai Baltijas valstīs vai Eiropā, bet visā pasaulē. Internets ir viens no kanāliem, ar kuŗa palīdzību dezinformācija, meli un puspatiesi-

bas tiek izplatītas. Jāteic, ka arī Latvijā šī melīgā informācija lēnām ir iesūkusies cilvēku apziņā. Pat tie, kas uzskata sevi par patriotiem bieži vien lieto frazes un atziņas, nenoujausot, ka gandrīz vārds vārdā atkārtoti Kremļa propagandas pausto.

Latvijas pierobežā, kur cilvēki gadiem ilgi ir dzīvojuši Krievijas vai Baltkrievijas informācijas telpā, zināšanas un izpratne par par to, kas patiesībā notiek, ir minimāla. Daudziem radi vai paziņas dzīvo Baltkrievijā vai Krievijā, un arī šajās valstīs laukos daudzviet ir pieejami tikai oficiālie TV kanāli, jo internets ne visur pieejams. Protams, Latvijas iedzīvotāji ieklausās savu radu un draugu stāstītajā.

Jājautā, vai to visu nezina Krāslavas pašvaldība? Galu galā deputāti ir kādas partijas biedri un ZZS, tāpat kā *Saskaņa* nav maza ciematiņa partijas, kuŗas politikā nokļuvušas pirmo gadu. Tas, ko dēvējam par “politiku” tomēr ir tikai viena medaļas puse. *Saskaņa*, protams, nepārsteidz, jo tās intereses vienmēr

Propaganda, principi un nauda

vairāk vai mazāk liek raudzīties uz Austrumu kaimiņiem. Teorētiski citādi ir ar ZZS, kuŗi sevi dēvē par zemniekiem, latviešu tautas interešu aizstāvjiem, jo zemniecība taču vēlētajiem saistās ar tautas tradīcijām un godājamu nodarbošanos. Dzīvē un Saeimā gan nereti ZZS un *Saskaņas* intereses sakrīt.

Tā teikt, politika ir viena lieta, principi arī, bet ja var tikt pie naudas, tad nekam vairs nav nozīmes.

Acimredzot tieši tā arī noticis ar Krāslavas novada deputātiem un pašvaldību. Krāslavas pašvaldībai ir trīs pārrobežu projekti ar Baltkrieviju un viens pārrobežu projekts ar Krieviju. Šos projektus financē Eiropas Savienība, un pašvaldībai ir tikai līdzmaksājums. Iespējams, deputāti baidās, ka ar morālo atbalstu baltkrieviem nokaitinās gan Lukašenko, ja viņš paliks pie varas, gan nepatīks Krievijai, un kaut kas ar projektiem var aiziet greizi.

Manuprāt valstij tomēr vajadzētu vairāk interesēties, kāda informācija ir pieejama pierobežā, bet vēlētajiem der atcerēties par partijām, kuŗu principi, slēpjoties aiz saimnieciskās darbības, ir pērkami un pārdodami.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Baltkrievija divas nedēļas pēc vēlēšanām: protesti un draudi izrēķināties

SALLIJA BENFELDE

Baltkrievijā nekas vēl nav beidzies. Protesti turpinās, Lukašenko negrasās nedz atkāpties, nedz runāt ar tautas pārstāvjiem – Koordinācijas padomi. Vēl vairāk – iespējams, šī nedēļa kļūs par izšķirošo tālāko notikumu attīstībā, jo diktators ir solījis “tikt ar viņiem galā” un lai “viņi pēc tam nežēlojas – es viņus brīdināju!” Jau sākušies Koordinācijas padomes locekļu un streiku komiteju vadītāju aresti. Baltkrievijas politiķis, Svetlanas Tichanovskas apvienotā štāba un Koordinācijas padomes loceklis Valērijs Mackevičs Latvijas Radio raidījumā “Krustpunktā” pauda, ka šī nedēļa ir kā šaha partija – ir grūti prognozēt, kas notiks, jo visu nosaka mijiedarbība.

Valstu nostāja

Baltkrievijas jautājumā

Eiropas Savienība (ES) un Kanada nav atzinušas Baltkrievijas vēlēšanu rezultātus, aicina rīkot jaunas vēlēšanas un atbrīvot politiešlodzītus. Amerikas Savienoto Valstu administrācija nosoda Baltkrievijas varasiestāžu vardarbību pret protestētājiem un aicina atbrīvot politiešlodzītus, taču nejauksies Baltkrievijā notiekošajos politiskajos procesos. Tā pirmdien, 24. augustā, paziņoja ASV valsts sekretāra vietnieks Stīvens Bigans. Viņš Viļņā tikās ar Baltkrievijas prezidenta amata kandidāti Svetlanu Tichanovsku. “Man bija iespēja tikt ar Tichanovskas kundzi. Viņa ir spilgta personība. Tagad saprotu, kāpēc viņa ir tik populāra savā valstī. Tikšanās mērķis bija klausīties un sadzirdēt, kāda ir Baltkrievijas iedzīvotāju domāšana un ko viņi dara, lai iegūtu tiesības uz pašnoteikšanos. ASV nosoda cilvēktiesību pārkāpumus, nežēlību, kāda Baltkrievijā piedzīvota kopš vēlēšanām. Aicinām Baltkrievijas valdību atbrīvot visus politiešlodzītus. ASV nevar izlemt un neizlems turpmāko notikumu gaitu Baltkrievijā. Tās ir Baltkrievijas iedzīvotāju tiesības, kas noteiktas Apvienoto Nāciju Organizācijas vispārējā cilvēktiesību hartā, kā arī Eiropas Drošības un sadarbības organizācijā hartā. Baltkrievijas tautai ir šīs tiesības, un 9. augustā viņiem tās netika dotas,” sacīja Bigans.

Savukārt ES padomes priekšsēdētājs Šarls Mišels norādīja, ka ES ir solidāra ar baltkrievu tautu un sacīja: “Mēs nepieņemam Baltkrievijas varas iestāžu publiskotos rezultātus. Baltkrievijas iedzīvotāji ir pelnījuši demokrātiskas tiesības izvēlēties savus līderus un veidot savu nākotni. Vardarbība pret mierīgajiem protestētājiem bija šokējoša un nav pieņemama! Mēs nosodām šo brutalitāti un ceram uz pilnīgu un caurskatāmu izmeklēšanu. Ir jāizvairās no jebkādas vardarbības. Tas attiecas arī uz represijām un vardarbību pret tiem, kuŗi meklē veidus, kā iesaistīties nacionālajā dialogā.”

Viņš arī paskaidrojis, ka pēc iespējas tuvākā laikā ES ieviesīs mērķētas sankcijas pret personām, kuŗas ir atbildīgas par vardarbību, represijām un vēlēšanu rezultātu viltošanu. Gadījumā, ja situācija pasliktināsies, ES vajadzētu būt gatavai sākt otro sankciju fazi, kas skartu valstij piederušus uzņēmumus.

Vācijas kanclere Angela Merkele paudusi, ka vēlas dialogu ar Maskavu un Minsku. Merkele Parīzē tikusies ar Francijas prezidentu Emanuelu Makronu, un tur viens no galvenajiem sarunas tematiem bijis situācija Baltkrievijā. Viņa arī atklāja, ka abi ar Makronu ir runājuši ar Krievijas prezidentu Vladimiru Putinu un

kļauti vardarbībai, kas pielidzināma spīdzināšanai, bet sievietes tikušas pat izvarotas, vēsta lietotnes “Telegram” kanāls “NEXTA Live”. To apliecina arī psihologi un mediķi.

Streiku kustība ir mazliet pierimusi, jo Lukašenko ir paziņojis par vienas streikojošās rūpnīcas slēgšanu un ka tiks slēgtas arī citas, kā arī par to, ka rūpnīcās streikojošie tiks atlaisti bez jebkādiem pabalstiem vai algām. Diktators jau ir paziņojis, ka aicinās darbā ukraiņus. Ukrainas arodbiedrību pārstāvis gan publiski atbildēja, ka ukraiņi to nedarīs, jo labi saprot to, kas notiek Baltkrievijā.

No darba ir aizgājuši vai de-

organizēja alternatīvu balsu skaitīšanu prezidenta vēlēšanu laikā, kā arī vairāku pazīstamu opozicionāru oficiālās interneta vietnes. Populārā saziņas vietne “Viber” paziņojusi, ka savu darbinieku drošības nolūkā slēdz biroju Minskā.

Lieki teikt, ka ilgstošie protesti arvien vairāk ietekmē Baltkrievijas ekonomiku. Vairāku lielu uzņēmumu darbinieki streiko, bet bankomātos un valūtas maiņas punktos sākot aptrūkties ASV dolari, eiro un Krievijas rubļi, vēsta televīzijas kanāls “Dožg”.

Visas nedēļas laikā Minskā un arī citās Baltkrievijas pilsētās notika mierīgi protesti, lielāko tiesu ielas malās stāvēja cilvēki ģērbušies gaišās drēbēs ar balstsarkanbalto karogu un ziediem rokās. Svētdien Minskā “Jaunās Baltkrievijas gājiens” sapulcēja ap tuveni 150-200 tūkstošus cilvēku. Gājiens notika mierīgi, cilvēki vienkārši stāvēja vai staigāja ar ziediem un karogiem, jo Neatkarības laukumā visiem nepietika vietas.

bēgušas”, pēc tam piegāja pie kaŗavīriem un OMON, sveicināja viņus, sakot: “Brašuļi! Brašuļi! Paldies! Mēs ar viņiem tiksim galā!”

Lukašenko ir izsludinājis paugstinātu kaujas gatavību armijā, kuŗa gandrīz visa ir pārvietota uz Rietumu robežu – ar Lietuvu un Poliju. Jau visu nedēļu diktators skaļi apgalvo, ka NATO grasās uzbrukt un negrib dzirdēt NATO atbildi, ka nekāds uzbrukums nav gaidāms, jo NATO ir aizsardzības spēki.

Divains un reizē arī smieklīgs gadījums notika svētdien, 23. augustā, pie Lietuvas robežas ar Baltkrieviju. Atbalsta akcijā Baltkrievijā Brīvības gājiena dalībnieki gaisā palaida vairākus kopā sasietus baloniņus baltā un sarkanā krāsā, uz kuŗiem bija senais Baltkrievijas ģerbonis, ko tagad izmanto protestētāji. No Baltkrievijas puses gaisā pacēlās kaujas helikopters MI-24, pārkāpa Lietuvas gaisa robežu, lai notvertu šos baloniņus. Protams, nekādi NATO spēki gaisā nepacēlās, vienīgi nākamajā dienā Lietuva iesniedza Baltkrievijai notu par robežas pārkāpšanu. Savukārt Baltkrievija paziņoja, ka baloniņi ar pretvalstisku simboliku pārkāpuši robežu un kaujas helikopteram tie bijuši jāpārtver,

skaidri pauduši savus viedokļus.

Tātad ES valstis un Kanada skaidro, ka nevar iejaukties un neiejauksies Baltkrievijas iekšējās lietās, jo par savu valsti jālemj baltkrieviem pašiem. Pat Krievija, kuŗa gan ir atzinusi vēlēšanas un apsveikusi Lukašenko ar uzvaru tajās, apgalvo, ka nejauksies Baltkrievijas iekšējās lietās. Pirms dažām dienām Krievijas ārlietu ministrs Sergejs Lavrovs paziņoja, ka pieņems jebkuŗu risinājumu, ko Lukašenko izvēlēsies saistībā ar Baltkrievijas tautu. Ministrs arī piebilda, ka Krievija ļoti grib būt noderīga Baltkrievijai situācijā, kāda izveidojusies.

Jāpiebilst, ka vēlēšanas ir atzinusi ne tikai Krievija, bet arī Ķīna, Turcija, Azerbaidžāna, Armēnija, Venecuēla, Vjetnama, Kazachstāna, Kirgizstāna, Moldova, Nikaragva, Sīrija, Tadžikistāna un Uzbekistāna.

Draudi un lielākais protesta gājiens Minskas vēsturē

Tikmēr visas pagājušās nedēļas laikā tika atrasti vairāki mirušie, kuŗi bija pazudušo sarakstā. Divi cilvēki atrasti pakārti ārpus Minskas. Viens no tiem ir Grodņas apgabala mūzeja direktors Konstantīns Šišmakovs, kuŗš, būdams iecirkņa vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs 9. augustā notikušajās prezidenta vēlēšanās, atteicies parakstīt protokolu ar viltotiem balsu skaitīšanas rezultātiem par labu līdzšinējam prezidentam Aleksandram Lukašenko.

Aizvadītās nedēļas laikā atklātībā parādījušies aizvien vairāk fakti, ka aizturētie demonstranti milicijas izolatoros tikuši pa-

vušies atvaļinājumos arī daudzi oficiālo valsts televīzijas kanālu žurnālisti, operatori un producenti, jo atteikušies veidot melīgas ziņas. Viņu vietā, Lukašenko aicināti, no Krievijas jau ieradušies cilvēki, kuŗi gatavi stāstīt to, ko grib oficiālā vara.

Lukašenko turas pie varas, kā mēdz sacīt, ar zobiem un nagiem. Jau pagājušajā nedēļā tika ierosināta krimināllieta pret Koordinācijas padomi par to, ka tā gatavojot valsts apvērsumu, lai sagrābtu varu, kaut gan padome ne reizi vien ir skaidrojusi, ka tajā ir pārstāvēta plaša Baltkrievijas sabiedrība un ka tā vēlas izveidot dialogu ar varu.

Pagājušajā nedēļā varas iestādes Baltkrievijas teritorijā ir bloķējušas piekļuvi vairāk nekā 70 tūmekļa vietnēm. To vidū ir “Radio Brīvā Eiropa/Radio Brīvība”, platforma “Golos”, kas

Nedaudz tālāk atrodas Lukašenko rezidence Neatkarības pils un memoriāls otrajā pasaules kaŗā kritušajiem. Jau svētdienas rītā Baltkrievijas aizsardzības ministrs paziņoja, ka ielānotais gājiens ir kritušo piemiņas zaimošana un ņirgāšanās un armija to nepieļaus. Ap minēto teritoriju tika apvilkta dzeloņstieples, pa perimetru tika novietoti kaŗavīri, OMON vienības un bruņutransportieri. Gājiena dalībnieki netuvojās aplenktajai teritorijai, tikai gājienam beidzoties, daļa piegāja tuvāk, dziedāja, pastāvēja kādu laiciņu un aizgāja. Kad lielais gājiens jau beidzās, helikoptera atlidoja Lukašenko – bruņuvestē, ar Kalašņikova automātu rokās. Kopā ar viņu pilnā kaujas ietērpā un arī ar automātu rokās bija viņa piecpadsmitgadīgais dēls Nikolajs. Lukašenko nicīgi paziņoja, ka “žurkas aiz-

jo tā esot bijusi gaisa zonde ar baloniem, kas varot būt arī bistami... Lieki sacīt, ka oficiālie Baltkrievijas mediji apgalvo, ka svētdienas protesta gājienā piedalījušies vien kādi 20 tūkstoši cilvēku un ka protestētāji visu laiku kaut ko lauž, iznīcina, dedzina.

Jebkurā gadījumā šī nedēļa var izrādīties visai skarba, jo nav izslēgtas iespējamās provokācijas uz Rietumu robežas no Baltkrievijas puses.

Šī publikācija sagatavota ar Mediju atbalsta fonda finānciālu atbalstu no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par publikācijas saturu atbild biedrība “Laiks-BL”

MAF
Mediju atbalsta fonds

Kā top Covid-19 vakcīna Latvijā?

Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošais pētnieks
Dr. biol. Andris Zeltiņš intervijā Irēnai Bērziņai

Par Covid-19 ir atrodamas neskaitāmas publikācijas un viedokļi. Dažkārt ierindas lasītājs ir neizpratnē, lasot pretrunīgus viedokļus par vīrusa bīstamības pakāpi. Kur tad ir patiesība?

Patiesība ir kaut kur pa vidu. Oponējot tiem, kas saka, ka tā ir vētra ūdens glāzē, varētu minēt publicētos faktus par vīrusa izraisītām sekām un blakusparādībām, ko šis vīruss ir radījis tiem, kas ir pat relatīvi viegli slimojuši: grūtības elpot, nogurums, esošo slimību saasināšanās. Šīs sekas var izraisīt nozīmīgu darbaspējīgo cilvēku skaita samazināšanos. No otras puses, ir pagājis tikai pusgads kopš pasaule zina par Covid vīrusu, tāpēc arī daudzās valstīs noteikti stingri karantīnas pasākumi.

No kuņģa ir tas ir atceļojis pie mums?

Molekulāri bioloģiskie dati diezgan skaidri parāda, ka vīruss ir pārnestis no dzīvniekiem uz cilvēkiem. Es teiktu – lielā mērā tas ir saistīts ar cilvēku saimniecisko darbību, jo cilvēki apgūst aizvien jaunas teritorijas pārtikas ražošanai, vietas, kur līdz šim cilvēki nav bijuši, tādējādi viņi nonāk kontaktā ar tur esošajiem dzīvniekiem, kas rada inficēšanās risku.

Cik daudz ir zināms par šo vīrusu?

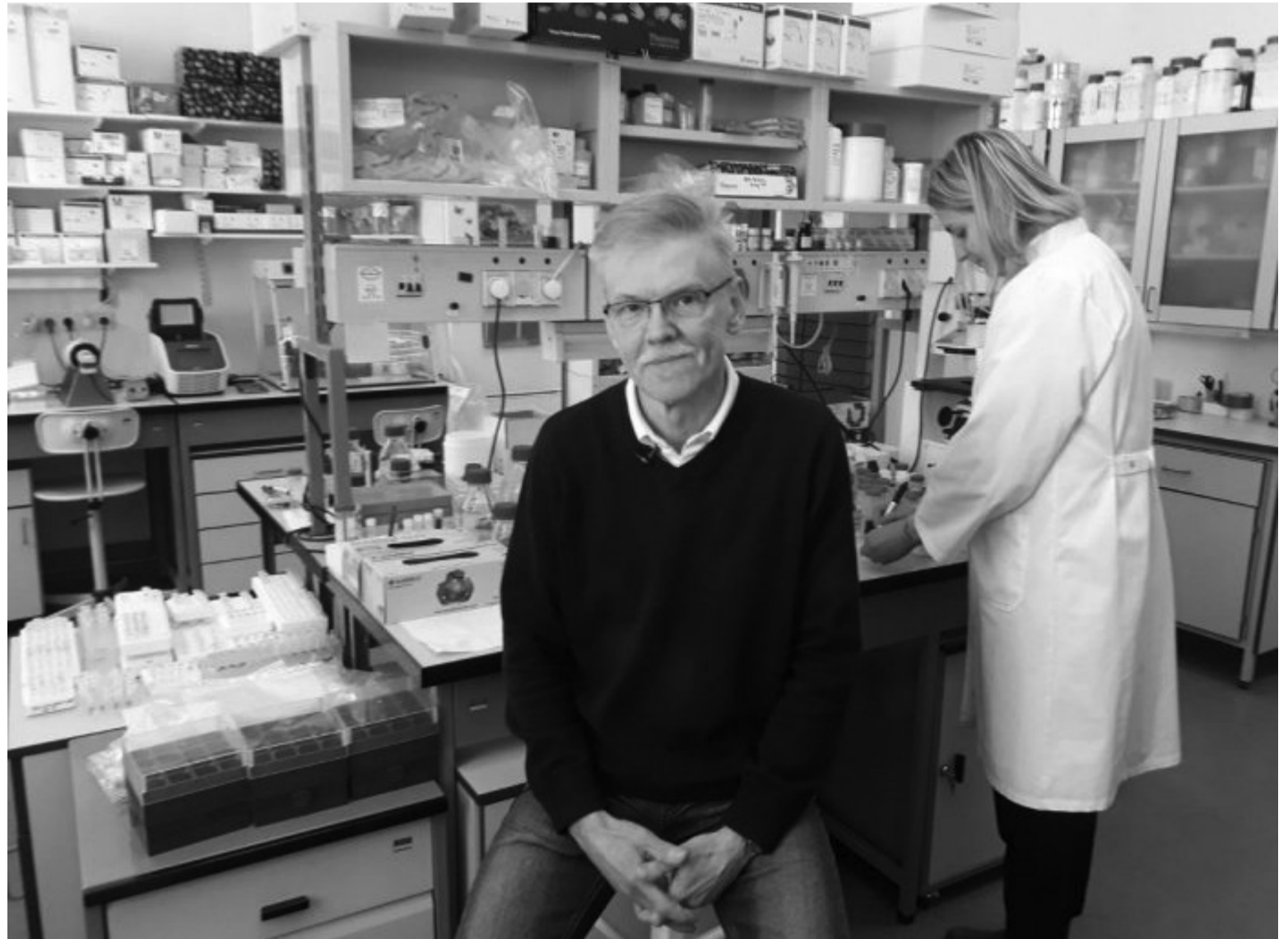
Šādi vīrusi virusologiem ir pazīstami. Ja paskatāmies uz vīrusa genoma uzbūvi, tad nav pamata domāt, ka tas ir mākslīgi radīts. Līdzīgi koronovīrusi dzīvniekiem tika atklāti jau pagājušajā gadsimtā. Šī vīrusu grupa spēj inficēt gan cilvēkus, gan dzīvniekus. Lielākā daļa cilvēku organismu ar dzīvnieku izcelsmes vīrusu tiek galā, taču, ja starp šiem indivīdiem būs cilvēks ar vāju imūnsistēmu, tad vīruss tur var "aizķerties". Notiek nelielas vīrusa izmaiņas, pielāgošanās cilvēka organismam. Rezultātā – šodien mums ir pandēmija ar gandrīz 20 miljonu saslimušo un ap 700 tūkstošiem mirušo. ASV un Ķīnas zinātnieki gatavojas veikt pētījumu, lai tik tiešām noskaidrotu, vai Uhaņas tirgus un eksotiskie dzīvnieki ir tā vieta, no kurienes vīruss ir cēlies.

Kāpēc neaizliedz eksotiskās gaļas lietošanu pārtikā?

Valsts likumdošana nosaka, kas ir pārtikas produkti. Taču ne visās valstīs šāda likumdošana pastāv. Ķīnā vienmēr bijuši populāri eksotiski ēdieni, kas balstīti tautas tradīcijās.

Populārs ir viedoklis, ka šī slimība līdzīga gripai. Droši vien tāpēc arī dažādas valstis reaģēja dažādi.

Šis vīruss nav tik ļoti mainīgs kā gripas vīruss, bet tam ir augstāks pārnese koeficients, tas ir lipīgāks nekā gripas vīruss. Saslimušais inficē vismaz divus un vairāk cilvēkus. Tas ir augstāks rādītājs nekā gripai. Es skaidrotu valstu valdību reakciju ar to, ka sākotnēji trūka informācijas, cik

Andris Zeltiņš "Neviens nezina, vai un kā vakcīna pasargās no vīrusa. Rietumu pasaulē grūti iedomāties, ka kāds, zinot to, ka cilvēki no šī vīrusa smagi slimo un arī mirst, būtu gatavs organizēt klīnisko pētījumu, kur vispirms cilvēkus vakcinē un pēc tam mākslīgi inficē. Tātad īstā atbilde par vakcīnas efektivitāti būs tad, kad tā tiks pārbaudīta reālos vīrusa infekcijas apstākļos."

bīstams ir šis vīruss, jo tas ir pilnīgi jauns, epidemiologi ne bija nekādu statistiskas datu, līdz ar to ļoti grūti izteikt jebkādas prognozes.

Pasākumi, kas tika veikti Latvijā, izrādījušies diezgan efektīvi.

Roku mazgāšana, distance, sejas maskas. Ir viedoklis, ka šīs maskas nav efektīvas. Manuprāt maskas tomēr mazina risku. Pirmajās pāris dienās cilvēks nemaz nezina par savu saslimšanu, tāpēc maskai ir liela nozīme, īpaši slēgtās telpās, pasākumos, sabiedriskajā transportā, lidostās, lidmašīnās. Neapšaubāmi, šis vīruss ienesīs nopietnas pārmaiņas ikdienas dzīvē un paradumos. Jau tagad pat mazi

bērni sveicinoties dod elkoni, nevis roku.

Sociālajos tīklos lasām arī, ka vīruss esot mākslīgi radīts. Vai tas mīts, vai patiesība?

Ja vīruss būtu mākslīgi izveidots, tad vakcīna, visticamāk, jau būtu tirgū. Turklāt, mākslīgi radot šādu vīrusu, sekas nav prognozējamas.

Labas, drošas vakcīnas izveide – tie ir apmēram 15 gadi, bet mums sola to izstrādāt pusgada – gada laikā. Kā tas iespējams?

Pusgada laikā izveidot vakcīnu, kas atbilstu visām Pasaules veselības organizācijas prasībām, tātad veikt pirmsklīniskos un klīniskos pētījumus – tas varētu būt izdarāms tikai tad, ja

pētniekiem vai farmācijas kompanijai jau ir iepriekšēja pieredze. Vairākas farmācijas kompanijas ir strādājušas, piemēram, pie pirmās SARS vakcīnas pirms 20 gadiem. Pēc būtības tā ir laba iestrāde – vakcīnas platforma, uz kā bāzes var izstrādāt Covid vakcīnu. Pirmā tāda kompanija bija no ASV – Moderna/National Institute of Health – viņi jau uzsākuši trešās fāzes klīniskos pētījumus vairākās pasaules valstīs. Arī Oksfordas Universitāte sadarbībā ar britu-zviedru kompaniju AstraZeneca – viņi ir tieši līdz 3. klīnisko pētījumu fāzei. Daudzu valstu valdības jau ir rezervējušas vakcīnu dozas no šīm kompānijām.

Arī Latvijas pētnieki strādā pie vakcīnas izveides?

Pavisam ir četri dažādi virzieni, pie kā strādā farmācijas kompanijas. Pirmais virziens balstīts uz vīrusa nukleīnskābēm. Pasaulē līdz šim vēl nevienas šāda veida vakcīnas nopērkamas nav, tas ir kaut kas pilnīgi jauns. Otrs virziens balstās uz modificētiem vīrusiem, kas producē daļiņas, kam uz virsmas būs tas Covid kronītis, veidojot antivielas. Šī ideja, manuprāt, ir diezgan perspektīva. Trešais virziens ir uz koronvīrusa atsevišķiem proteīniem balstīts, kas ir tikai paņemta daļa no šā vīrusa un īpašā formā sagatavota tā, lai pret to veidotos antivielas – tiek veidota vakcīnas formula kopā ar dažādām palīgvielām. Vakcīna, pie kuņas mēs šeit, Rīgā, strādājam, arī pieder pie šīs grupas. Mēs „iemontējam” daļu no koronvī-

rusa proteīna mākslīgā augu vīrusā. Ceturtais virziens ir mēģinājums atrast jau esošās vakcīnas, kas būtu izmantojamas koronvīrusa slimniekiem. Viena no tādām ir, piemēram, tuberkulozes vakcīna.

Tas ir tas lielais jautājums, kurš pētījumu virziens dos rezultātu?

To varēsim redzēt tad, kad sāksies apjomīgie klīniskie pētījumi ar daudziem tūkstošiem dalībnieku, kad vienu un to pašu vakcīnu pārbaudīs dažādās pacientu grupās, dažādās valstīs visā pasaulē. Vakcīnas iedarbība atkarībā no rases un vecuma var būt atšķirīga.

Kāpēc joprojām visi ir ļoti piesardzīgi?

Tāpēc, ka neviens nezina, vai un kā vakcīna pasargās no vīrusa. Rietumu pasaulē grūti iedomāties, ka kāds, zinot to, ka cilvēki no šī vīrusa smagi slimo un arī mirst, būtu gatavs organizēt klīnisko pētījumu, kur vispirms cilvēkus vakcinē un pēc tam mākslīgi inficē. Tātad īstā atbilde par vakcīnas efektivitāti būs tad, kad tā tiks pārbaudīta reālos vīrusa infekcijas apstākļos.

Esam izmēģinājuma trusiši? Civilizētās pasaules ētika to nepieļauj.

Un kāda ir izeja? Primāti? Šimpanzes?

Jā, ir veikti šādi pētījumi, primātos vakcīnas „strādā”. Tomēr joprojām trūkst informācijas par to, vai vakcīna aizsargās cilvēkus un, ja aizsargās, tad cik efektīvi.

(Turpinājums 14. lpp.)

Kā top Covid-19 vakcīna Latvijā?

Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centra vadošais pētnieks Dr. biol. Andris Zeltiņš intervijā Irēnai Bērziņai

(Turpināts no 13. lpp.)

Latvijas valdība piešķirusi piecus miljonus eiro valsts pētījumu programmai "Covid-19 seku mazināšanai". Kāds ir jūsu pienesums šajā projektā?

Viena no programmas sastāvdaļām ir jaunu vakcīnu radīšana. Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs sadarbojas ar Latvijas Organiskās sintēzes institūtu. Mēs piedāvāsim jaunus mākslīgos vīrusus, pie kuriem ar Organiskās sintēzes institūta izstrādāto ķīmikāliju palīdzību varēs „piešūt” gabaliņus no jaunā SARS vīrusa.

Uz jūsu pētījumu centra izstrādātās vakcīnas izveides

platformas bāzes Šveicē tiek izstrādāta vakcīna.

Mēs ar Šveices kompānijām vakcīnu izstrādē sadarbojamies jau kopš 2002. gada. Koronavīrusa vakcīnas izstrādei kompānija SAIBA ir izveidojusi vairāku universitāšu un privāto laboratoriju konsorcijs, kas izmanto mūsu izstrādāto vakcīnas izveides platformu, ko mēs Rīgā izveidojām jau pirms sešiem gadiem. Platforma ir materiālu un darbību komplekss, kas veic smes gadījumā dod iespēju izveidot jaunu vakcīnu.

Kā tapa šīs vakcīnas platforma?

Sākums bija interesants. Mūsu akadēmiskās darbības virziens ir saistīts ar augu vīrusiem, un mēs

nepieciešamo augu vīrusa genu, kas ir šīs platformas pamatā, ieguvām no inficētām lillijām piemājas dārzā...

Kāpēc tieši šis augu vīruss ir tik nozīmīgs?

Tāpēc, ka tas ir „elastīgs” un tajā var „iemontēt” gabaliņus no citiem vīrusiem. Mēs ar genu inženierijas palīdzību augu vīrusa karkasā ievieojām tādas proteīna gabaliņus, pret kuriem gribam dabūt antivielas. Koronavīrusa gadījumā tas ir gabaliņš no šī vīrusa, taču princips nemainās. Tā ir šīs mūsu platformas būtība. Uz mūsu izstrādātās platformas pamata jau ir izveidotas vairāk nekā 10 dažādas eksperimentālās vakcīnas.

Jūs uzsākat dalību pētījumā ļoti laikus?

Tiklīdz februāra sākumā Šveicē tika atklāts pirmais Covid-19 gadījums, kolēģas ar mums sazinājās un aicināja uzsākt darbu pie vakcīnas. Mums atlika tikai ievietot koronavīrusa fragmentus mūsu platformā. Mūsu darba uzdevums bija radīt sistēmu, kas ļauj iegūt vakcīnu lielos daudzumos.

Kādā stadijā šis pētījums ir pašreiz?

Rūpniecā gatavojas saražot vairākus tūkstošus dozu, lai varētu veikt pirmās klīniskās fāzes pētījumus, kas pēc būtības parādīs, vai vakcīna nav indīga. Pagaidām par efektivitāti var spriest

no netiešiem eksperimentiem.

Kad šī vakcīna varētu būt gatava?

Oktobrī – novembrī šī vakcīna varētu būt gatava nākamajam pētījumu posmam. Pašlaik tiek diskutēts, kurā valstī veikt pirmās fāzes pētījumus. Ar šo vakcīnu tiks vakcinēti brīvprātīgie cilvēki. Vakcīna tiek gatavota arī primāto pētījumiem – process norit paralēli, jo ir milzīgs laika spiediens. Parasti vakcīnu izstrāde notiek soli pa solim, tāpēc process norit daudzus gadus. Covid gadījumā mums ir laika limits. Seit ir tā stratēģiskā atšķirība. Tāpēc Covid vakcīnu projekti ir liels izaicinājums visām farmācijas kompānijām.

AUTORITĀŠU VIEDOKLIS

Rīgas Stradiņa universitātes Infektoloģijas katedras vadītāja
Ludmila Viksna
(Nedēļrakstam IR)

Par šo slimību mēs neesam iemācījušies praktiski neko!

Ir noskaidrots ierosinātais, bet zinātniskā literatūra tiek publicēta tik pārsteidzīgi, kā nekad nav bijis. Pasaules Veselības organizācija arī bijusi apjukumā un devusi rekomendācijas par medikamentiem, par kuŗu iedarbību nebija skaidrības. Mēs tagad nevaram saprast, kuŗš avots ir paties un kuŗš ne.

Es esmu klīniskā ārste, man jānodarbojas ar cilvēku individuāli, un es nevaru rekomendēt cilvēkiem neko tādu, par ko vispār nevar zināt, kas tas būs. Ja nu ir sliktāk? Pasaulē ir daudz vakcīnu, kuŗas pilnīgi nestrādā, jo protekcija ir 10%. (...)

Kāpēc dažos cilvēkos vīruss ir tik agresīvs, bet citi Covid-19 pārslimo salīdzinoši viegli? Infekcijas procesā ir trīs svarīgi posmi, – viens ir vīruss – cik tas ir agresīvs. Vīruss mainās, pārejot no viena cilvēka uz nākamo, un, ja tu ķēdē esi pirmais un vīruss ir sveigs un mundrs, sekas var būt smagākas. Vīruss nav ieinteresēts cilvēku nonāvēt, jo viņš cilvēkā dzīvo, līdz ar to vīrusam arī ir jāpārorientējas, jāķļūst uzmanīgākam, lai varētu izdzīvot, tāpēc ar laiku saglabājas tie vīrusa paveidi, kuŗi ir mazāk agresīvi. Otrkārt, daudz kas ir atkarīgs no vīrusa daudzuma, ko cilvēks uzņēmis. Trešais faktors – paša cilvēka organisms, vai tam ir kādas imūnsistēmas īpatnības vai blakus slimības, kas var arī būt nezināmas. (...) Gadījumus agrāk identificē, mediķi labāk izprot slimību, arī vīruss pakāpeniski kļūst vājāks. (...)

Esmu pārliecināta, ka vīruss no mūsu vides nekur nepazudis, pēc kāda laika iegūsim dabisko imunitāti vai nu uz laiku, vai uz visu mūžu. Domāju, ka parādīsies vakcīna, un tie, kas gribēs vakcinēties, to varēs darīt. Ir cerība, ka varētu parādīties arī zāles, bet pagaidām tā ir teorētiska iespēja.

Līdz šim ir bijusi vilšanās par visiem medikamentiem, kuŗus rekomendē.

Es ļoti lepojos ar to, kā mums iznāca Latvijā. Tie kuŗi valdības reakciju sauc par pārspilētu, nav redzējuši mirušos Itālijā, viņi nav pabijuši Maskavā, Ņujorkā, kur nevar apglabāt cilvēkus godam. Ja būs slimnieku skaits pieaugums, vai tiksīm galā? Jā, noteikti. (...)

Ģenētika varētu būt viens no elementiem, kāpēc slimība mazāk izplatījusies pie mums Latvijā.

***

Vakcīna kā “krievu rulete”

Ne tik sen Krievija pārsteidza pasauli ar paziņojumu, ka pirmā reģistrējusī vakcīnu pret koronavīrusu, tomēr ekspertu attieksme pret to ir ļoti rezervēta. Sensacionālo paziņojumu Krievijas prezidents Vladimirs Putins saviem ministriem sniedza valdības sēdē, palūdzot veselības aizsardzības ministram Mihailam Muraško sniegt sīkāku informāciju. Pats Putins apgalvoja, ka vakcīna esot “pietiekami efektīva”: “Tā veido noturīgu imunitāti un, atkārtotā, ir izgājusi visas nepieciešamās pārbaudes.” Pat Putina meita esot to jau izmēģinājusi – sākumā bijis 38 gradu temperatūra, taču tā normalizējusies divu dienu laikā. Krievijas prezidents gan neprecizēja, par kuŗu no viņa divām meitām ir runa. Zināms, ka viena no viņām nodarbojas ar medicīnu un ģenētiku, bet otra ir uzņēmēja.

Vakcīnai dots nosaukums “Sputnik V” (pēc starptautiskās klasifikācijas “Gam-COVID-Vac Lyo”), tā izstrādāta Krievijas akadēmiķa Nikolaja Gamaleja vārdā nosauktajā Nacionālajā epidemioloģijas un mikrobioloģijas centrā; plašākai sabiedrībai būšot pieejama no nākamā gada janvāra. Vispirms koronavīrusa pretpoti saņemsot mediķi un skolotāji. Tās varētu notikt jau septembrī. Interesi par iespēju iegādāties jauno vakcīnu izrādījusies jau 20 valstis, un tā tikšot popularizēta ārzemēs.

Farmakoloģijas eksperti un me-

diķu organizācijas ne tikai ārzemēs, bet pat pašā Krievijā vēl iepriekš brīdinājušas nesteigties un necensties par katru cenu izpildīt to, kas Rietumos jau nosaukts par “prezidenta Putina ambiciozo plānu” – būt pirmajiem pasaulē, bet potes saņēmējiem var izvērsties par “krievu ruleti”. Cik zināms, testēšana nav veikta pat simtam – tikai 38 cilvēkiem, kamēr zāļu izmēģinājumu trešā fāze saskaņā ar pasaules praksi paredz vairākus tūkstošus izmēģinājumu. Tostarp informācija par 38 jau notikušu testu gaitu nav publicēta un interesentiem jāapmierinās vien ar Krievijas apgalvojumu, ka nekādu blakņu neesot. Tas kārtējo reizi pārsteidzis Rietumu ekspertus, jo principā blakusparādības ir jebkurai potei, kaut vai tajā ziņā, kādas paliek pēdas dūriena vietā.

Pasaules veselības organizācijas (PVO) pārstāvis Tariks Jazarevičs komentējis, ka pētījumus šajā jomā pieklātos veikt saskaņā ar procedūram un normām, kādas pasaulē pieņemtas.

Hamburgas Bernharda Nohta institūta virusologs Jons Šmits-Kanazits vācu raidītājam *Deutsche Welle* paudis neizpratni, kā vispār iespējams apstiprināt reģistrēt vakcīnu, par kuŗu slēdzienu nav bijis iespējams dot neatkarīgiem ekspertiem un nav bijis arī nekādu publikāciju. ASV galvenais eksperts infekcijas slimību jautājumos Entonijjs Fauči nav slēpis šaubas par Krievijas paziņojumu segumu: “Radīt vakcīnu un pierādīt, ka tā ir droša un efektīva – tās ir divas dažādas lietas.” Tāpat ASV veselības ministrs Alekss Azars pavēstīja, ka centieni izstrādāt vakcīnu pret koronavīrusu nav sacensības, kuŗās svarīgi būt pirmajiem. ASV ir noslēgti līgumi par uzņēmuma *Moderna* izstrādātās vakcīnas ražošanu, divi uzņēmumi vakcīnas izstrādē jau saņēmuši trešo izmēģinājumu fāzi, kamēr Krievija ar savu vakcīnu to gatavojas sākt tikai tagad.

(Latvijas Avīze)

TRĪS REIZ TRĪS VIBRĒ PĀRI PASAULEI

Šogad pavisam negaidīti (un vēl tagad liekas gandrīz neiespējami!) arī man bija izdevība piedalīties Gaņezera 3x3 nodarbībās ASV, pat neatstājot dzīvokli Rīgā. Proti, virtuālās nodarbības bija paredzētas ne tikai pieaugušajiem, bet arī jauniešiem un bērniem. Sākumā gan es nebiju visai ieinteresēta, bet pēc vairākām sarunām ar māsu, kas man ieskaidroja, cik tas ir vienkārši, ja zini, ko un kā darīt ar savu datoru, un kaut ko par to, kas saucas „ZOOM”. Saņēmos un pieteicos, bet, kad saņēmu virtuālās nometnes programmu, biju pārsteigta par tās daudzpusību – bērniem Laima Zvilna mācīja izgatavot puķi, pusaudžiem un jauniešiem Ēriks Zeps mācīja par dančiem, bet Linda Treija palīdzēja zīmēt 3x3 gadagrāmatu un stāstīja par mākslu. Pieaugušajiem Linda mācīja gleznot ar dabīgām krāsām no produktiem, ko lieto ikdienā. Man tas likās kā Ķīnas abece – kādas gan krāsas var dabūt no maizes vai kartupeļiem? Lilita Spuris un Andris Rūtiņš runāja par latviskām rotām, to vēsturi un valkāšanu, bet vēsturnieks Dr. Uldis Neiburgs par Latvijas vēsturi, atmiņu un politiku Otrajā pasaules karā. Ingūna Bauere stāstīja, kā no idejas var tikt līdz grāmatai. 3x3 pavāri iemācīja, kā sagatavot mazaizlītus gurķišus, bet Dace Veinberga – kā uzskāņot kokli. Par jaunu 3x3 vēl neredzētu lietu runāja Spūru Atis, kuŗš stāstīja par to, kā, mainot ikdienas valodu, var mainīt savu pasaules uzverti. Man pat bija izdevība sazināties ar cilvēkiem, ko biju satikusi kādā no iepriekšējām klātienē

nometnēm un vairākiem paziņām no Klīvlāndes, kur biju pavadījusi divas trešdaļas no savas dzīves pirms pārcelšos uz Rīgu. To visu par iespējamu bija padarījis Māra Linde no Kalifornijas, ko vēl tagad apbrīnoju par viņas izdomu un spējam pie datora, jo viena otra lekcija bija apvienota ar klausītājiem (šoreiz jāsaka ar skatītājiem) arī no Katskiļu virtuālās nometnes. Neticami, ka nesēn mēs vēl tikai sapņojām par telefoniem, kur viens otru varēsīm redzēt, tagad skatāmies acis vai veselam simtam cilvēku. Fantastiski!

Pirms kādiem četrdesmit gadiem, kad ALAs valdes sēdē protokolēju lēmumu par nometni latviešu ģimenēm, nevienam no tur klātesošajiem ne prātā neienāca, ka šī kustība izplatīsies pa visu pasauli, kur dzīvo latvieši. Labi gadījās arī tas, ka tajā laikā ALAs valdē ārpuskolas izglītības nozari vadīja enerģiskā Dr. Līga Rūperte, kam valde uzticēja to izveidot. Un viņa to izveidoja tā, ka gandrīz visās latviešu mītnes zemēs kādreiz jau ir notikusi vismaz viena 3x3 nometne! Likās jau, ka šogad negantā vīrusa dēļ tās nenotiks, bet atkal mūsu vidū gadījās trīs enerģiskas, gudras latvietes, kas izkārtēja tā, ka piedalīties varēja visi, kas vien vēlējas, vienlīdz kur pasaulē viņi dzīvo. Liels paldies Mārai Lindei, Maijai Zaeskaī un Daigai Rūtiņai, kuŗas kopā veica šo lielo darbu, kas iepriecināja latviešus burtiski visā pasaulē.

Astrida Jansone

FRAGMENTS NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

SILVIJA GRIGULIS DŽONSA

Un ko nu?!

Uzrakstīt šo grāmatu mani iedvesmoja mazbērni – Lūks, Sofija, Harijs, Sallija, Konrāds, Ambēra, Klāudija, Jūlija, Dilans, Sems, Marta, Henrijs un Ēriks. Grāmata ir veltījums viņiem! Savukārt grāmatu rakstīt mani iedrošināja viņu vecāki – Kristīne, Konrāds, Eleonora, Ēriks, Lībija un Monika. Bērnu atbalsts, tāpat kā manu vedeklu Gizēlas un Mērijas un znotu Džona, Marka un Krisa uzmundrinājums man bija nenovērtējama palīdzība, lai īstenotu šo neparasto ceļojumu pagātnē un ļautu atgriezties manas bērnības pasaulē.

Šī grāmata tapa ļoti īpašā laikā. Latvijai, kur esmu dzimusi un kurai pieder mana sirds, ir apritējuši simt gadu. Mani atmiņu stāsti lai ir veltījums arī manai dzimtenei un visiem, kuri tajā pieminēti!

Daudzi, kurus pieminēju šajā grāmatā, vairs nav starp mums, taču viņi arvien būs dzīvi manā sirdī.

Manas bērnības gaitas nav iedomājamas bez maniem brāļiem Andreja un Viktora, un – visubeidzot – šo grāmatu es veltu arī savam mīļajam vīram Harijam.

***

Kad biju maza meitene, tēvs manā atmiņu klādē ierakstīja novēlējumu "Dzīvo dzīvē dzīvu dzīvi!"

Kad gan dzīvā dzīve var būt pa istam dzīva, ja ne kara laikā, un jo īpaši tad, ja tev ir vien astoņi līdz trīspadsmit gadu? Tagad, astoņdesmit gadu vecumā, pāragoties atpakaļ, es saprotu, ka kara laikā piedzīvotais man patiešām ir licis dzīvot ļoti dzīvu dzīvi.

Grāmatā es stāstīšu par saviem vecvecākiem un savu bērnības laiku. Šādam solim mani iedvesmoja mazmeitas Ambēra un Sallija, kuras, savus skolas projektus gatavojot, mani reiz izjautāja par veciem laikiem. Toreiz es mēģināju uzlikt uz papīra dažus notikumus, ko biju dzirdējusi no savas mātes. Tas man atsauc atmiņā dažādus pašas piedzīvojumus, kas beigu beigās savirknējās stāstu krājuma par dzīvi pirmskara Latvijā, tad Otrā pasaules kara laikā un visubeidzot – Vācijas bēgļu nometnēs. Stāstiem būtu jāturpinās Anglijā, kuru mani vecāki izvēlējās par savu mītnes zemi, vietu ar mums nepazīstamu kultūru un citu dzīves stilu. Būtu jāturpinā. Bet tad jau es biju izaugusi.

Es gribētu, lai mani mazbērni šos stāstus uztver kā viņu vecmāmiņas piedzīvojumus, bet, ja vēlas, tad arī kā brīdinājumu – blēņas darīt nav labi!

Ambera raksta...

"Mana vecmāmiņa ir dzimusi Rīgā, Latvijā. Viņai ir divi brāļi, un kopā ar tēti un mammu viņa dzīvoja pie jūras. Tad sākās Otrais pasaules karš. Viņas ģimenei

Mans vecvectēvs Jāzeps Rimša un vecvecmāte Agnese (Poča) Rimša ar savām trīs meitām, ap 1890. gadu.

bija jādodas projām no mājām. Viņi šķērsoja teju visu Eiropu, braucot gan ar kuģi, gan ar vilcienu, gan ar smago automašīnu, gan ejot kājām un laiku pa laikam arī "balsojot" mašīnas. Pēc kara vecmāmiņa dzīvoja Anglijā un tur satika manu vectēvu. Abi apprecējās un atbrauca uz Īriju.

Pavisam kopā vecmāmiņa ir mācījusies vienpadsmit skolās. Divas no tām bija Latvijā, viena – Polijā, divas – netālu no Berlīnes. Četrus gadus ģimene nodzīvoja netālu no Dānijas robežas, un tur vecmāmiņa skolā iemācījās vācu un angļu valodu. Kad viņai bija četrpadsmit gadu, viņa nomainīja vēl trīs skolas. Pēc tam sekoja divas koledžas, kurās vecmamma izmācījās par skolotāju. Viņa ir mācījusi skolēnus Āfrikā, Kanādā, Anglijā un Īrijā."

Ambera J. B. (13 gadi)

LATVIJA**LEGENDA**

Manuprāt, labs sākums šim stāstījumam ir mana vectēva Jāzepa neparastā piedzimšana. Viņa ierašanās šajā pasaulē patiešām bija unikāla. Legenda vēsta, ka kādā tumšā naktī, kad laukā plosījās vētra, kāds ārpusē skaļi daudzija dzīvojamās mājas durvis. Bija stipri vēls, ļaudis jau bija

gan tur notiek. Negatnieki nogalināja katru, kas parādījās istabas durvīs. Projām ejot, viņi namam pielaida uguni, un tas no dega līdz pamatiem. Vienīgā, kas toreiz izglābās, bija saimnieka jaunā sieva, Viņa bija bērniņa gaidībās un tonakt gulēja klētiņā.

Izdzirdējusi kļiedzienus pagalmā un ieraudzījusi namu liesmās, viņa iebēga mežā, atrada mežsarga māju un lūdza patvērumu. No uztraukumiem un izbailēm viņai sākās dzemdības, un tajā pašā naktī pasaulē nāca veselīgs puisēns, kuru nosauca par Jāzēpu. Pēc dēla piedzimšanas jaunā saimniece drīz vien

Jāzēpu izmitināja atsevišķā saimes namiņā. Tur viņš dzīvoja un strādāja, līdz kažoks bija gatavs. Kad skroderim bija jādodas projām, viņš uzrunāja Agneses tēvu, sacīdams, ka vēlas precēt viņa meitu. Uz to Poču saimnieks atbildējis, ka Agnese vēl esot gluži bērns un, ja pēc pāris gadiem Jāzēps savas domas nebūs mainījis, tad lai nāk un bildina, bet pagaidām lai ejot projām.

Jāzēps tā arī izdarīja. Viņš devās projām, bet pēc pāris gadiem atgriezās, apprecēja Agnesi un sāka dzīvot Poču mājās. Viena pēc otras viņiem dzima meitas, līdz beidzot pasaulē nāca arī dēls

Es ar mammu Jūliju Rīgā, 1939. gads

nomira, bet mežsargs ar sievu paturēja mazo zēnu un audzināja kā pašu dēlu. Jāzēps nelīdzinājās citiem bērniem. Viņam bija gaiši mati un zilas acis, viņam nepatika lauku un meža darbi. Pamāte viņu iemācīja šūt. Šis amats viņam gāja pie sirds un arī padēvēs.

Laiks ritēja, Jāzēps kļuva par labu un apkārtne ieredzētu skroderi, un jau pavisam drīz pats pelnīja sev iztiku. Ar šujmašīnu padusē viņš staigāja no mājas uz māju, kur no saimnieku dotajiem audekliem darināja mēteļus un uzvalkus. Viņš prata labi uzšūt tolaik iecienītos aitādu kažokus, tāpēc viņam aizvien bija darba pilnas rokas.

Tā, apkārt ceļodams, kādu dienu Jāzēps piekļaudzināja pie Poču māju namdurvīm. Sešpadsmit gadus vecā saimnieka meita Agnese viņam atvēra durvis un laipni aicināja ienākt, jo viņas tēvam akurāt vajadzējais jauna kažoka.

Konstantīns. Ģimenē pavisam auga divpadsmit bērni. Divas meitenītes nomira vēl zidaiņa vecumā, divas citas – pusaugu gados. Pārējie astoņi auga griezdamies un veidoja kupli sazarotu dzimtu. Es esmu viena no šīs Rimšu dzimtas atvasēm.

PIRMĀ PASAULES KARA BEIGAS

Kad beidzās Pirmais pasaules karš, Rimšu ģimene no Petrogradas sagaidīja atgriežamies manu vecmāmiņu Salomeju un divus viņas bērnus – Valdi un Jūliju. Mans vectēvs Francis Arulis kara laikā bija pazudis bez vēsts, acimredzot bija gājis bojā. Nebija arī nekādu ziņu par vecāko meitu Viktoriju, kura kā medmāsa bija strādājusi armijas hospitālī un mājās tā arī vairs neatgriezās. Vissmagākais trieciens ģimenei tomēr bija vienīgā dēla Konstantīna bezvēsts pazušana.

(Turpinājums sekos)

Mūzeja "Latvieši pasaulē" mēneša priekšmets Trimdas roks

20. gadsimta 70. un 80. gados latviešu trimdas sabiedrībā attīstījās jauns mūzikas virziens – populārajai tradicionālajai latviešu etnografiskajai, košu un instrumentālajai mūzikai pievienojās oriģināla rokmūzika, kas tika rakstīta latviešu valodā. To kompo-

nēja un atskaņoja trimdas latviešu jaunieši. Trimdas rokgrupu sniegums ātri kļuva pieprasīts – mūzikas ieraksti tika sūtīti no vienas valsts uz citu, jaunieši latviešu nometnēs un sarīkumos visā pasaulē dziedāja un dejoja pie tām pašām dziesmām.

Grupas "Akacis" singls "Sirsniņa" un tās ražošanas "stempers" (vinila plates metāla matrica), izdots 1983. gadā ASV. Vāka dizainu veidojis mākslinieks Aivars Šmits

Grupa "Akacis" pie iecienītās ēstuves, no kuras netālu notika mēģinājumi Bronksā, Ņujorkā, 1978. gadā. No kreisās: Jānis Abens, Aivars Šmits, Gatis Gaujenieks, Mārtiņš Štrauss

Latviešu trimdas rokgrupas spēlēja arī saviesīgos vakaros dziesmu svētkos, jauniešu kongresos un nereti devās turnejās uz latviešu kopienām citās valstīs. Rokgrupas radās teju visur, kur dzīvoja latvieši, piemēram, "Akacis" (ASV), "Arvīds un Mūrsītēji" (Lielbritānija), "Ļembasts" (Australija), "Ludvigs dzird" (Vācija), "Skandals" (Kanada)

un citas. Katrai no tām bija savs mūzikālais stils un sekotāji. 20. gadsimta 80. gadu beigās dažas no rokgrupām iepazinās ar Latvijas mūziķiem un kopā spēlēja koncertus gan Latvijā, gan Eiropā.

"Akacis" bija viena no vispopulārākajām mūzikas grupām ārpus Latvijas 20. gadsimta 80. gados. Viena no vispazīstamākajām viņu dziesmām ir "Sirsniņa" – dziesma, kurā tiek apspriesta identitātes dalīšana starp latviešu trimdas sabiedrību un ASV popkultūru. Dziesmas teksta autors ir grupas vadītājs Gatis Gaujenieks. Dziesma "Sirsniņa" ir pārdzīvojusi laiku un robežas starp ASV un Latviju – to ierakstījuši arī Latvijā dzīvojošie mūziķi un tā ir labi zināma Latvijā.

*Tavā itin isā mūžiņā
jau galviņa kārtīgi sajaukta.
Starp partijām un baznīcu,
ar hamburgeri un pīrāgu!*
Singla otrajā pusē dzirdamas vēl divas papildu dziesmas – "Skābeklis" un "Iesvētības". Trimdas sabiedrībā dziesma "Skābeklis" kļuva par grupas "Akacis" zināmāko darbu.

*
Visplašāko informāciju par latviešu mūzikas ierakstiem varat izlasīt grāmatā

Atis Gunivaldis Bērtiņš.
latviešu skaņuplašu vēsture II

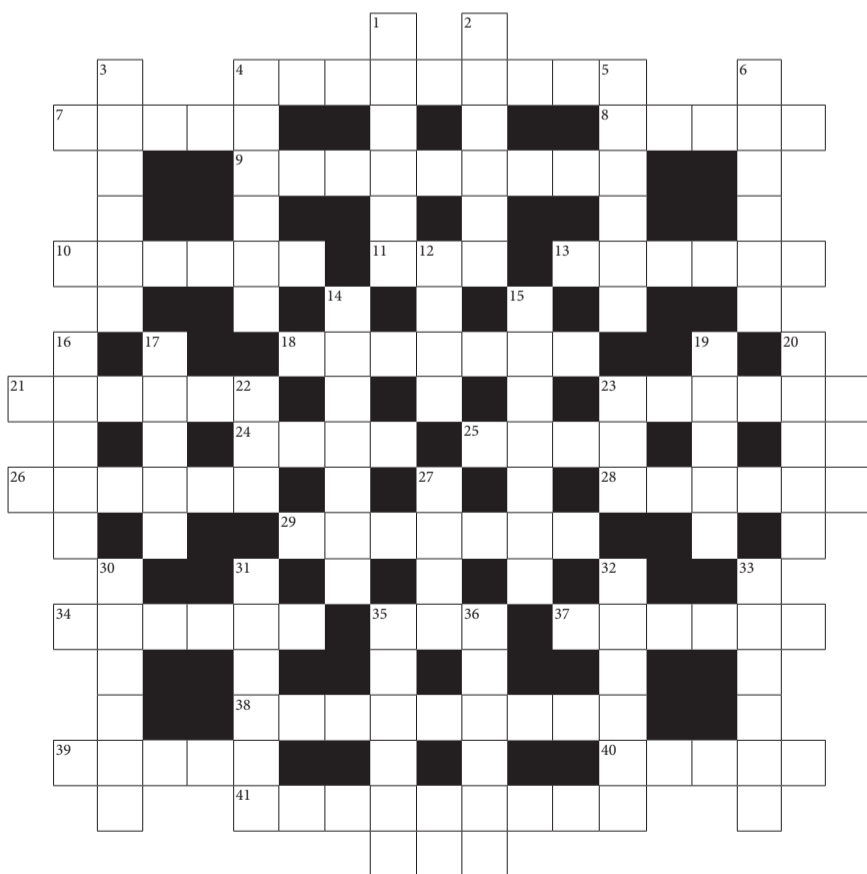
Nodaļa „Latviešu skaņuplates pēc Otrā pasaules kara latviešu trimdas zemēs (1945-1991)”. Grāmatu varat iegādāties, rakstot Inesei Zaķis.

Cena – 80, - dolari, t. sk. pasta izdevumi.

Pasteidzieties! Grāmatas redakcijā ir ierobežotā daudzumā.

Sastādījis KĀRLIS PĒTERSONS

KRUSTVĀRDU MĪKLA

Līmeniski. 4. Dziļūdens kamera okeanogrāfiskiem pētījumiem. 7. Folkloras sacerējums. 8. Lokveida pārsegumi. 9. Somu komponists (1865-1957). 10. Sena franču tautas deja. 11. R. Ezeras romāns. 13. Speciāli atlasīts komplekts. 18. Spārnots briesmonis, pūķis. 21. Vingrošanas ierīce. 23. Budistu templis. 24. Ostas celtne kuģu remontēšanai. 25. Pilsēta Vidzemē.

26. Pilnīga neveiksme. 28. Rupja krāsotāju ota. 29. Garnele. 34. Kukaiņēdāju kārtas dzīvnieks. 35. Izcili kara lidotāji. 37. Bišu dzimtas kukainis. 38. Pilsēta Kazachstānas austrumos. 39. Ievērojamas augstas personas pavaļoni. 40. Bībeles tēls. 41. Valodniecības nozare.

Stateniski. 1. Akustiska signālierīce. 2. Vērtspapīrs. 3. Sabiedriskās pirtis Senajā Romā. 4.

Suņu šķirne. 5. Sadauzīt. 6. Latviešu komponiste, pianiste (1902-1977). 12. Kuģa pavārs. 14. Rauga mīklas cepumi. 15. Kukaiņi. 16. Zvejas rīks. 17. Politikas virziens. 19. Tirgus laukums un tautas sapulču vieta Senās Grieķijas pilsētās. 20. Augstākais dievs seno skandināvu mitoloģijā. 22. Viena no mākslīgajām valodām. 23. Termins karšu spēlēs. 27. Kaujas cirvi. 30. Novada centrs Kurzemē. 31. Nevajadzīgas. 32. Silķveidīgo kārtas zivs. 33. Nāra. 35. Lašveidīgo kārtas zivs. 36. Rīgas pilsētas daļa.

Krustvārdu mīklas (BL Nr.31) atrisinājums
Līmeniski. 7. Miltrasa. 8. Arabeska. 10. Sters. 11. Aknas. 12. Pasakalja. 16. Tortes. 19. Teniss. 20. Statika. 21. Usuri. 22. Ibisi. 23. Malme. 24. Seims. 25. Klīve. 28. Klupe. 30. Planēta. 31. "Oskars". 32. Sparta. 36. Antreks. 40. Modri. 41. Tinis. 42. Austrija. 43. Makaroni.

Stateniski. 1. Elara. 2. Maskas. 3. Ranka. 4. Lauta. 5. Kafija. 6. Osaka. 7. Matadors. 9. Alauksts. 13. Krēta. 14. Perimetrs. 15. Periskops. 17. Stimuls. 18. Akcents. 26. Lisabona. 27. Inese. 29. Putraimi. 33. Andris. 34. Atsākt. 35. Pruss. 37. Rogas. 38. Kalme. 39. Sirot.

Uz salas Daugavā pie Kokneses top Likteņdārzs – gaišas atceres vieta, kur svinēt latviešu tautas izturību un spēku. Tas ir arī Tavas ģimenes un dzimtas Likteņdārzs, veltīts visiem latviešiem, kas 20. gadsimtā gājuši bojā vai cietuši svešu varu dēļ. Likteņdārzs top kopdarbībā un par ziedojumiem, tā atbalstītāju skaits jau pārsniedz 500 tūkstošus. Mūsu nākamais lielais kopdarbs – uzcelt Saieta namu! **Palidzi! Ziedo!**

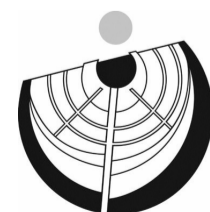
Nodibinājums "Kokneses fonds"
Adrese: Lāčplēša iela 75B, Rīga, LV-1011, Latvija
info@koknesesfonds.lv

Ziedojumiem EUR:

AS "Citadele banka"
Konts: LV94PARX001521116001
SWIFT: PARXLV22

Starpniekbanka ziedojumiem USD:
USA CITIBANK, N.A., NEW YORK
Konts: 36392149
SWIFT/BIC: CITIUS33

Vairāk informācijas
www.liktendarzs.lv

LIKTEŅDĀRZS

SPORTS

Andra Levite kļūst par paralimpiskās kustības patronesi

Latvijas Valsts prezidenta kundze Andra Levite ir piekritusi kļūt par paralimpiskās kustības patronesi, tādējādi atbalstot paralimpiskās kustības attīstību Latvijā.

Andra Levite

“Esam ļoti pagodināti un pateicīgi Valsts prezidenta kundzei, ka viņa ir piekritusi kļūt par paralimpiskās kustības patronesi. Tas valsts augstākajā līmenī vērs uzmanību uz to, ka cilvēki ar invaliditāti iespēju paplašināšana un pasporta attīstība ir neatņemama veselīgas sabiedrības attīstības daļa,” saka Latvijas Paralimpiskās komitejas prezidente Daiga Dardzīte. Viņa atzīst, ka “īkdienu joprojām bieži nākas sastapties ar vēl no padomju laikiem mantotiem priekšstatiem par to, ka Latvijā jau cilvēku ar invaliditāti ir ļoti maz, ka viņiem neko nevajag un ka jautājums par cilvēku ar invaliditāti iespējām nav no svarīgākajiem risinājumiem jautājumiem. Taču cilvēki ar invaliditāti ir daļa no mums – mūsu bērni, ģimenes locekļi, kaimiņi vai darba kolēģas”.

Porziņģis mātās no kļūdām

Mūsu laikraksta iepriekšējā numurā ziņojām, ka spēlētārs Dalasas *Mavericks* un Losan-

dželosas *Clippers* par divu tehnisko sodu nopelnīšanu no zāles tika izraidīts Kristaps Porziņģis. Tas sacēla lielu ažiotažu, basketbolisti pauda neizpratni. Tomēr sev atvēlētajā laikā Porziņģis pamanījās iekļūt arī Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) dienas spilgtāko epizožu *top 10*.

Kristaps Porziņģis pēc izraidīšanas no zāles secina, ka nākotnē viņam jābūt gudrākam par pretiniekiem un jākontrolē savas emocijas. Pirmās ceturtdaļas vidū Porziņģis nobloķēja Polu Džordžu, taču tiesneši fiksēja pārkāpumu. Latviešu basketbols izrādīja neapmierinātību un viņam piešķīra tehnisko piezīmi. Savukārt otrā puslaika trešajā minūtē Luka Dončičs saķērās ar Markusu Morisu, Porziņģis metās aizstāvēt komandas biedru un pagrūda pretinieku. Šo rīcību tiesneši novērtēja ar otru tehnisko piezīmi, kas nozīmēja, ka Porziņģim spēle bija beigusies. “Redzēju Morisu stājamies preti Dončičam, un man tas nepatika, tāpēc tā arī reaģēju. Tas bija gudri no viņu puses, taču man jābūt vēl gudrākam un jākontrolē savas emocijas,” pēc spēles preses konferencē teica Porziņģis. Kristaps uzskata, ka otrajā situācijā nebija pelnījis tehnisko piezīmi. “Tiesneši noskatījās atkārtojumu un darīja to, kas viņiem jādarā. Spēle, iespējams, varēja ievirzīties citā gultnē. Taču, kas noticis, tas nav iespējams. Biju pārdomājis vairākus scenārijus, kā spēle ritēs, taču nebija ienācis prātā, ka tikšu pie divām tehniskajām piezīmēm. Savāda situācija, taču centīšos to neatkārtot,” skaidroja Porziņģis. „Vajadzēja būt gudrākam, jo biju jau iekrājis vienu tehnisko piezīmi. Tajā brīdī kaut kā tas neienāca prātā. Šādā situācijā neesmu bijis, un viņiem izdevās no manis izdabūt vēlamo reakciju. Man jāmātās no notikušā un jādodas uz priekšu. Nevaram

atļauties šādi rīkoties, taču no šādām kļūdām var mācīties tikai reālās spēles situācijās,” secināja Porziņģis.

Kristapa Porziņģa pārstāvētā Dalasas *Mavericks* komanda izcīnīja uzvaru Nacionālās basketbola asociācijas (NBA) izslēgšanas turnīra spēlē. *Mavericks* ar rezultātu 127:114 pārspēja Losandželosas *Clippers*, seriā lidz vienas komandas četrām uzvarām panākot neizšķirtu 1-1. Dalasai šī ir pirmā uzvara šosezon četros savstarpējos duelos. Regulārajā čempionātā *Mavericks* trīsreiz zaudēja *Clippers*.

Porziņģis laukumā pavadīja 30 minūtes, guva 23 punktus (2p. 4/9, 3p. 3/4, soda metieni 6/8) un izcīnīja 7 atlekušās bumbas. Kristapa kontā arī 1 bloķēts metiens, 2 kļūdas, 4 piezīmes un pozitīvs +/- rādītājs +1. *Mavericks* sastāvā rezultatīvākais bija Luka Dončičs, kurš guva 28 punktus, izcīnīja 8 atlekušās bumbas un veica 7 rezultatīvas piespēles. 17 punktus pievienoja Tims Hārdevejs juniors, 16 guva Trejs Burks, 15 iemeta Sets Karijs, bet Bobana Marjanoviča kontā 13 punkti un 9 atlekušās bumbas. Savukārt *Clippers* sastāvā Kavaļi Lenards guva 35 punktus un izcīnīja 10 atlekušās bumbas, 23 punkti Lū Viljamsa kontā, bet 14 punkti un 10 atlekušās bumbas Polam Džordžam. Spēles gaitā *Mavericks* komandai bija pat 18 punktu pārsvars, bet *Clippers* ne reizi šajā spēlē neieguva vadības grožus. *Mavericks* pieļāva salīdzinoši maz kļūdu – tikai 9. Serijas pirmajā spēlē Dončičam vienam pašam bija 11 kļūdas.

Kristaps Porziņģis aizvadītajā *play-off* cīņā pret Losandželosas *Clippers* savāca iespaidīgu statistiku, kas ļāva viņam iekļūt komandas rekordu grāmatas vēsturē. Latvietis kļuva par otro basketbolistu *Mavericks* vēsturē, kurš iemetis vismaz 30 punktus, izcīnījis vismaz 10 atlekušās bumbas un reālizējis vismaz piecus tālmetienus *play-off* iz-

cīņas spēlē. Iepriekš to bija izdarījis tikai Dalasas vienības leģenda Dirks Novickis, kurš, kā ziņo statistiķis Džastins Kubatko, ir arī vienīgais spēlētājs NBA vēsturē, kurš izslēgšanas spēļu dueli sasniedzis vismaz 50 punktu robežu.

Basketbola spēle teātra zinātnieces Silvijas Radzobes piemiņai

Cēsu sporta hallē 23. augustā mākslas festivālā “Cēsis 2020” notika teatrāla performance “Silvijai Radzobei veltīta basketbola spēle” ar Latvijas aktieru, basketbolista Dāvja Bertāna un komiķa Jāņa Skuteļa piedalīšanos.

Dāvis Bertāns Silvijas Radzobes piemiņas turnīrā

Basketbolu spēlēja dažādu paaudžu un fiziskās sagatavotības teātra un sporta entuziasti. Nacionālā teātra aktieri Guntars Grasbergs, Jānis Vimba, Mārcis Manjakovs, Raimonds Celms, Jaunā Rīgas teātra aktieri – Kaspars Znotiņš, Vilis Daudziņš, Ivars Krasts, Liepājas teātra aktieri Gatis Maliks, Viktors Ellers, Egons Dombrovskis, Dailes teātra aktieri – Dainis Grūbe, Juris Žagars, Gints Grāvelis, Artūrs Dīcis, Jānis Strenga, Andris Bulis un Intars Rešetins.

FIBA atceļ Eiropas čempionātu 3x3 basketbolā

Starptautiskā Basketbola federācija (FIBA) atcēlusi Eiropas čempionātu 3x3 basketbolā, informē Latvijas Basketbola savienība (LBS). *Covid-19* pandēmijas attīstības dēļ Beļģijā un daudzās citās Eiropas valstīs pēdējās dienās pastiprināti ierobežojumi ceļošanai un sabiedrisko pasākumu rīkošanai. Rūpējoties par spēlētāju veselību, FIBA Eiropas nodaļa sazinā ar rīkotājvalsts basketbola federāciju un lokālo organizācijas komiteju atcēlusi Eiropas kausa izcīņas (čempionāta) turnīrus, kas no 24. līdz 26. septembrim bija paredzēti Antverpenē.

Latvija ir pēdējo trīs Eiropas čempionātu medaļniece. 2017. gadā par čempioniem kļuva Latvijas vīri, kas gadu vēlāk izcīnīja sudrabu, bet pērn pie bronzas godalgām tika Latvijas dāmas.

Agnis Čavars, Kārlis Pauls Lasmanis, Nauris Miezis un Edgars Krūmiņš
// FOTO: FIBA.com

Iepriekš FIBA atcēla augusta beigās Ungārijas pilsētā Debrecenā paredzēto U-18 Pasaulē kausa izcīņu 3x3 basketbolā.

(Turpināts 20. lpp.)

Latvijas un ASV kopuzņēmums BALTINAMI piedāvā:

** Pirkat Jūsu daudzdzīvokļu namu vai tā daļu Rīgā
** Namu apsaimniekošanu un juridisko pārstāvēšanu Latvijā

A.Batarags 201-788-5315 (NJ)
abatarags@optonline.net
A.Padegs 845-462-3317 (NY)
apadegs@optonline.net

IZDEVĪGI APDROŠINĀJUMI

LRFA.org
215.635.4137

Veselības | Medicare | Dzīvības | Ceļojumu

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Kravas pārvadājumi starp ASV un Latviju!

Visāda veida kravas sūtījumi: **pārcelšanās** (uz vai no Latvijas), **jūras transports, gaisa kravas** un arī naudas pārsūtījumi (caur Baltic Financial Services).

Stākā informācija atrodama LASL mājas lapā, paciņu nodaļā: www.lasl.com vai zvanot: 973 744 6565.

Pieņemsim paciņas un grāmatu sūtījumus iestādēm, kā arī komerciālos un personīgo mantu sūtījumus. Lūdzam iepriekš pieteikt lielāka apmēra sūtījumus! Ievērosim sabiedriskās attālinājuma normas, lai nevienam nebūtu jābaidās mūs satikt pie mantu nodošanas!

Aizvadītas Gaŗezera un Katskiļu 3x3 virtuālās nometnes

(Turpināts no 6. lpp.)

Gaŗezera 3x3 ievirze "Katrš pats savas laimes kalējs"

Ceturtdienas vakara Spuru Ata vadītājā ievirzē katram vajadzēja ne tikai pārdomāt, bet arī "iegrāmatot" savu attieksmi pret kādu notikumu pašā dzīvē no trim aspektiem – negatīvā, objektīva, pozitīva. Domāt – tas nav grūti, uzrakstīt – tas jau prasa iedziļināties.

abas 2020 Virtuālo 3x3 nometņu rīkotājas, Laila Medne un Māra Linde

Gaŗezera 3x3 ievirze "Latviskā izglītība ASV."

Trešdienas vakara ievirzē Amerikas latviešu apvienības (ALA) Izglītības nozares vadītāja (arī ilggadēja Čikāgas Krišjāņa Barona skolas vadītāja un skolas pārzine, un arī bijusi Gaŗezera Vasaras Vidusskolas (GVV) vadītāja) Elisa Freimane stāstīja Zoom klātesošajiem par latvisko izglītību ASV un

sniezda pārskatu par nedēļas nogales skolām ASV pilsētās, un par vasaras skolām un nometnēm. Pēdējos gados ir bijušas dažas ievērojamas pārmaiņas, piemēram, ka nogales skolas vairs neseko tikai ALA vadlīnijām, bet arī diasporas skolu vadlīnijām, ko izdod Latvijas Kultūras un Izglītības ministrijas. Kursas Vasaras Vidusskola un Gaŗezera Vasaras Vidusskola šovasar piedāvāja

"virtuālas" programmas. Vairākas nogales skolas arī tādas piedāvāja pandēmijas laikā. ASV skolēnu un audzēkņu degsmi par sadarbību šajā pandēmijas laikā ir redzama 2 videoklipos, vienā kur dzied bērni un jaunieši no vairākām ASV skolām ("Jauna Dziesma", vārdi: Guntars Račs, mūzika: Lolita Ritmane) un otrā, kur uzstājas šīs vasaras GVV absolventi ar tautas deju.

(Turpināts no 7. lpp.)

Pavasari pārstāvēja Kurzeme ar Lieldienu un kristību tradīcijām, pādes dīdīšanu. Suitu piemiņas stūrīti izstādīts Marijas Lāces pašausts tautastērps, cimdi, atmiņu klade. Dzīvodama Jūrkalnē pie paša krasta, Lāču ģimene redzēja Kārli Skalbi ar laivu aizbraucam uz Zviedriju. Pati Marija, sakot „kad es gāju projām” (resp. kad mani izsūtīja) redzēja, svešās mājās izvazātus, cimdus kurus bija adījusi savam brālim – tam pašam Augustam, kas iedziedājis mūsai grāvēju „Es izjāju prūšu zemi”. Bet Marija, saadījusi bērnu pūra cimdus izdalīšanai saviem bērniekiem, nodziedāja „Pie Dieviņa gari galdi”. Senajos laikos muižkungs esot atļāvis priecāties tikai no Miķeļiem līdz Mārtiņiem. Vidzemes vasarā, Jāņu dziesmu līgotnē, nofilmētā Olga Pommere dzied. Arī Sēlijas rudenī Dignajā Milda Ruzuka izdzied kāzu laiku, kad raža novākta un tās zelta bagātība celta svētku galdā. Pie atsevišķām teicējām esot braucis pat Emīlis Melngailis noklausīties senās dziesmas, tās pašas, kuŗas varam tagad arī mēs noklausīties un noskatīties filmās, kuŗas rāda piecpadsmit teicēju izstādē. Paldies izstādes

Par ko runāja Gaŗezera un Katskiļu 3x3 nometnēs? Virtuālo referātu atstāsti

iekārtošanas atbalstītājiem gan graudā, (LNB ar telpām, Brīvdabas muzejs aizdodot senlietas un LG digital Latvia gādājot ekrānus) gan naudā (Latviešu fonds, trīs reizes pa \$2000.) Izstādes vidē radīta latviskas mājas aura, kas atbilda četru novadu īpašībām, laikā kad teicējas tur vāca, glabāja, un nodeva tālāk savas dziesmas un savas zināšanas.

Ludis Šmidchens, garamantas.lv, Ganu Jūle: Intrīģējošs folkloras stāstījums.

Bērziņu Minna (1880-1968) savu autobiogrāfisko darbu "Ganu Jūle" veltīja "maniem mīļiem bērniem, mazbērniem, draugiem dzimtenē un svešumā". Līdzīgi, liekas, profesors Guntis Šmidchens veltīja savu ierosinošo ceturtdienas vakara referātu katram no mums, virtuālajiem klausītājiem. Guntis mierīgi, ar konkrētiem pētniecības piemēriem mudināja mūs katru arī pameklēt, arī savienot atrastos sīkos folkloras zibšņus plašākā personīgā dzimtas izpratnes ainavā.

Jau sākot ar Atmosdas laiku, kad Guntis Latvijā ciemojās pie folkloristiem Helmi un Daiņa Staltiem, Guntis ir meklējis pierakstītas garamantas no Talsu apkārtnes, no kurienes cēlies gan viņa tēvs, gan māte. Gadu gaitā Guntim izdevies no

radnieka, toreizējā skolnieka, Luza Šmidchena vietējā saimnieka stāstīto pasaku pierakstiem, no radnieces Minnas Bērziņas "Gana Jūles" piedziņojumu aprakstiem, no Talsu rajona pierakstītām un dziedātām Jāņu dziesmām un pat melodijām veiksmīgi uzburt skanīgu un precīzu savu senču lauku saimes pasauli. "Ligo Jānīti!" Guntis nodzied mums savdabīgo piedziedājumu un jūtam, ka arī mēs uz brīdi Jāņu naktī ligojam kopā ar Gunša dzimtu pie Talsiem.

Pirms trim vasarām Katskiļu 3x3 folkloras lektore Baiba Krogzeme iepazīstināja ar vietni www.garamantas.lv. Šmidchens arī izceļ šīs vietnes un www.dainuskapis.lv folkloras materiālu bagātību un pieejamību, cildinot baltiešu folkloristu darbu pavērt baltiešu folkloras pētniecību plašākai publikai. Sekojot Gunša paraugam – izmēģināsim! Papētīsim to, kas pieejams no mūsu dzimtu novadiem. Padziedāsim ar sen aizsaulē aizgājušiem senčiem, līdz tie atkal šēž d zīvespriecīgi uz akmens pie ugunskura mums blakus.

Referātu atstāstus pierakstījušas

Sandra Milevska un Sarma Muižniece Liepiņa

SARĪKOJUMI/DIEVKALPOJUMI

SARĪKOJUMI

Redakcija lūdz lasītājus sazināties ar sarīkojumu un dievkalpojumu rīkotājiem, precizējot, vai paredzētie sarīkojumi notiks, vai tie ir atcelti!

LOSANDŽELOSA (CA)

Losandželosas latviešu namā (1955 Riverside Dr., Los Angeles, CA 90034).

Mūsu draudze vēl nedrīkst rīkot dievkalpojumus Losandželosā.

SIETLA (WA)

Sietlas latviešu sabiedriskais centrs (11710 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125). Mājas lapa: www.seattlatviancenter.com

SV. PĒTERSBURGA (FL)

Sv. Pētersburgas latviešu biedriba (5220 Brittany Dr. S, Apt. 1410, St. Petersburg, FL 33715), tālr.: 727-8272338.

Uzmanību! Mainījusies biedribas Facebook lapa, lūdzam sekot mūsu jaunajai lapai "Latviešu Biedriba St. Petersburg FL". Sikāku infomāciju par pasākumiem var uzzināt Biedribas Facebook lapā vai zvanot Dacei Nebarei Tel: 917-755-1391

TĒRVETE

Valdes sēdes – katru ceturtdien 19:30 Centrā.

Pensionāru sanāksmes pirmdienās, 13:00, Info: 514-992-9700. www.tervete.org

ZIEMEĻKALIFORNIJA

(425 Hoffman Ave, San Francisco), Info: www.zklb.wordpress.com, ZKLB sekr. un informāc. daļas vadītāja Una Veilande tālr.: 408-813-5104, e-pasts: una.veilande@gmail.com.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.:** (58 Irving st, Brookline MA 02445), Info: 617-232-5994, e-pasts: bostonastrimdasdraudze@gmail.com, tālr.: 617-232-5994. Māc. Igors Safins. Tālr.: 617-935-4917. E-pasts: igorssafins@gmail.com. Runas stundas trešdienās 10:00 – 15:00. **Dievk. notiek 11:00.** Dievk. 12:00 Bībeles stunda.

• **Čikāgas latv. ev. lut. Ciānas dr.:** (6551 W Montrose Ave, Chicago IL 60634), tālr.: 773-725-3820; e-pasts: cianasdraudze@gmail.com; www.facebook.com/Čikāgas-Ciānas-draudze-255043897965234. Dievk. notiek svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds. Māc. Gundega Puidza, tālr. birojā: 773-736-1295; mājās: 708-453-0534, e-pasts: puidza@yahoo.com

• **Čikāgas latv. ev. lut. Sv. Pētera dr.:** (450 Forest Preserve Dr, Wood Dale IL 60191). Tālr.: 630-595-0143. Māc. Ojārs Freimanis. Dr. pr. Uldis Pūliņš. Dievk. no-

tiēk svētdienās 10:00. Pēc dievk. kafijas galds.

• **Čikāgas latv. baptistu dr.:** (820 Ontario St, Oak Park, IL 60302). Māc. Oļģerts Cakars. Tālr.: 708-383-5285.

• **Denveras latv. ev. lut. dr.:** (10705 West Virginia Ave, Lakewood, CO 80226). Birojs atvērts ceturtdienās no 10:00 līdz 14:00. E-pasts: reglite@aol.com **Dievk. notiek svētdienās 9:30.** Pēc dievk. sadraudzība.

• **Detroitas Sv. Paula latv. ev. lut. dr.:** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI 48334). **Dievk. notiek svētdienās 10:00.** Seko sadraudzības stunda.

• **Dienvīdfloridas latv. ev. lut. dr.:** Shepherd of the Coast Luth. Church (1901 E Commercial Blvd, Ft. Lauderdale FL 33308). Info: Ilze Folkmane Gibbs, e-pasts: folkmane@hotmail.com Info: Andrejs Jugs, tālr.: 561-447-9050. **Dievk. notiek 14:00.** Pēc dievk. visi lūgti pie kafijas galdā!

• **Dienvīdkalifornijas latv. ev. lut. dr.:** baznīca (1927 Riverside Dr., Los Angeles CA 90039). **Dievkalpojumi notiek plkst. 11:00**

Mūsu draudze vēl nedrīkst rīkot dievkalpojumus Losandželosā.

• **Džamaikpleinas Trīsvienības latv. ev. lut. dr.:** Unitarian

Congregational Parish of Norton (2 W Main St, Norton, MA 02766). **Svētdienās 11:00 Dievk.** ar dievg. Kalpo mācītājs Dr. Jānis Keggi, draudzes sekretāre Zigrīda Kručkova, tālr.: 617-323-0615.

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.:** (301 N Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073), tālr.: 6103532227. Māc. Ieva Dzelzgalvis

• **Grandrapīdu latv. ev. lut. dr.:** Faith Lutheran Church. 2740 Fuller Ave NE, Grand Rapids MI 49505. Tālr.: 616-361-6003. Māc. prāv. Ilze Larsen, tālr.: 269-214-1010. Dr. pr. Ivars Petrovskis, tālr.: 616-975-2705. **Dievk. notiek 2x mēnesī 10:00.** Pēc dievk. kafijas galds.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.:** (122 Cherry Hill St, Kalamazoo MI 49996). Māc. A. Graham. **Dievk. notiek 10:00.** Pēc Dievk. kafijas galds.

• **Kalamazū latviešu ev. lut. apvienotā draudze seko noteikumiem un pašlaik nenotur dievkalpojumus baznīcā, bet arī mums nav nolemts datums, kad dievnamu atkal atvērs.**

Svētdienu svētbriži māc. A. Graham vadībā notiek plkst. 10:00 (pēc austrumu laika) **virtuālā vidē.** Facebook mājas lapa Latvian Lutheran united church in Kalamazoo, un You-

tube, atrodot kanālu Latviešu apvienotā draudze Kalamazoo.

• **Klīvlādes apvienotā latv. ev. lut. dr.:** (1385 Andrews Ave, Lakewood, OH 44107) **Draudzes dievk. notiek svētdienās 11:00.** **Bībeles stundas notiek 10:00** katra mēneša otrajā un ceturtajā trešdienā. Baptistu dr.: Bethel Baptist Church (2706 Noble Rd, Cleveland 44121) Dievk. notiek svētdienās 14:30.

• **Linkolnas apv. latv. ev. lut. dr.:** (3300 C St, Lincoln NE 68510). Māc. Gija Galiņa, tālr.: 402-475-8106. Dr. pr. Kārlis Indriksone, tālr.: 402-438-3036. **Dievk. notiek 1. un 4. svētdienā 10:00.** Otrajā svētdienā dievk. angļu valodā. Pensionāru saiets katru otro ceturtdienu.

• **Mančēsteras latv. ev. lut. dr.:** (21 Garden St, Manchester, CT 06040). Dr. pr. Astra Vilinskis, tālr.: 413-568-9062.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.:** (1853 N 75th St, Wauwatosa WI 53213), tālr.: 414-258-8070. Māc. Janis Ginters tālr.: 2607975695 Draudzes priekšnieks: Andrejs Junge tālr.: 4144166157 **Dievk. notiek svētdienās 10:00.**

• **Mineapoles – St. Paulas latv. ev. lut. dr.:** (3152 17th Ave S, Minneapolis MN 55407).

(Turpināts 19. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 18. lpp.)

Pēc dievk. sadraudzība.

Mineapoles – St. Paulas latviešu evaņģēliski luteriskās draudzes video dievkalpojumi notiek katru nedēļu, tos var skatīties mndraudze.org.

Montrealas latv. Trīsvienības ev. lut. dr.: *Trinity Latvian Church (P.O. Box 39, Station NDG, Montreal QC H4A 3P7), tālr.: 514-992-9700. www.draudze.org vai www.tervete.org*
Dievk. vada dr. pr. Jānis Mateus un Vik. Zvirgzds. tālr.: 51448-12530, e-pasts: prez@draudze.org. Dievkalpojumi Centrā.

Nūbransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.: Draudzes dievnams (12 Gates Ave, East Brunswick, NJ 08816). Māc. Ieva Pušmucāne-Kineyko, tālr.: 908-638-1101, e-pasts: latvianlutheran-church@gmail.com. **Dievk. notiek 13:30.**

Nujorkas latv. ev. lut. dr.: Jonkeru bazn, 254 Valentine Ln, Yonkers NY

Salas bazn, 4 Riga Ln, Melville NY

St. Andrew bazn, 335 Reynolds Ave, Parsippany NJ

Seafarers, 123 East 15th Street, New York, NY

Priedaine, 1017 State Rte 33, Freehold NJ

Salas bazn. plkst.10:30dievk., māc. Saliņš.

Ročesteras ev. lut. Krusta dr.: *Atonement Lutheran Church (1900 Westfall Rd, Rochester NY 14618).*

Saginavas latv. ev. lut. dr.:

(128 N Elm Str, Saginava, MI 48602)

Mācītāja Biruta Puiķe-Wilson, mob. (269) 2675330. Kontaktpersona *Mary Beth Dzirnīs*, mob. (989)781-1163. E-pasts: dzirnīs@chartermi.net

Dievkalpojumi vienreiz mēnesī, 1:00 pēcpusdienā, seko kafijas galds ar groziņiem.

Sandiego latv. ev. lut. dr.: *Ascension Lutheran Church (5106 Zion Ave, San Diego, CA 92120), Dr. pr. Jānis Legzdīņš, tālr.: 858-598-5451, e-pasts: jlegzdins@san.rr.com.* Pēc Dievk. kafijas galds.

Sentluisas latv. ev. lut. dr.: *Christ Lutheran bazn (#1 Selma Ave, Webster Groves, MO 63119).*

Dievk. vadīs Māc. Dace Skudiņa. Dr. pr. I. Kalniņa, tālr.: 314 457 1830, kalninsirene@gmail.com.

Sietlas ev. lut. dr. (11710 3rd Ave. N.E. Seattle, WA 98125)

Dievkalpojumi notiek 10:30.

Prāveste D. Cilne, tālr.: 206-674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net. Baznīcas mājaslapa: www.seattletlatvianchurch.org

Skenektedijas latv. ev. lut. dr.:

Trinity Lutheran Church (35 Furman St, Schenectady NY 12308). Diakone Linda Sniedze-Taggart.

St. Pētersburgas latv. ev. lut. dr., draudzes mācītājs **Aivars Pelds.** 727-368-0935. Sazināties ar Andri Ritumu 727-797-1911.

Sakarā ar vīrusu visi šīs vasaras dievkalpojumi un Bībeles stundas notiks **Faith Lutheran baznīcā, kas atrodas 2601 49th Street North, St. Petersburg, FL.**

Tērvete – Trīsvienības draudze: Dievkalpojumi centrā. tālr.: 514-992-9700, www.draudze.org. Māc. Zvirgzda tālr.: 613-400-3288, e-pasts:zvrgzds@me.com. Māc. Jānis Mateus.

Toronto - Sv. Jāņa ev. lut. latv. dr.: (200 Balmoral Ave, Toronto, ON M4V 1J6), tālr.: 416-921-3327, E-pasts:baznica@bellnet.ca. Info: www.stjohnslatvian.ca. Māc. Ģirts Grietiņš (adrese: 40 Hollyberry Trail, North York ON M2H 2S1), tālr.: 6479865604, E-pasts: grietins@gmail.com. Dr. pr. Kārlis A.Jansons, tālr.: 9053385613, e-pasts: kjan27@gmail.com. Pr.vietn. Sibilla Korule. Dāmu kom.pr. Maija Sukse, tālr.: 4162214309.

Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.: Draudzes nams (400 Hurley Ave, Rockville, MD 20850-3121), tālr.: 301-251-4151, e-pasts: dcdraudze@gmail.com. Info: www.dcdraudze.org. Mācītāja prāv. Anita Vārsberga Pāža, mob.tālr.: 301-302-3270, e-pasts: macanitavp@gmail.com, dr.pr. Dace Zalmane (tālr. 703/442-8458 un epasts-dzalmanis@yahoo.com).

***

Lūgums sūtīt
SARĪKOJUMU un
DIEVKALPOJUMU

ziņas uz e-pastu:

rigaven@aol.com –

Inese Zaķis – ne vēlāk kā

PIEKTDIENĀS.

Atvadāties no ārstes, kultūras un sabiedriskās darbinieces, Okupācijas muzeja atbalsta grupas dibinātājas Dr. Ilzes Schwartz

Dr. Ilze Knezinskis Schwartz aizgāja Dieva mierā 22. jūlijā, Gaņzerā. Mēs zaudējam gudru un miļu cilvēku, kuŗš izcēlās ar savu kluso eleganci un neatlaidīgo darbu Latvijas labā. Ilze Kness-Knezinskis dzimusi Alūksnē 1935. gada 22. maijā Dr. Jēkaba un Zentas (Strautzels) Knezinsku ģimenē. Uzsāktās skolas gaitas Kuldīgā un Rīgā pārtrūka, kad Padomju Krievijas armija otrreiz iebruka Latvijā un to okupēja. 1944. gada rudenī ģimene devās bēgļu gaitās uz Vāciju, kur pēc kaŗa nonāca Fišbahas bēgļu (DP) nometnē. 1950. gadā ģimene atrada patvērumu Amerikā: vispirms Kalamazū, Mičiganā, tad Kentakijā, kur Dr. Knezinskis strādāja savā profesijā. Ilze beidza Vanderbiltas (Vanderbilt) Universitāti ar izcilību un ieguva MD gradu Taftas (Tufts) Universitātē. Studiju laikā Ilze iepazinās ar Ri-

dus kalpoja priekšsēdes amatā. OMFA mērķis bija sazināties ar plašāku ASV latviešu sabiedrību un apelēt pie viņas sirdsapziņas un labestības ziedot tautas ciešanu piemiņai un latviskai apziņai, veidojot pamatfondu, kuŗš nodrošinātu muzeja neatkarību. Ilze uzrunāja sabiedrību latviešu centros, stāstot par muzeja ne-mainīgo vēstījumu – skaidrojot un atgādinot Latvijas ilgās ciešanas, zaudējumus un pazemojumus zem okupāciju varām un godinot simtiem tūkstošu upuru. Tika veidotas izstādes, kuras rādīja latviešu centros Grandrapidos, Čikagā, Klīvlāndē, Milvokos u. c. Ilze organizēja OMFA piedalīšanos ar informācijas materiāliem Latviešu dziesmu svētkos ASV un Kanādā. Viņa aicināja latviešu sabiedrību katrā 14. jūnija piemiņas dienā atcerēties Okupācijas muzeju ar ziedojumu. Ar

Dziesmu svētki Čikagā. Silvija Rūtenberga un Ilze Schwartz

chard Schwartz un 1960. gadā apprecējās. Abi mediķi strādāja savā speciālitātē – psihiatrijā – Universitātes slimnīcā Klīvlāndē, Ohaijo. Pēc aiziešanas pensijā Ilze ar Richard pārcēlās uz dzīvi Gaņzerā. Par mātes aiziešanu mūžībā skumst meitas Māra, Katrīna un Anna ar ģimenēm.

Ilze aktīvi darbojās latviešu sabiedrībā. Viņa veicināja atbalstu Latvijas Tautas fronteī un organizēja Frontes pārstāvju sanāksmes savā pilsētā Klīvlāndē un citur. Ar viņas gādību Latvijas neatkarības kustības vadošās personas – starp tām Māra Zālīte, Māris Čaklais, Alberts Bels un Kārlis Zvejnieks – apmeklēja latviešu centrus Amerikas vidienē un Rietumu krastā, kur saņēma atbalstu Atmodas kustībai.

Kad tapa Latvijas Okupācijas muzejs Latvijā, Ilze savā mājā Klīvlāndē ielūda muzeja projekta autoru Pauli Lazdu pastāstīt ieinteresētajai sabiedrībai par muzeja nozīmi, mērķi un izveidošanu. Klīvlāndes latvieši vienprātīgi atbalstīja Ilzes iniciatīvu, un Klīvlāndes Latviešu biedrībā tika veidots fonds mūzejam. 1996. gada augustā 3x3 nometnē Gaņzerā Ilze ierosināja dibināt Latvijas Okupācijas muzeja fonda atbalsta grupu (OMFA), kas tapa par muzeja eksistences lielāko un svarīgāko pamatu. Dr. Ilze Schwartz 20 ga-

bezglīgu enerģiju un mērķtiecību Ilze uzrunāja citus iesaistīties Okupācijas muzeja atbalstā. Sākuma gados viņa aicināja ģimeni un draugus darbu talkās savās mājās, izsūtīt vēstules uz 10 000 adresēm. Ilzes vairāk nekā deviņdesmit gadu vecā māte vienmēr piedalījās darbā. Taupot katru centu, talcinieki lika vēstules aploksnēs un limēja markas. Vakaros katrs talkas dalībnieks stiepa smagos maisus uz savu pasta nodaļu.

Bez Dr. Ilzes Schwartz dibinātā OMFA Okupācijas muzejam būtu grūti un varbūt pat neiespējami veikt savu darbu, atklājot tautas ciešanas un neļaujot samierināties ar netaisību, zaudējumiem un okupācijas sekām. Pateicoties Ilzes pūlēm, muzeja darbs bijis nodrošināts. Atzīstot viņas neatveramo darbu un devumu Latvijas valstij un tautai, Dr. Ilze Knezinska Schwartz tika apbalvota ar Triju Zvaigžņu ordeni.

Katrs, kas strādā Okupācijas muzejā, katrs apzinās latvietis, kuŗam sava vēsture ir svarīga un dārga, paliek Dr. Ilzei Schwartz parādnieks. Mums pietrūks Ilzes gudrā padoma, nenogurstošās, enerģiskās iesaistes OMFA darbā, bet visvairāk – viņas humora un siltā smaida. Lai Ilzei viegļas smiltis!

Irēne Lazda,
OMFA priekšsēde

Mūžībā aizgājusi mūsu dibinātāja un ilggadējā priekšsēde

Dr. ILZE KNEZINSKIS SCHWARTZ

dzimusi 1935. gada 22. aprīlī Alūksnē, Latvijā
mirusi 2020. gada 22. jūlijā Gaņzerā, Mičiganā

Par viņu sēro un viņu piemin ar dziļu pateicību un cieņu
OKUPĀCIJAS MUZEJA ATBALSTA GRUPA ASV (OMFA)

Iemidzis mūža miegā mūsu mīlais vīrs un tēvs

Profesors ARTURS KALNIŅŠ

Dzimis 1931. gadā 13. februārī Rīgā,
miris 2020. gadā 13. augustā Betlēmē, Pensilvānijā.

Slēdziet lēni zemes vārtus,
Klusi grieziet atslēdziņu.
Aijā, debess baltā saime,
Vaļā veri zvaigžņu māju,
Lai ceļ viegli zili vēji
Dvēselīti lidotāju.

/Anna Brigadere/

Sēro
SIEVA DZINTRA, DĒLS ARTURS AR ĢIMENI
BRĀĻA ĢIMENE LATVIJĀ

LATVIJAS SPORTISTI LATVIJĀ UN PASAULĒ

(Turpināts no 17. lpp.)

Augusta nogalē tomēr nenotiks iepriekš plānotais Pasaules kausa 3x3 basketbolā U-18 komandām, par Starptautiskās Basketbola federācijas (FIBA) lēmumu ziņo Latvijas Basketbola savienība (LBS).

Lēmums, nerīkot Latvijā pasaules hokeja čempionātu, nav ne ar ko pamatots

„Ir jāsaprot, ka hokeja čempionātu organizē Starptautiskā hokeja federācija (IIHF), Latvijas Hokeja federācijai ir uzticēts organizēt vienu grupas turnīru Rīgā. Šis nav Rīgas un Minskas čempionāts. Mums nav ne kopīgs budžets, ne kopīgu pasākumu, vienīgais kopīgais ir, ka divas komandas no Rīgas pārbrauks spēlēt pusfinālu un finālu Minskā,” Latvijas valdības izteikumus par hokeja čempionāta nerīkošanu Latvijā, ja tas būs jāriko kopā ar Balkrieviju, *Rīga TV 24* raidījumā „Ziņu Top 5” komentēja Latvijas hokeja federācijas (LHF) prezidents, bijušais Latvijas Ministru prezidents (2004-2007) Aigars Kalvītis. Noņemot kādai valstij rīkot kādu grupas turnīru varot tikai Starptautiskā Hokeja federācija, līdz šim, politisku iemeslu dēļ, tas nekad neesot noticis, zināja teikt Kalvītis. Tā būšot Starptautiskās Hokeja federācijas problēma, ja kaut kādu iemeslu dēļ Latvijā vai Baltkrievijā nevarēs šo grupas turnīru aizvadīt.

„Latvija viena pati rīkot hokeja čempionātu Latvijā nevar, jo Latvijas valdība ir uzņēmusies rakstiskas garantijas pret Starptautisko Hokeja federāciju, ka viņa palīdzēs mums šīs visas problēmas risināt. Ja Latvija gribētu izvairīties rīkot šo apakšgrupas turnīru, mums nākošajai rīkotājvalstij būtu jākompensē visi izdevumi, kas tai rastos.”

Eiropas čempionāts plūdmales volejbolā

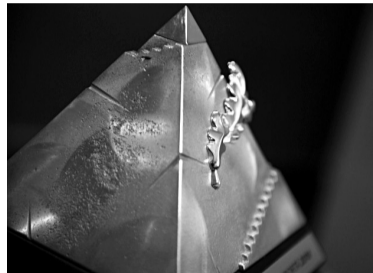
Spēcīgā konkurencē Latviju Eiropas čempionātā plūdmales volejbolā, kas no 16. līdz 20. septembrim notiks Jūrmalā, pārstāvēs astoņi dueti, vēsta sacensību organizatori. Turnīrs pulcēs labākos Eiropas plūdmales volejbola vīru duetus no 17 valstīm un sievietes duetus no 13 valstīm pa 32 pāriem vīriešu un sievietes konkurencē.

Latviju pārstāvēs vīriešu dueti Mārtiņš Pļaviņš/Edgars Točs, Aleksandrs Samoilovs/Jānis Šmēdiņš, Michails Samoilovs/Aleksandrs Solovejs, Ardis Bedrītis/Arnis Reliņš un sievietes pāri Tina Laura Graudiņa un Anastasija Kravčenoka, Varvara Brailko/Anete Namiķe, Krista Paegle/Kristīne Briede

un Marta Ozoliņa/Luīze Skrautiņa. Turnīrs *Covid-19* pandēmijas dēļ pretendē uz vienu no sezonas spēcīgākajiem turnīriem dalībnieku ziņā statusu pasaulē.

“Latvijas Gada balva sportā” tiks aizstāta

ar “Trīs zvaigžņu balvu”, informē Latvijas Televīzijas Sporta ziņu redakcija.

Kopš 2005. gada “Latvijas Gada balva sportā” rīkoja “Igo Japiņa sporta aģentūra”, kas balvas nosaukumu esot reģistrējusi kā savu preču zīmi. Kā Latvijas Televīzijas Sporta ziņās apgalvoja Saeimas Sporta apakškomisijas priekšsēdis Sandis Riekstiņš (JKP), Japiņš esot atteicies atstāt mantojumā turpmākajiem ceremonijas rīkotājiem gan balvu, gan tās nosaukumu. Latvijas Televīzija ziņo, ka jaunajā balvā žūrija būs daudz plašāka un liela ietekme būs līdzjutēju balsojumam. Balvas rīkošanai varēs pretendēt atklātā konkursā un uzvarētājs saņems finansējumu pasākuma organizēšanai. Kā aģentūra LETA noskaidroja Latvijas Olimpiskajā komitejā, Izglītības un zinātnes ministrija (IZM) devusi zaļo gaismu jaunās balvas konceptam.

UEFA čempionu līgā

Latvijas čempione *Rīga* Izraēlā aizvadīja vienīgo UEFA Čempionu līgas futbolā kvalifikācijas pirmās kārtas spēli, tiekoties ar Izraēlas čempioni *Telavivas Maccabi*. Saskaņā ar Nolikumu šogad vīrusa pandēmijas dēļ klubiem paredzēta tikai viena spēle (agrāk bija spēle savā un pretinieka laukumā). Latvijas klubiem izlozē gadījās spēcīgi pretinieki. Ja pamatlāiks beigsies neizšķirti, tiks aizvadīts 2x15 minūšu papildlaiks. Ja arī tad būs neizšķirts, uzvarētāju izšķīrs 11 metru sitienu. *Telavivas* komanda ir titulētākā futbola vienība Izraēlā. Tā par valsts čempioni kronēta 24 reizes, tāpat 23 reizes izdevies izcīnīt Izraēlas kausu, kā arī piecas reizes svinēta uzvara līgas kausā. Īsi pirms spēles ar *Rīgu Maccabi* septīto reizi kļuva par valsts superkausa īpašniekiem, gan izbraukumā, gan savā laukumā ar 2:0 pārspējot *Beerševas Hapoel*.

Maccabi – Rīga 2:0 (0:0).

Latvijas čempione *Rīga* UEFA Čempionu līgas futbolā kvalifi-

kācijas pirmās kārtas spēlē viesos ar 0:2 (0:0) zaudēja *Telavivas Maccabi* komandai. Pirmais pārvērsiens spēlē bija 57. minūtē, kuŗu *Rugins* soda laukumā nogāza pretinieku futbolistu. Uz *Rīgu* vārtiem tika nozīmēta “pendele”, kuŗu *Blekmens* realizēja, panākot 1:0 *Maccabi* labā. Trīs minūtes pirms pamatlaika beigām *Prenga* soda laukumā nogāza *Itaju Sehteru*, “atnesot” vēl vienu 11 metru soda sitienu uz *Rīgu* vārtiem. *Blekmens* arī šoreiz bija pārāks pār *Ozolu*, panākot 2:0. *Rīdzinieki* sezonu turpinās UEFA Eiropas līgā, kuŗu sāks no kvalifikācijas otrās kārtas.

Pēc uzvaras pār *Rīgu* UEFA Čempionu līgas kvalifikācijas pirmajā kārtā Izraēlas kluba *Telavivas Maccabi* treneris *Jorgoss Donis* izteicās par aizvadīto spēli. Pirmās 20 minūtes bija sarežģītas. Ziniet, kad bumba ir tavā rīcībā un jādomā, ko ar to darīt, kurp doties un tamlīdzīgi, nav nemaz tik viegli, tāpēc ļāvu spēlēt brīvi,” izteicās *Maccabi* treneris. „Man liekas, ka pēc tam mēs atradām īsto tempu, spēlējām daudz labāk. Vienīgā problēma ar pirmo puslaiku bija tā, ka neguvām vārtus.”

“Olimpiskās dienas 2020” rīta vingrošanas trenere

Populārizējot veselīgu dzīvesveidu un godīgas spēles principus, Latvijas Olimpiskā komiteja (LOK) šā gada 18. septembrī organizēs “Olimpisko dienu”. Tā būs vēlīta Starptautiskās Olimpiskās komitejas dibināšanai. Vienlaicīgi visās “Olimpiskās dienas 2020” vietās pasākums pulksten 10 sāksies ar rīta vingrošanu. Uz to aicinās trenere *Monta Lībeka* no Nīcas.

Latvijas debitē FIDE tiešsaistes olimpiādā

Latvijas izlase debitēja Starptautiskās Šaha federācijas (FIDE) tiešsaistes olimpiādā. Mūsu vienība deviņās kārtās izcīnīja četras komandu uzvaras, reizi cīnījās neizšķirti, četras reizes zaudēja, savā grupā paliekot sestajā vietā desmit komandu ieskaitē. Latvijas izlase pārsvarā visas cīņas pie sešiem galdiniem aizvadīja Rīgas Tehniskajā universitātes (RTU) Studentu pilsetīnā Ķīpsalā. Rezultāti kārtu secībā: pret *Taizemi* 4:2, *Austriju* – 4:2, *Izraēlu* – 3:3, *Moldovu* – 1,5:4,5, *IPCA* – 4,5:1,5, *Singapūru* – 2,5:3,5, *Rumāniju* – 3,5:1,5, *Slovākiju* – 1,5:4,5. Lielmeistars *Normunds Miezišs*, kuŗš gan aizvadīja trīs partijas, gan arī komentēja un analizēja turnīra gaitu, atzina, ka Latvijas

izlase nospēlējusi savā līmenī. Mūsu komanda nebija pašā labākajā sastāvā, lai iekļūtu nākamajā kārtā. Daudziem šī bija jauna pieredze, vairākas lietas nācās apgūt no jauna. Turnīrā piedalās daudz valstis (kopā – 163) un konkurence ir visa liela. Piemēram, *Lietuva* vispār nespēja sapulcināt komandu, bet *Igaunija* savā grupā palika pēdējā.

2. līgas B grupas desmit komandu apla turnīrā Latvija ierindojās sestajā vietā. Ceļazīmes uz nākamā posmu ieguva *Griekija*, *Rumānija* un *Slovākija*, bet mūsu izlasei turnīrs ir beidzies. Komandā spēlēja un punktus guva (sarindots pēc punktu skaita): *GM Toms Kantāns* (reitinga punkti 2452) – 5,5 (no 9), *WGM Laura Rogule* (2236) – 5 (9), *Ramona Golsta* (1778) – 4 (6), *Arsens Bataševs* (2128) – 2 (9), *WGM Ilze Bērziņa* (2090) – 2 (3), *FM Matīss Mustaps* (2331) – 1,5 (3), *WFM Jūlija Gorožankina* (1973) – 1,5 (3), *WFM Elizabete Limanovska* (1918) – 1 (3), *GM Normunds Miezišs* (2477) – 1 (3), *WFM Linda Krūmiņa* (2020) – 1 no 3 un *FM Rītvārs Reimanis* (2353) – 0,5 (3).

Prezidenta balvas izcīņa

Tradicionālajā Prezidenta balvas izcīņā vieglatlētikā *Ogres* stadionā komandu vērtējumā uzvarēja *Igaunijas* sportisti, izcīnot 276 punktus. Otrajā vietā ierindojās *lietuvieši* ar 275 punktiem, ievērojami apsteidzot gados jaunos Latvijas vieglatlētus, kas ieguva 247 punktus. Iepriecināja mūsu šķēpriaiži, kas guva dubultuzvaras gan vīriešu gan sievietes konkurencē. Stabili meta *Gatis Čakšs*, visi seši metieni bija pāri 80 metriem, labākais – 84,56, kas bija arī viņa personīgais rekords. Pirmo reizi 80 metru atzīmi ar personīgo rekordu sasniegta *Jānis Svens Grīva* – 81,85 (*attēlā*).

Dāmu konkurencē dominēja *Līna Mūze* –60,33 un *Madara Palameika* – 58,91. Augstvērtīgu rezultātu 800 metros sasniegta *Līga Velvere* – 2:02,69. Pašu izcilāko rezultātu Prezidenta balvas izcīņā statistiķu vērtējumā sasniegta *lietuviešu* diska metēja *Andruss Gudžuss* – 68,41.

Rallijkross

Ar sacensībām *Heljesas* trasē *Zviedrijā* sākas pasaules čempionāts rallijkrosā. Pirmajā posmā *Supercar* klasē pārliecinoši uzvaru izcīnīja mājinieks *Johans Kristofersons*. Abas pārējās vietas uz pjedestāla ieguva viņa tautieši *Matiass Ekstrēms* un *Antons Marklunds*.

Sezonai pieteiktais Latvijas rallijkrosa pilots *Jānis Baumanis* sacīkstēs *Zviedrijā* nestartē, jo pandēmija ietekmējusi viņa sponsoru plānus. Pēc sacensībām *Zviedrijā* pasaules čempionāts turpināsies ar diviem posmiem augusta pēdējās dienās *Somijā*. Šavukārt piektais un sestais posms plānots 19. un 20. septembrī *Bikernieku* trasē *Rīgā*. Pašreizējais grafiks paredz pasaules čempionātā aizvadīt 10 posmus, pēdējais no kuŗiem plānots decembrī vidū *Nirburgingā*, *Vācijā*.

Motosports

Latvijas motokrosa braucējs *Kārlis Kalējs* Ķegumā Eiropas čempionāta *Openklasē* (*EMX Open*) izcīnīja septīto vietu, *Arnolds Sņikeris* divu braucienų summā ieņēma 12. vietu, Eiropas čempionāta 250 kubikcentimetru (*EMX 250*) klasē *Tomass Šileika* ieņēma 11. vietu posmā, bet *Žuks* ierindojās 29. vietā.

Kārlis Kalējs

Divu braucienų summā par uzvarētāju tika kronēts igauņis *Karels Kutsars*, kuŗš nopelnīja 47 punktus. Tikpat punktu nopelnīja arī somis *Kims Savaste*, kuŗš uzvarēja pirmajā braucienā, bet 38 punkti un trešā pozīcija *Stefanam Ekeroldam* no *Vācijas*. *Kārlis Sabulis* izcīnīja 20. vietu, bet *Matīss Karro* bija 25. pozīcijā “*Zelta zirga*” trasē notikušā pasaules čempionāta motokrosā piektā posmā – *Ķeguma Grand Prix* – sacensībās prestižākajā *MXGP* klasē. Trīs posmu seriju Latvijā ar uzvaru noslēdza *nīderlandietis* *Džefrijs Herlings* (*Red Bull KTM*), kuŗš nostiprinājās kopvērtējuma liderpozīcijā.

Bronza Eiropas čempionātā rogainīgā

Ar *Igaunijas* sportistu triumfu *Engures* novadā noslēdzās 16. Eiropas čempionāts rogainīgā (apvidus orientēšanās komandu sporta veidā), kas vienlaikus bija arī Latvijas čempionāts. Absolūtajā vērtējumā bronzas medaļas ieguva *latvieši* *Zigmunds Bībers* un *Alberts Jasāns*.

Sporta ziņas sakopojis P. KARLSONS